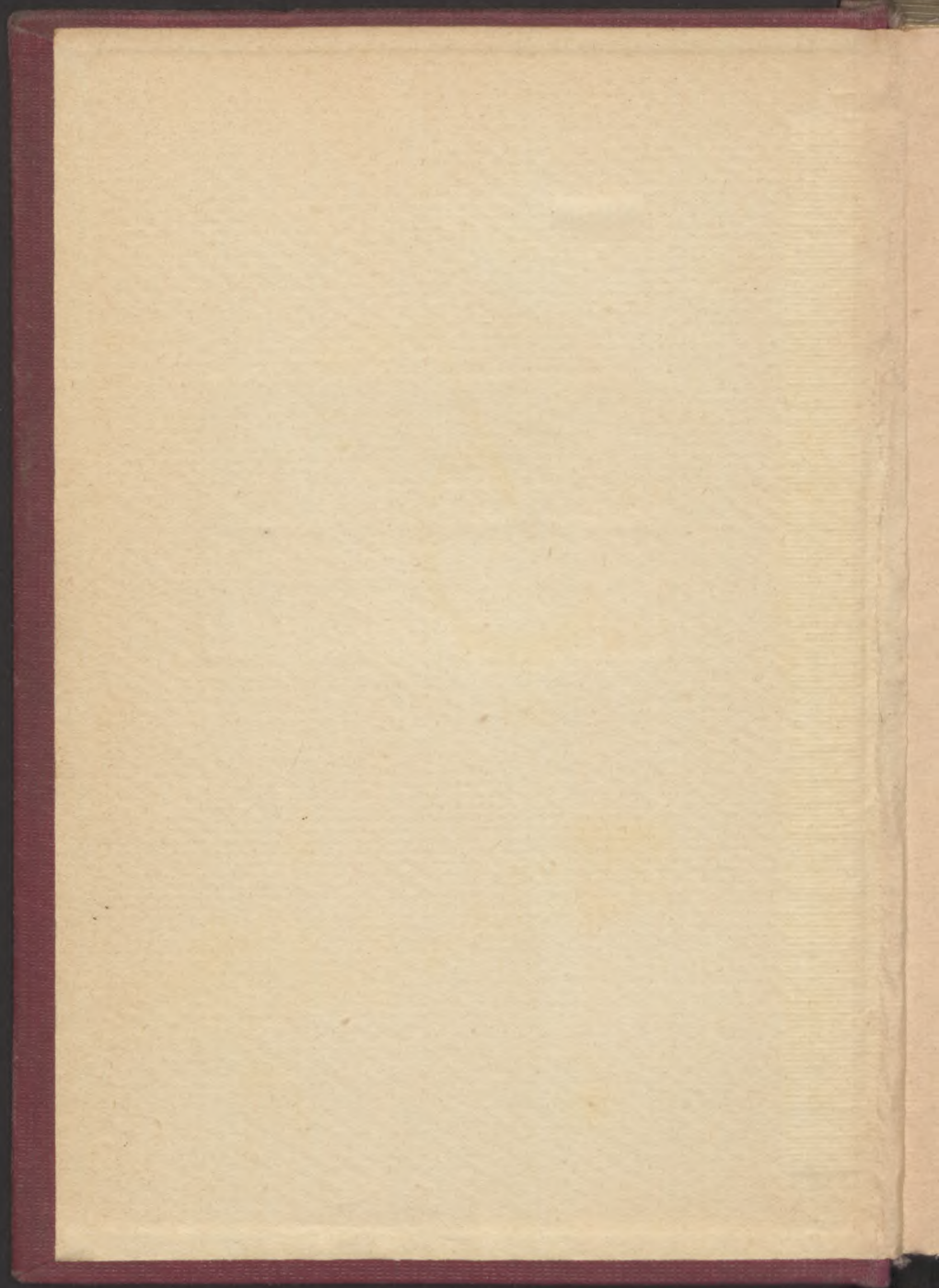
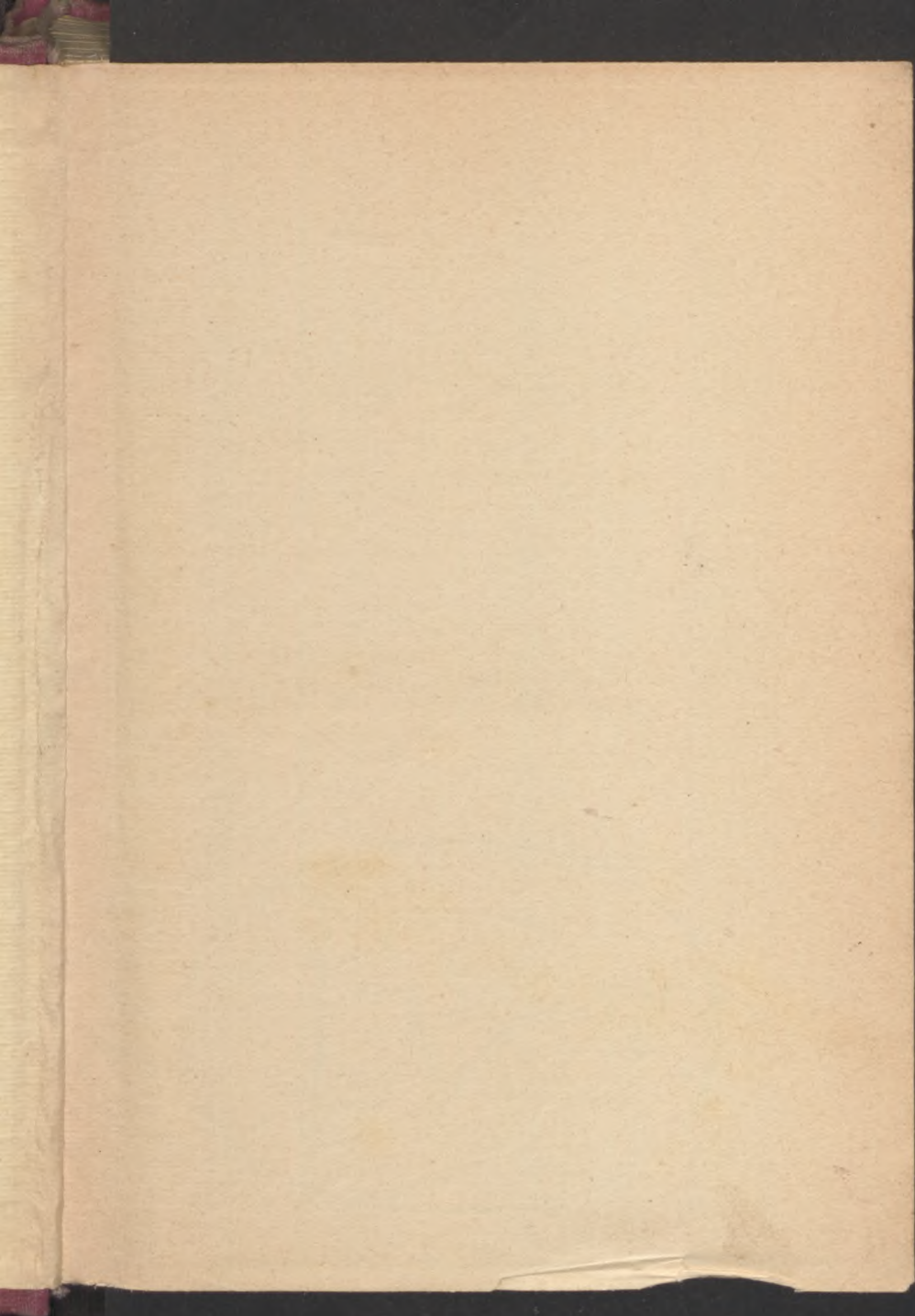
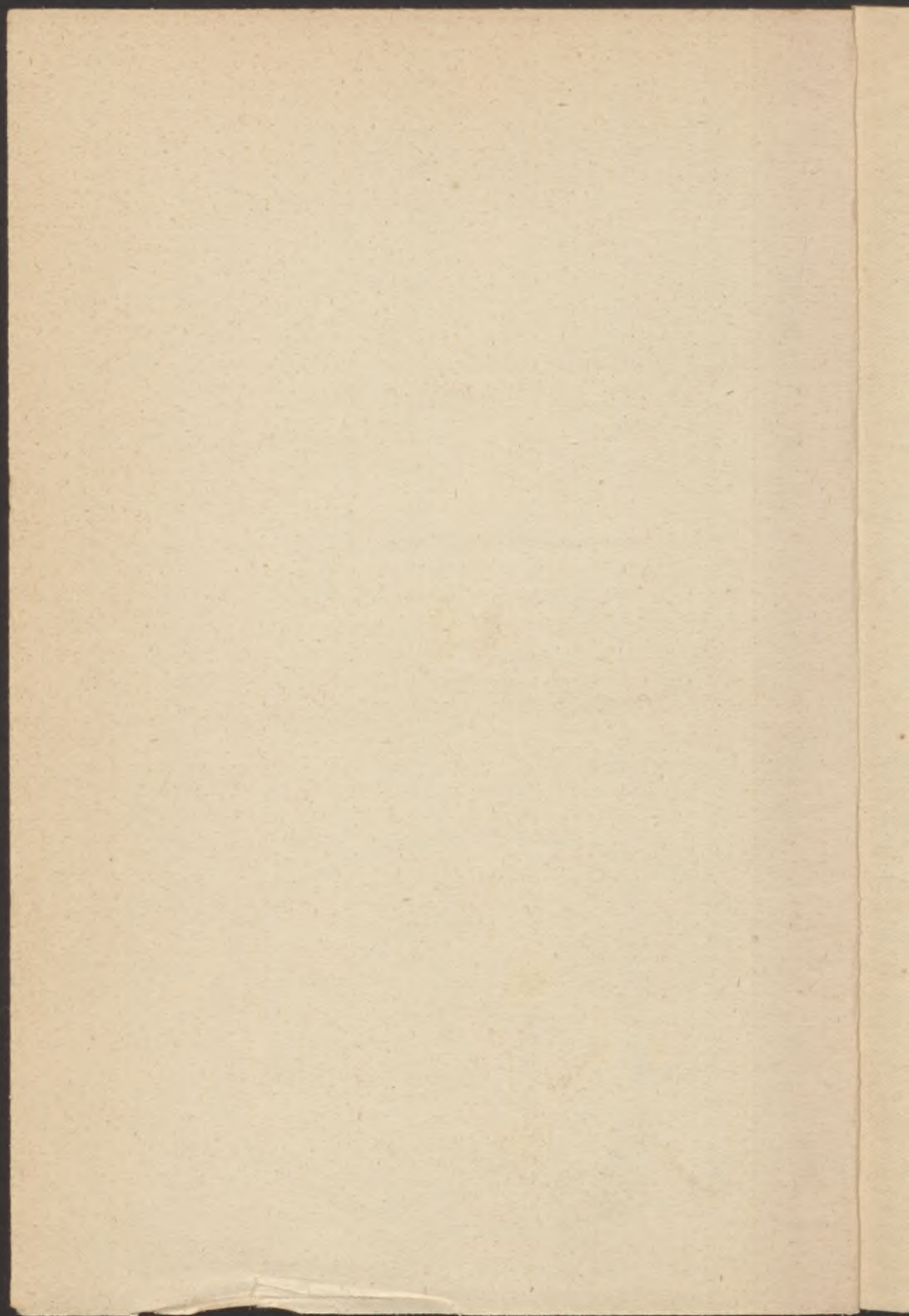

M
295.570
OSZK

AZ
OTTHON
KÖNYVTÁRA

GOSZTONYI ÁDÁM

HOROSZKÓP

REGÉNY

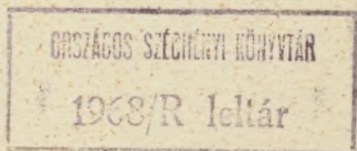

BUDAPEST,
SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET R.-T.
KIADÁSA

Fenntartunk minden jogot, a fordítás, színpadra alkalmazás és
filmesítés jogát is.

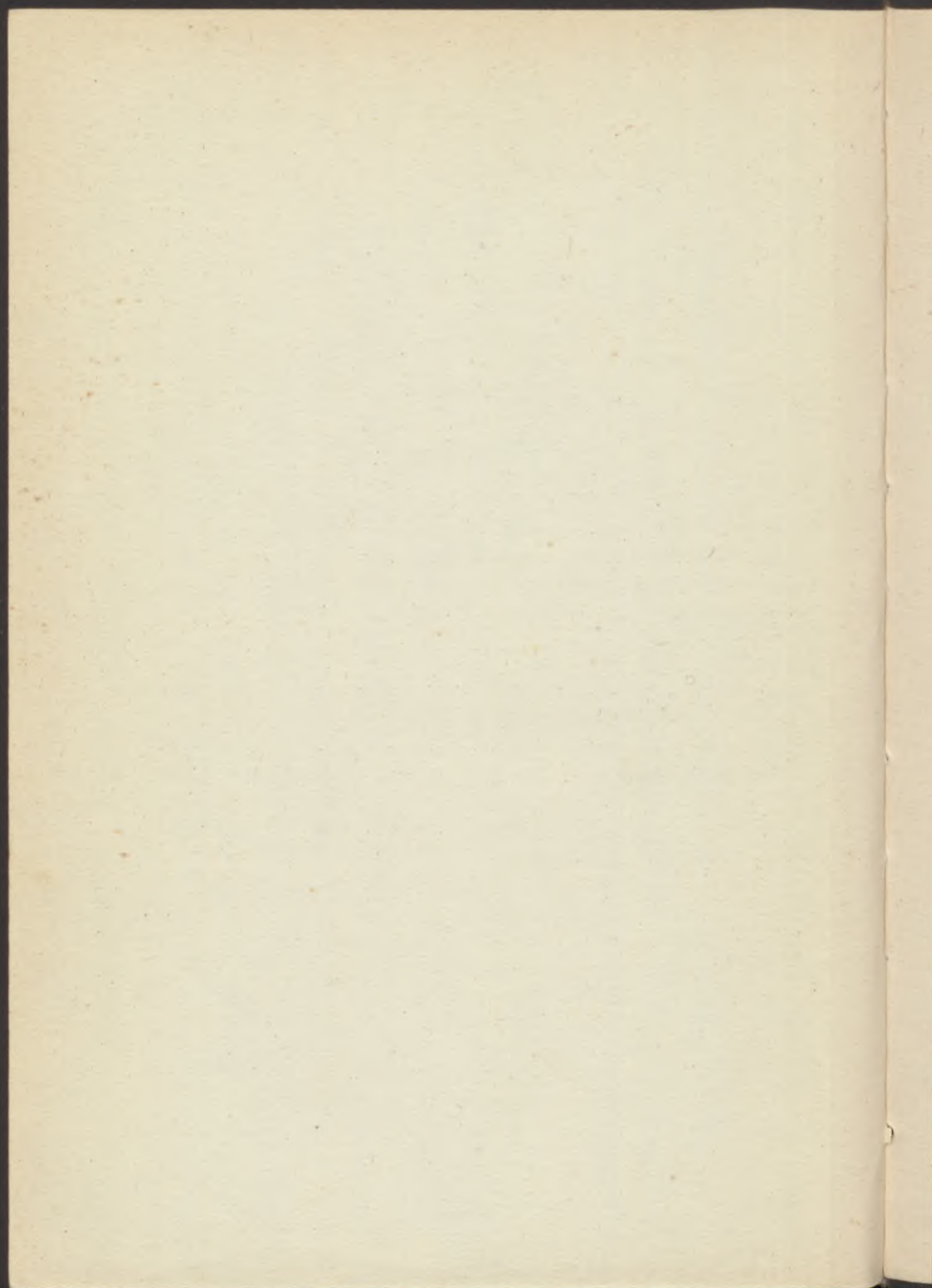
Copyright by Singer és Wolfner Rt., Budapest, 1934.

M 295.570

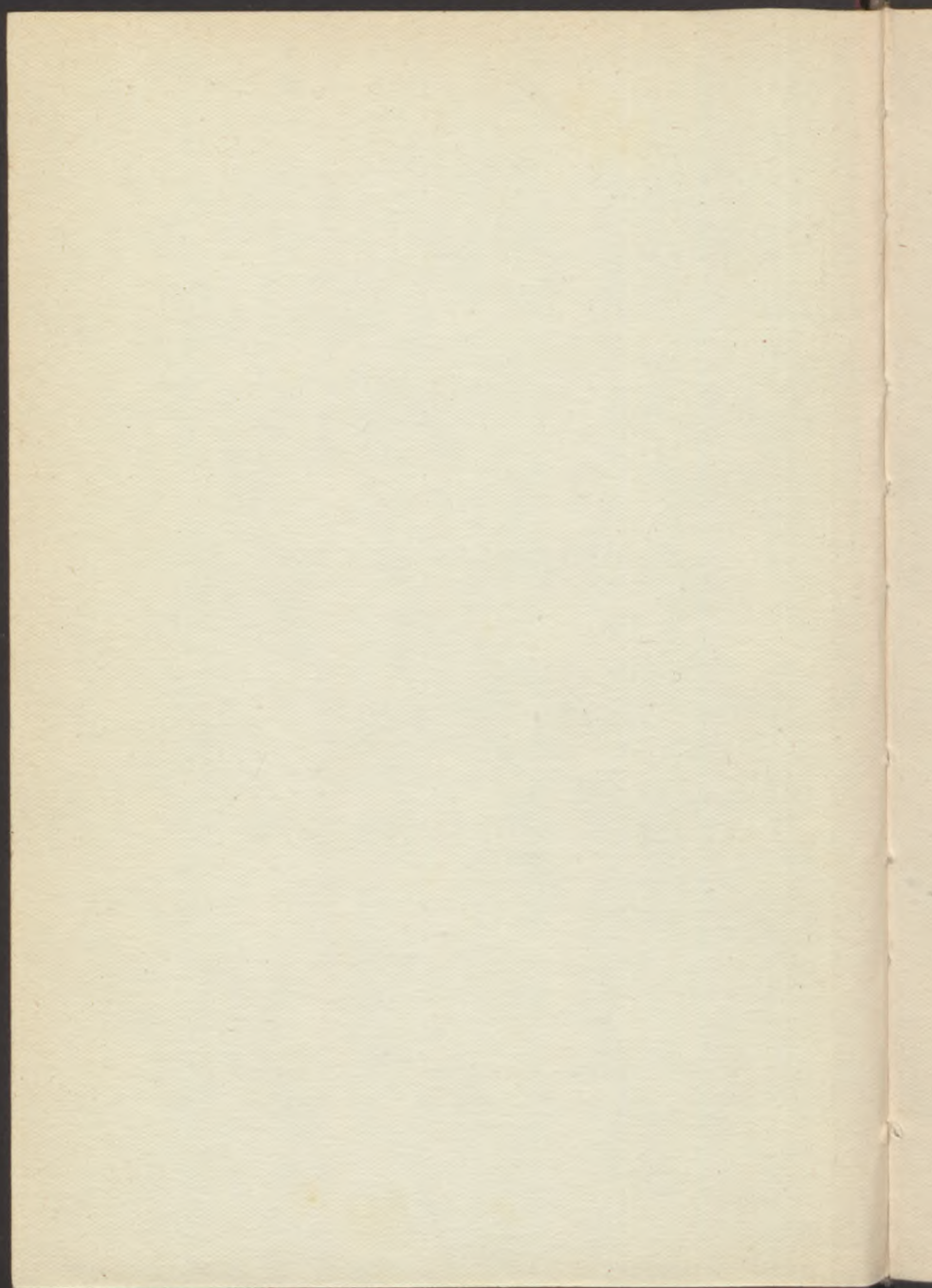

Budapesti Hírlap nyomdája.

	OLDAL
„MEGMONDOM MISS A JELENÉT...”	5
„ÉS A MULTJÁT...”	29
„A VALÓSÁG KISSÉ SZOMORÚ...”	73
„...DE UTAZÁS ÁLL MAGÁNAK...”	87
„...EGY SZÓKE FIATALEMBER...”	103
„SZERELEM...”	121
„...EGY IDŐSEBB HÖLGY MIATT BOSSZÚSÁGA LESZ...”	155
„...KÉSŐBB SZERENCSE KÍSÉRI MINDEN LÉPÉ- SÉT...”	171
„...NAGY BOLDOGSÁG VÁR MAGÁRA...”	201

„MEGMONDOM MISS A JELENÉT...”

Egy lány állt a newyorki Grand Central állomáson. A nagyterem közepén állt, melynek menyezete az égboltot imitálja, nappal is fénylő csillagokkal.

A lány nem volt sem szép, sem csúnya. Semmi rendkívüli nem volt az arcán, egyszerű, fekete haja volt, egyszerű orra és legfeljebb élénken ragyogó szeméről lehetne azt állítani, hogy szép.

Ahogy végigjártatta szemeit a menyezetre hamisított égbolton, önkéntelenül is elárulta, hogy nem utazni jött ide, hanem nézelődni.

Alice „greenhorn“ volt.

Pár hónapja volt csak Amerikában és először látta Newyorknak ezt a hatalmas vasúti állomását. A 4-ik Avenuen ment a 42-ik utca felé és — minthogy sehol vonatot nem látott — eszébe sem jutott, hogy itt, a város közepén, pályaudvar lehetne.

Csak azt látta, hogy a széles avenuet egy felhőkarcoló zárja el, amely körül hídszerűen emelt úttesten autók ezrei suhannak végig szakadatlan sorokban, mint ahogy egy hatalmas folyam habjai hömpölygik körül az útjukba eső sziklaszigetet.

Alicet a nyüzsgő tömeg valahogy besodorta magával az állomásra. Vonatot még mindig nem látott, de a néger hordárok láttán kitalálta, hogy hova került.

Csupa márvány fogadta belül. A hatalmas csarnok egyik oldalán észrevette egymás mellett a jegy-

pénztárak hosszú sorát, melyek elé a hivalkodó pompa rézkorlátokat állított. Alicenak egy pillanatra az volt az érzése, mintha egy túlzott arányú bank gigantikus helyiségébe lépett volna be.

Növelte ezt az érzést, hogy még mindig nem látott sehol se vonatot, nem érezte az európai pályaudvarok jellegzetes vonatfüstszagát, mely valahogy a messzi távolságok képzetét remegteti meg az idegekben. Hiányzott az a kedves, hangulatos vonat-szag, mely úgy hozzátartozik az utazáshoz, mint a virágillat az esküvőhöz.

Nem látott siető embereket, csomagokkal küzdő paraszttasszonyokat, batyukat, kosarakat, de még bőröndöket sem. Jól öltözött férfiak és nők csomag nélkül járkáltak a nagy csarnok márvány padlóján.

Nem hallotta a kikiáltó portás harsány hangját, ahogy lekottázhatatlan melódiával bejelenti az induló vonat állomásait. Valami hideg, tökéletes, közönyös rendet látott maga előtt, amelyből hiányzott a magyar várótermek izgalma és az utazás romantikája.

Szétnézett, hogy megtalálja ennek az okát. Rájött, hogy az utasok azért nem viszik magukkal bőröndjeiket, mert a néger portások a mellékfolyósókon át cipelik a vonatokhoz csatolt poggyász-kocsikba, melyek ingyen szállítják az utasok koffereit. Csakhamar rájött arra is, hogy miért nem látta a pályaudvar mögött a vonatokat sem? Az egész pályaudvar a föld alatt van és a város határaitól gözmozdonyok helyett villanymotoros húzza be a hosszú kocsisorokat a föld alatt Newyork szívébe. A villany ölte meg a romantikus füstöt...

És nincs harsány bejelentés, izgalom, perron-jegy sem, mert a nagy márványterem egyik oldalán aranyozott cirádájú, villanyfénnel számozott ajtók

sorakoznak, melyek mindegyike egy másik vonat-hoz vezet a föld alá.

Ezért olyan nyugodt, fegyelmezett, közönyös a közönség. Szinte érezni ezen a jól öltözött tömegben, hogy megadta magát romantikátlan sorsának, s hogy az az erő, mely ilyen remekül berendezte ezt a pályaudvart, ugyanolyan kérlelhetetlenül gépies rendszerbe szorította egész életüket is...

Alicenak azonban nem volt türelme most mind-ezen tünődni.

Éhes volt.

Egész nap a városban járkált; állást keresett.

Már volt annyira amerikai, hogy délben csak egy szendvicset evett egy lunch-roomban, most pedig, hogy a Grand Central gótikus magasságú üvegablakain piros ragyogással tört keresztül az alkony, a gyomra követelni kezdte a dinnert is.

Kereste a kijáratot és lejtősen lefelé vezető folyosókra tévedt. A majolikás folyosókról egy másik márványos terembe került, melyet oszlopok tartottak. Alacsonyabb terem volt, de ugyanolyan nagy, mint a fenti csarnok. Az egyik oldalon itt is aranyozott cirádájú ajtók sorakoztak. Ezek a helyi vonatokhoz vezettek.

Alice újabb folyosókra fordult be, ahol üzleteket látott, könyvkereskedéseket, játékaruboltokat, ékszerészeket, ragyogó kirakatú férfi és női ruha-üzleteket, cukrászdát, fagylaltost, bőrröndöst, női kalapüzletet, mind olyan kirakatokkal, amelyek előtt muszáj volt megállni egy-egy percre.

Az egyik folyosón vendéglőre bukkant, melynek bejáratát két pálma és valami furesa tábornoki ruhát viselő portás őrizte. Az ajtó mellett előkelő réztábla hirdette, hogy az étterem egyúttal bejáratul is szolgál a Commodore-hotelbe.

Alice kint az utcán látta a Grand Central mel-

lett a felhőkarcoló szállodát, de nem gondolta, hogy itt is van bejárata és hogy a föld alatt is össze van kötve az állomással. Lám, a Grand Hotel kinyújtja gyökereit és innen a föld alól is szívja magába az éltető nedvet: a pénzt...

Egy másik folyosóra fordult be. Ellenkező irányban haladó folyosókon át igyekezett kijutni az utcára s egyre elveszettebbnek kezdte érezni magát a földalatti város labirintusában. Lépcsőket látott, melyek még mélyebben lefelé vezettek a föld alá, lifteket és mozgó lépcsőket, melyek egymás alatt levő, ismeretlen irányokban rohanó subwaykhöz vitték a közönséget.

Restelt kérdezősködni, mert gyöngén beszélt még angolul. A kérdéssel nem lett volna baj, azt pontosan meg tudta fogalmazni, csak a válasz volt rendszerint olyan gyors, hogy alig értett valamit a magyarázatból. Éhesen és fáradtan kószált tovább a Grand Central folyosóin és a sorsra bízta, hogy kikerüljön innen.

Már messze járt az állomástól, egész más felhőkarcolók és utcák alatt és még mindig a föld alatt, mikor végre lépcsőre bukkant, melyen felírás jelezte, hogy a felvilágra vezet.

A lépcső mellett — egy lunch-room bejáratából — izletes ételszag csapta meg az orrát.

Gondolatban gyorsan megszámolta a pénzét. Harminc centje volt. Kávét és szendvics kitelik belőle.

Márvány- és üvegpolcokon sütemények, pudingok sorakoztak. Minden szabadon volt, csak kis táblák jelezték, hogy mi mennyibe kerül. Alice csodálkozva látta, hogy kérés, kiszolgálás, ellenőrzés nélkül mindenki szabadon vesz abból, ami jól esik. Egy márványpulton meleg ételeket szolgáltak fel bámulatos gyorsasággal.

Sürgő-forgó tömeg evett minden ellenőrzés nélkül a helyiségben. Egy pillanatig meseszerűnek tűnt fel mindez Alice előtt, aztán eszébe jutott, hogy már hallott ezekről a vendéglőkről, melyek a tőzsde, pályaudvarok s egyéb forgalmas helyeken vannak felállítva s ahol a nagy forgalom megkönnyítése érdekében nem figyelik, hogy ki mit eszik, hanem a vendég lelkiismeretére bízzák, hogy számlázza a fogyasztást és a megfelelő összeget fizesse a kijáratnál.

— Szép, hogy megbíznak az emberben — gondolta Alice, amíg egy tizcentes szendvicset vett le az egyik üvegpolcra — talán nem is rossz gondolat az ember becsületességére alapítani egy üzletet. Végeredményben az emberek jók, ha a nyomor nem kényszeríti rosszra őket...

Kifelé menet, a pénztárnál várnia kellett kicsit, amíg két-három ember fizet előtte. Hallotta, amint bementék a fogyasztást: ötven cent, hetvenöt cent, egy dollár...

Alice valami szégyenkezést és kis szorongást érzett. Csak tíz centet kell fizetnie! Még azt találják hinni, hogy többet evett és letagad valamit.

Visszament és megevett még egy émelygősen édes rétest, amiről az üvegpolcon azt hirdette a múzeumi táblákra emlékeztető felirat:

— „Pumkin Pie. Ten cent“.

Szóval: sült tök-rétes és az ára tíz cent...

A „pie“ nem nagyon ízlett, de legalább most már emelt fővel és nyugodt önérzettel fizette ki a pénztárnál a húsz centet.

Felment az utcára. Már este volt és ragyogó villanyfényben fürdött minden. A felhőkarcolók tetején levő házacskák, kupolák, aranyozott tornyok reflektorfényben izzottak, részint, hogy az égitest nyúló metropolis dicsőségét hirdessék, részint, hogy a re-

pülőgépek a sötétben beléjük ne botoljanak. A felhőkarcolók testét már betakarta a sötétség és csak ezek az aranyozott ormok, tetőházak, kis kastélyok ragyogtak glóriásan ott a magasban, meseszerűen, mintha az égből függnének alá.

Ember és autótömegek hömpölyögtek összetorlódva, nyüzsgő, morajló hullámmzással a Broadway felé, melynek fényözöne idáig lángolt.

Alice megszorította az erszényét. Tíz cent volt már csak benne.

Elég a magasvasútra, hogy hazavigye az East Side-ra, a 13-ik utcába, a zsúfoltan lakott házba, a fáradt és szegény emberek közé...

*

Lassan megindult az east-sidei szegényes avenuek felé, hogy felszálljon a magasvasútra. De egyszerre olyan fáradtság fogta el, hogy megállt. Ez a fáradtság nemcsak az egész napi szaladgálásnak, álláskeresésnek volt az eredménye. Inkább lelki fáradtság volt, tudatalatti elkeseredett tiltakozás az ellen, hogy most haza kell mennie a rossz szagú, szegény bevándoroltak közé, végig kell mennie a zsúfolt utcán, ahol a házak előtt ülnek a trécselő aszonyok, míg a gyerekek az utca közepén égetik el indiános örömrivalgással a szemét-máglyákat...

Ellenkező irányba nézett, ahonnan a Broadway ragyogó fénye világított feléje. Úgy érezte, hogy lelki szüksége van egy kis fényre és legalább kívülről kell látnia valamit az élet örömeiből, ha nem is jut rá semmi belőle.

Megfordult és elindult a Broadway felé. Legfeljebb egy félórával később fog hazaérni a kerülő miatt...

Most már kevésbé érezte a fáradtságot, pedig reggel óta az utcákat róttá. Egész napja álláskere-

séssel telt el. Korán reggel vette meg a Telegrammot és annak hirdetési után indult el munkát keresni.

Nem volt semmi határozott terve, mindegy volt a számára, hogy milyen állást talál, csak munka legyen, amivel keresni lehet, hogy ne kelljen otthon ülnie és ne szoruljon az anyjára...

Egy dollárral a tárcájában és ujsággal a kezében vágott neki Manhattan házakból, subwaykból, magasvasutakból, autókból, felhőkarcolókból és embermilliókból álló dzsungeljének.

Azzal kezdte, hogy bekarikázta az ujságban azokat a címeket, ahol állásért fog jelentkezni.

Az egyik hirdetés különösen tetszett neki, ezt vastagon megceruzázta.

— Tanuljon meg fényképezni, — biztatta ez a hirdetés, melynek sűrű szövege csábítóan ecsetelte, hogy a fényképezés milyen kitűnő pálya és mennyit lehet keresni rajta. Már a tanulási idő alatt is jó jövedelemre tehet szert az a fiatal férfi, vagy hölgy, aki rászánja magát.

Alice ide ment először. Lement a subwayra, kétszer átszállt és végre kikötött a West 23-ik utcában. Innen még gyalogolnia kellett a 9-ik Avenueig. Villanyoson is mehetett volna, de ez újabb öt cent kiadás lenne, viszont a gyaloglás mindössze félórai idővesztést okoz...

Végre mégis odaért a hirdetésben jelzett címre. Egy fehérkötényes ember fogadta, akinek az ujjai sárgák voltak, valószínűleg a sósavtól, amit a fényképek előhívása érdekében használt. Aranyfoga volt elől a fotografusnak és amikor mosolygott, rosszszagú lehelet áradt a szájából.

— Mindegy — gondolta magában Alice — állást fogok kapni és a magam keresetéből fogok élni...

A fotografus leült egy íróasztal elé és valami ívet kezdett kitölteni.

— Szabad a nevét...? Miss...?

— Miss Alice... Komlós — diktálta be Alice a nevét és a címét, amit a fotografus lassú, kaligráfikus betűkkel írt le. Aztán felállt.

— All right, Miss Komlós — mosolygott udvariasan, — fel van véve. Majd gondoskodunk valami keresetről is, ha már előrehaladt. Egyelőre szíveskedjék lefizetni tizenöt dollárt a beiratásért és tandíjért...

— Hogy én fizessek? — mondta zavartan, — hiszen a hirdetésben az volt... hogy... aki jó állást akar...

A sárga ujjú fotografus arca egyszerre megváltozott. Mosolygó, hosszú arca tele lett bosszús ráncokkal, a hangja durván recsegett s még az aranyfoga is másként — fenyegetőbben — csillámlott, mint az előbb.

— Greenhorn... mindig baj van velük...

— De bocsánat... — hebegte Alice.

A fotografus azonban már jelezte is egy rideg mozdulattal, hogy merre van az ajtó és szinte sziszegve mondta:

— Azt képzelte, hogy ingyen fogom magával vesztegetni az időmet?

Alice csalódottan, lehangoltan botorkált ki. Késérőség fojtogatta a torkát, még köszönni sem tudott, mikor kiment.

Az utcán elővette ismét a lapot és az előre megjelzett hirdetések közül kikeresett egy új címet. Ez a hirdetés is elég biztatóan hangzott.

— Fiatal hölgyek kerestetnek lámpaernyő-festéshez. Gyakorlat nem szükséges...

A hely a Lexington avenuen volt.

Villanyosra kellett szállnia, hogy átmenjen a város másik oldalára, Westről az East oldalra.

Egy félóra mulva ott volt a Lexington avenuei címen. Érdeklődve nézett végig a házban, de nem nagyon nyerte meg a bizalmát. Régi módszerrel épült, keskeny, udvar nélküli, háromemeletes ház volt, amilyenek az East oldalon ezerszámra sorakoznak egymás mellé kétségbeejtő egyformasággal. A szűk kapuhoz néhány lépcsőfokon kell felmenni az utcáról.

A lépcsőházban sötét volt.

Felbotorkált az emeletre, egy ajtó önmagától kinyílt és Alice valami előszobafélébe került. Innen egy műhelybe lehetett belátni.

Egy hosszú asztalt látott, rengeteg drótvázat, félig kész lámpaernyőket, színes selymeket, festékes üvegeket, de munkások nem dolgoztak az asztal körül. Csak egy szőke lány pepecselt kis ecsettel valami átlátszó kartonlapon.

— Furesa, — gondolta magában, — hogy itt nem dolgoznak többen...

Ahol azelőtt megfordult állásért, mindenütt a jelentkezők százai tolongtak. Sokszor annyi volt a jelentkező, hogy rá már nem is került sor, még a címét sem kérték el. Itt pedig mindössze egy lány jött kívülről a hirdetésre... Valami okának kell lenni...

Nem volt ideje, hogy töprengjen a helyzet furcsága felett, mert valahonnan egy férfi lépett elő. Alice nem is látta, melyik ajtón jött be a „boss“, a főnök, aki csendesesen eléje lépett.

— Munkát akar? — kérdezte nyájasan.

A hanglejtéséből meg lehetett érezni, hogy idegen származású.

Alice a férfi arcába nézett és akkor látta, hogy kínai.

Nem először látott sárgákat, mióta itt van Amerikában, de közelebbi érintkezésbe még nem került velük. Nem is szerette őket. Történeteket hallott a sárgák nőéhségéről, titokzatos nőrablásokról a kínai negyedben, aminek a hatása alatt most önkéntelenül megborzongott.

De a hét végén várható fizetésre gondolt, arra, hogy megtanulhat egy mesterséget, a lámpaernyőkészítést és azt felelte:

— Yes, sir.

— Várjon kérem, — mondta a kínai nyájas mosollyal és bement a műhelybe.

Félig betette maga után az ajtót, Alice látta, hogy odamegy a szőke leányhoz, föléje hajol, nézi a munkáját, aztán azt mondja elégedetlen arccal:

— Nem jó, amit csinál. Vegye a kabátját és menjen...

— De kérem, — védekezett a szőke leány, — egy félnapot már dolgoztam. Tessék azt kifizetni.

A kínai világossárga arcán mi sem változott, csak a felső ajka mozdult kissé feljebb, ami azonban gonoszul fenyegetővé változtatta a kifejezését.

— Nem kérem az árát annak, amit elrontott, — mondta selypítő angolsággal, — de jó lesz, ha mielőbb elmegy...

A szőke leány dühösen vetette fel a fejét, de úgy látszik, az összeg olyan csekély volt, hogy nem akart veszekedni miatta. Vagy nem volt bátorsága. Kicsapta a félig tárt ajtót az előszobában, gúnyos pillantást vetett Alicera és elrohant.

Alice kényelmetlenül húzódott össze az ajtó mellett. De a kínai kézen fogta és bevezette a műhelybe. Magyarázni kezdte, hogy mit hogyan kell csinálni. Megmutatta az átlátszó pergamentet, megmagyarázta a különböző festékek kezelési módját, a stencilket, amelyeknek kivágott nyílásán át biztonság-

gal lehet a pergamentre és a selymekre sárkányokat, meg egyéb figurákat festeni és elmagyarázta, hogy a megfestett anyagot miként kell felfeszíteni a drót-vázra.

Alicenak megint eszébe jutott mindaz, amit az ujságokban olvasott a kínai negyedben történt nő-rablásokról. Kezdte sejteni, hogy miért nem tolonganak itt a munkakereső leányok. Persze, csak tapasztalatlan, zöld leány téved ide, olyan, mint ő. De talán nem is akar a kínai mást felvenni...

— Megértette, hogyan kell csinálni? — kérdezte most a kínai túlzottan édeskés hangon.

Alice bólintott. Még nem volt biztos a következtetéseiben. Néhány perccel később azonban, mikor a sárga főnök megint hozzámment, hogy a munkát felülvizsgálja és véletlenül a derekához ért, már világosan látta a helyzetet.

Ellökte magától a kínait és belül reszkető izgalommal, de külsőleg nyugalmat mutatva szólt:

— Meg akar ismerkedni a rendőrséggel?

A kínai tetőtől-talpig végignézte a leányt és felső ajkszéle gúnyosan felhúzódott.

— Nem — mondta csendesesen, de sértő hangon — magáért... igazán... nem érdemes...

Alice úgy tett, mint az előbb a szőke lány. Nem felelt semmit, csak feltette a kalapját és elsietett.

Megint az utcán volt.

*

— Nem hagyom abba! — gondolta magában, miközben újra elővette az ujságot, hogy kinézzen belőle egy másik címet — addig keresek, amíg találok valamit...

Nézte a címeket és fontolgatta, hogy melyik esik közelebb. Rájött, hogy rendszeresebben kell folytatnia az álláskeresőt, az egymáshoz közelebb eső

helyeket kell felkeresnie, mert ha szanaszét járkál, néhány kísérellettel eltelik az egész nap. A dollárját pedig felemészti a subway, magasvasút, autobusz...

Már dél felé járt az idő és hirtelen szédülő éhséget érzett. Rendes vendéglőbe nem mert betérni, mert félt, hogy nem futja a nála levő pénzből. Elég lesz egy szendvics is, hiszen az amerikaiak sem esznek sokkal többet délben.

A magasvasút alatt ment az egyik avenuen, de azt sem tudta, hogy hol jár. Csak a sarkokon voltak táblák, melyek az avenuek és utcák számát jelezték, a kapuk fölött nem látott a házzámon kívül más felírást s a mértani szabályossággal futó utcák és a házak egyformasága megzavarta. Úgy érezte, mintha egy írtózatosan nagy sakktáblán járkálna...

A feje fölött dübörögve, csörömpölve, zengve rohant el az elevated hosszú kocsisora. Éppen keresztezni akarta az utcát és félénken húzódott a feje fölött levő pályát tartó vasoszlophoz, mert az volt az érzése, hogy az egész rögtön leszakad. Kisleány korában a folyó partján játszottak egyszer a vasúti híd alatt. Mikor a vonat jött, el akart szaladni, de a fiúk nem engedték. Az első pillanatban még felnézett s a pálya résein látta a fényes kerekeket gurulni a feje fölött, aztán meglapulva lehúnyta a szemét, de még úgy is hallotta a száguldó masina dübörgését, zörgő csattogását és a szívéig érezte az egész vasalkotmány idegremegtető rázkódását...

Pontosan ezt érezte most is.

— Még egy kissé gyöngék az idegeim New-yorkhoz — gondolta magában bágyadtan, mikor átért a másik oldalra.

Elhaladt néhány lunch-room mellett. De nem mert bemenni egyikbe sem, mert piszkosaknak látszottak és csak férfiak ültek bent.

Egy másik lunch-room elé ért, mely elég tisztának látszott s az ablaküvegen ott csillogott a hívogató felírás:

„Ladies invited. Special tables for ladies“.

Már ismerte a szokásokat, tudta, hogy mit jelent ez! Szóval ide bemehet egy magányos nő is, külön asztalt kap, nem kell félnie, hogy molesztálják...

Bement, felült a márványpult előtt levő magas körszékre és megevett egy szendvicset. A kiszolgáló egy kis karton-jegyen kilyukasztott egy számot az övéen csüngő lyukasztóval, mint egy villamos kalauz és átadta, hogy azzal tessék fizetni a pénztárnál...

Alice kint megnézte a pénzt. A dollár ekkor már ötven centre olvadt le, de valamivel szilárdabban érezte magát — a szendvics megerősítette. Lehet folytatni az álláskeresést...

Először is tájékozódni próbált, az utcasarkon megnézte a sarki lámpára erősített jelzőtáblát s megállapította, hogy a 3-ik avenuen van.

A hirdetésben — az ide legközelebb eső címen — táncosnőket kerestek. Nem színpadi táncra, hanem a Danceland-be. A hirdetésben az állt, hogy nem kell különösebb táncstudás, minden jóalakú, csinos lány, aki elég ügyesen lejt a modern és divatos táncokat, jelentkezhetik.

Alice gyakran látta kívülről a hasonló, félelemleti tánctermekeket. Nem kerülhette el a figyelmét, mert esténként ragyogó villanyfényben úsztak, a kialvó és meggyúló színes villanykörtek girlandja futkározott a ház falán csillogva és csábítva a fiatal szíveket. A kitárt ablakon keresztül pedig a szaxofón és a dob ritmusa lüktetett ki hívogatóan az őszi estébe...

Azt is tudta, hogy ezekben a tánchelyiségekben a nők nem fizetnek azért, hogy táncolhatnak, hanem

még ők kapnak pénzt érte. A fizető közönség férfiakból áll, a női közönség pedig szerződötetett, fiatal lányokból, akik jutalékot kapnak minden tánc után. Jó jazz-band van, színes reflektorok vetítik a fényt a tükörsíma padlóra és a slowfoxot, mely legalkalmasabb arra, hogy táncosnőnkkel összesímuljunk, kellemes félhomályban táncolják. És mindössze tíz centet kell egy táncért fizetni. Az ifjú férfi vesz egy füzetet egy dollárért s azért tízszer táncolhat azzal a fiatal hölgygel, amelyiket kedve van kiválasztani.

Alice hallott arról, hogy a taxi-táncosnők, — ahogy az ilyen helyeken táncoló lányokat nevezték, — tisztességesek is maradhatnak, ha akarnak. Egy percig habozott még a kapualjban, aztán felment.

A Danceland managere — egy kövérkés, kopasz ember — fürkészve nézett végig rajta.

— Dolgozott már másik dance-hallban?

Alice habozott egy percig, hogy megmondja-e az igazat? Szerette volna megkapni az állást, mert érdekesnek, izgalmasnak tűnt fel előtte. Szeretett táncolni és különösnek látta, hogy közönséges, szórakoztató táncolásért még fizetnek is...

— Nem — mondta végül őszintén — most először próbálom.

A kopasz manager gondolkozva nézett végig Alice karcsú alakján, kellemes arcán és megakadt a szeme a simán fésült, csillogó fekete hajon. Ügylátzik, a szemle kedvezően ütött ki...

— Nem baj. Ha tud táncolni, nem lesz semmi nehézség. Elhatároztam, hogy friss anyaggal próbálkozom. Van estélyi ruhája?

— Nincs — mondta Alice kissé szégyenkezve. Persze, mikor Amerikába jött, nem gondolta, hogy estélyi ruhára lesz szüksége...

A kövérkés manager hangja ridegre fordult.

— Akkor sajnálom... pedig ma este már kereshetett volna pár dollárt...

... Alice megint az utcán találta magát. Most már nem is érzett olyan nagy csalódást, inkább valami fásultságot. Gépiesen folytatta az útját, más címeket, más álláslehetőségeket keresett, de sehol sem ért el eredményt. Ekkor már céltalanul ödöngött, sodródott az utca tömegével.

Így került a Grand Central állomásra s onnan arra az étkező helyre, melyet tíz centtel a pénztárcájában hagyott el.

És most a gyötrő, fárasztó nap után ráborult az este, a távolból a Broadway fényözőne ragyogott feléje és az élet vidámságainak, örömeinek ígéreteivel csábítgatta.

Nem, nem volt kedve hazamenni a szűk és szegényes lakásba. Mint a pille, mely halottfáradtan, a hosszú repkedéstől kábultan is nekiszárnyal a fénynek, megindult a Broadway felé...

*

A Times Square karsú palotája előtt megállt.

Keresztül akart menni a téren, de nem tudott átjutni, mert a forgalmi jelzőlámpák fénye zöldről hirtelen pirosra vált és Alice odasodródott a tér közepén lévő járókelő szigetre. Körülötte — jobb- és baloldalt — megindult ellenkező irányban az autók és villanyosok áradata, mint két, ellentétes irányban hömpölygő árvíz, mely menthetetlenül elsodorná azt, aki esztelenül belevetné magát.

Alice fáradtan állt a járdaszigeten és fásultan nézte az összeterlódó járművek tömkelegét. Egy limousine éppen előtte állt meg egy pillanatra, mert nem tudott tovább haladni az előtte lévő kocsik miatt és Alice pillantása önkéntelenül is a bent ülőkre tévedt.

Két cilinderes fiatal gentleman ült benne és fehér selyemből való nyaksáljuk szinte világított a felhomályban, ahogy az utca fényözőne megvilágította a limousine belsejét. A két elegáns fiatalember között egy csincsilla-bunda villogott, amit egy vörös női fej koronázott meg. Nyilvánvaló, hogy színházba igyekeztek, valamelyik látványos revűhöz, onnan pedig talán valamelyik divatos „night club“-ba. Bizonyos, hogy az autó utasai, a két frakkos gentleman, meg a csincsilla-bundás lady ma éjjel többet fognak elkölteni szórakozásra, mint amennyit Alice egész havi munkájával tudna megkeresni.

Újabb limousine-ok vonultak el Alice előtt. Nyolc óra körül járt az idő, most kezdődött el a színházi forgalom s a Times Squarét — a Broadway szívéét — úgy lepte el a szórakozni vágyó tömeg, mint ahogy a mozihíradó a nagy népgyűlésekre felsereglett sokaságot mutatja. Pedig Newyork népe nem forradalmi tüntetést rendezett. A tömeg itt most nem kenyeret, hanem cirkuszt követelt...

A térbe torkoló minden utcasarkon — a járda mellett — négy-öt rendőr szorította vissza az átmenni készülő közönséget, amíg az autók sora elvonul. A huszadik emeletig is felnyúló fényreklámok, a kirakatok ragyogó világítása, a felhőkarcolók falára vetített reflektorok villanásai olyan világosságot varázsoltak az estébe, mint egy káprázatosan megrendezett tűzijáték.

A Broadway örvénylő és szinte már megszokottá tompult lármáján most egy új zaj tört keresztül.

Búgó berregést hallott a feje fölött és felnézett a magasba.

Nem repülőgép, hanem egy közép nagyságú kormányozható léghajó keringett lassan a felhőkarcolók fölött. Hosszú teste, mint valami ezüst szivar úszott a levegőég feketeségében. A gondoláját színes lám-

pák világították meg. És az óriási ezüst szivar testen időnként villanybetűk gyulladtak ki, — egy gumigyár készítményeit hirdetve. Ez a gumigyár építette a kormányozható léghajót és járatta óriási költséggel esténként itt, a Broadway felett.

Néhány percre keringett ott a léghajó, aztán down town felé vette útját és eltűnt a felhőkarcolók sötétlő, mértani ábrái mögött.

Ebben a pillanatban változott a forgalmi jelzőlámpák színe. Az autók folyama megállt medrében és Alice átmehetett a másik oldalra. Olyan sűrű volt a tömeg körülötte, hogy nem lehetett egyenesen menni, ha nem akart valakibe beleütközni. A zaj, nevetés, az üzletek hangszóróin keresztül harsogó hirdetések, a mindenfelől hangzó gépzene olyan hatást tettek rá, mintha vásárban volna.

Valóban, egy nagy vásár volt az egész, amelyből a színházakon és mozikon kívül, még a mutatványos bódék sem hiányoztak. Ahogy a 42-ik utcán tovább haladt, hogy kikerüljön a forgatagból, amely előbb felüdítette, de gyorsan elfárasztotta, egy fényesen megvilágított bejárat elé érkezett, amelynek címképeiről könnyű volt megállapítani, hogy belül panoptikum van.

Ment tovább, nyugat felé, mintha valami célja lenne arra, mintha valami vonzaná. Most tompa, mély bűgást hallott. Megismerte. Egy óceánjáró hajó bűgása volt. Gyakran hallotta ezt a hangot a hajón, mely idehozta. Így dudált a Rochambeau szirénája egyszer egész éjszakán át, mikor ködben mentek a tengeren. Talán éppen most is a Rochambeau hajókürtje szól...

Itt kell valahol lenni a kikötőnek...

Ahogy a hang után menve megnézte az egyik utcasarkon a jelzőtáblát, látta, hogy már a 10-ik Avenue felé járkál, a West oldalon, közel a Hudson-

hoz, melynek dockjaiba húzódnak be pihenésre az óceánok úszó óriásai.

Látott is néhány fehér hajókéményt, amint kinyúltak a dockok teteje fölött. De az utca ijesztően elesöndesedett körülötte, itt már kikötői hangulat volt. Rakodóparti munkásokat és matrózokat látott bandukolni. Egy hajóssapkás ember beszélgetésbe akart elegyedni vele:

— Halló, sister...

Alice elfordította a fejét és viharosan meggyorsult lélekzettel sietett tovább. Szorongó sajnálkozással gondolt arra, hogy errefelé jött és nem ment — legalább a Broadwayről — egyenesen haza.

Rendőrnek nyomát sem látta. Ekkor egy ittas ír asszony jött vele szemben, ami még ijesztőbb hatást gyakorolt rá.

Visszafordult egy sötét mellékutcán a másik avenue felé, ahol villamost látott jární. A tárcájából kikészítette az utolsó tíz centet és elhatározta, hogy felszáll az első villanyosra vagy subwayra, ami akad.

Az egyik lámpa tövéen majdnem megbotlott egy emberben, aki mozdulatlanul feküdt ottan. Részegen elaludt, vagy leütötték?

Alice nem merte megnézni, hanem most már szinte futva ment tovább. Most jutott eszébe, hogy már hallott erről a vidékről, a 10-ik Avenue környékéről, melyet a romantikus rendőri riporterek „Hell's Kitchen“-nek neveztek el. Az Ördög Konyhájának... És ő most először járt erre...

— Halló, sister... — hangzott fel ismét mellette.

Egy sapkás fiatalember jött át az utca másik oldaláról és csatlakozni akart. Valamit szolt is tipikus newyorki népnyelven, amiből csak néhány szót értett meg.

— What's the hurry, baby?

Alice nem mert odahailgatni, az izgalomtól nem

is hallott többet, legjobban szeretett volna futásnak eredni. Elfordított fejjel, zakatoló szívvel, ziháló lélekzettel sietett és csak akkor lassította meg lépteit, mikor a valamivel barátságosabb 9-ik avenue-re ért.

Itt már rendőrt is látott a sarkon, fellélekzett és remegő térdekkel megállt. Mögötte elmaradtak a lépések, a sapkás fiatalember eltűnt a mellékutca homályában...

*

Alice szétnézett az utcán. Tájékozódni próbált, a magasvasút megállóját kereste a szemével, gondolkozott, hogy juthatna innen haza.

Ekkor valaki megérintette a vállát hátulról. Összerezcent és hátranézett. Egy asszony állt mögötte furesa és tarka öltözetben, kalap és kendő nélkül, sötét haja két fonatban csüngött a vállán keresztül.

— Cigányasszony, — gondolta Alice az első pillanatban, de ahogy a lámpa fénye ráesett az asszonyra, látta rajta, hogy mégsem olyan, mint a hazai cigány-nők. Talán indián lehetett...

— Megjósolom a szerencséd, — suttozta az indián nő furesa, forró, behizelgő hangon, — jöjjön be Miss...

Alice ekkor látta, hogy egy boltajtó előtt áll, melynek kirakatát furesa mázolmányok tarkítják. Az ablaküveget egy hatalmas vászonmázolmány takarta, ami egy emberi fejet ábrázolt. Nyilván a frenológiát illusztrálta a festmény naiv kezdetlegességgel. Az emberi fej ugyanis kockákra volt osztva s minden kockába be volt írva valami emberi tulajdonság: szenvedély, szerelem, tudás, akarat, kitartás...

Egy másik nagy címtábla egy hatalmas tenyeret ábrázolt, melyen viszont a vonalak voltak magará-

zatokkal ellátva: hosszú élet, egészség, betegség, házasság, vagyonosodás...

Egy harmadik tábla is függött a bejáratnál, mely a csillagokat és az ég jeleit egész zavarosan tüntette fel. Az alkalmi bolt fölött pedig egy címtábla büszkén hirdette, hogy mit árulnak bent a helyiségben:

— Frenológia, kiromantika, horoszkópok...

Az indián nő megfogta Alice karját.

— Jöjjön be Miss... Nem fogja megbánni... Csak egy dollárba kerül.

Alice elmosolyodott.

— Egy dollárba? Ez az egész pénzem...

És mutatta a kezében levő tízcentest.

— Hiszen az is ezüst, — mondta a tarka ruhás indián nő, akiben úgy látszott, mégis volt valami a cigányból, — csak egy „dime“... Nem baj, magának jósolok annyiért is Miss...

Már ki is vette Alice kezéből a „dime“-ot és besietett a boltba.

— Adj vissza, — akarta Alice kiáltani, ahogy az asszony után ment a helyiségbe. De amint a küszöbbre ért, már sejtette, hogy a pénzét nem fogja visszakapni.

A boltban félhomály volt, néhány szék és egy befüggönyözött fülke. A jósasszony behúzta Alicet a fülkébe, hízelegve, gyorsan leültette egy székbe és buzgólkodva, hadarva beszélni kezdett.

— Nagy szerencse... igen nagy szerencse fogja érni Miss...

Alice elmosolyodott. Az egész napi lótás-futásra gondolt, a hiábavaló álláskeresősre, a 13-ik utcai szegényes lakásra, aztán arra, hogy az anyja még szemrehányást is fog tenni, amiért olyan későn jön haza.

— Gyalog fogok hazamenni, — jutott az eszébe, — most már nem is érek haza tíz óra előtt...

Az indián jósnő nem olvasott Alice gondolataiban, csak a hitetlenkedést látta az arcán, amivel a nagy szerencse hírét fogadta. És tovább bizonykodott.

— MEGMONDOM MISS A JELENÉT, A MULTJÁT... A VALÓSÁG KISSÉ SZOMORÚ... DE UTAZÁS ÁLL MAGÁNAK... EGY SZÓKE FIATALEMBER SZERELEMMEL KÖZELEDIK KEGYEDHEZ... EGY IDŐSEBB HÖLGY MIATT BOSSZÚSÁGA LESZ... KÉSŐBB SZERENCSE KÍSÉRI MINDEN LÉPÉSÉT... NAGY BOLDOGSÁG VÁR MAGÁRA...

Alice hallgatott. Fáradt volt. Hagyta az öregasszonyt beszélni. A szavak úgy hulltak rá, mint a langyos eső. Felét se értette, mert a nő gyorsan, hibás angolsággal és különös kiejtéssel beszélt. Alice gondolatai elkalandoztak. Néhány pillanatig nem is hallotta, mit duruzsolt a jósnő. Később úgy tűnt fel neki, mintha a nő idegen nyelven beszélne. Egy szó megragadta a figyelmét:

— Shenandoah...

— Mi az?

— Indián szó, Miss. Annyit jelent: a csillagok leánya... akit nagyon szeretnek a csillagok...

— Ez én vagyok?

— Igen. Szerencsés csillagzat alatt született és magasra fog emelkedni... Kegyed a csillagok leánya...

Alicének eszébe jutott valami. Kisleány korában cigányasszony jött a házukhoz. Az is azt mondta:

— A kisasszonykának nagyon kedveznek a csillagok... és szerencsésé fogják tenni... A kisasszonyka a csillagok leánya...

Akkor könnyű volt elhinni. Rózsaszín ruhácskában volt és sütött a nap. Az apja ott állt, a háta mögött és a haját simogatta. Csupa boldogság volt körülötte minden...

— Ha ad még tíz centet, Miss, többet is mondok, — riasztotta föl az indián nő hangja.

— Köszönöm, — felelte Alice kedves szomorúsággal, — ennyi is elég.

Kilépett a boltból, tétován ment a következő utcáig, aztán megkérdezte a sarki rendőrt:

— Officer, please, hogy juthatnék el gyalog az East 13-ik utcába?

— Gyalog? — kérdezte a rendőr csodálkozva. Végignézett a leányon. Rendesen van öltözve... — Inkább, ha megengedi...? és már nyúlt is a zsebébe, hogy öt, vagy tíz centet ajánljon fel kölesön.

Alice belepirult.

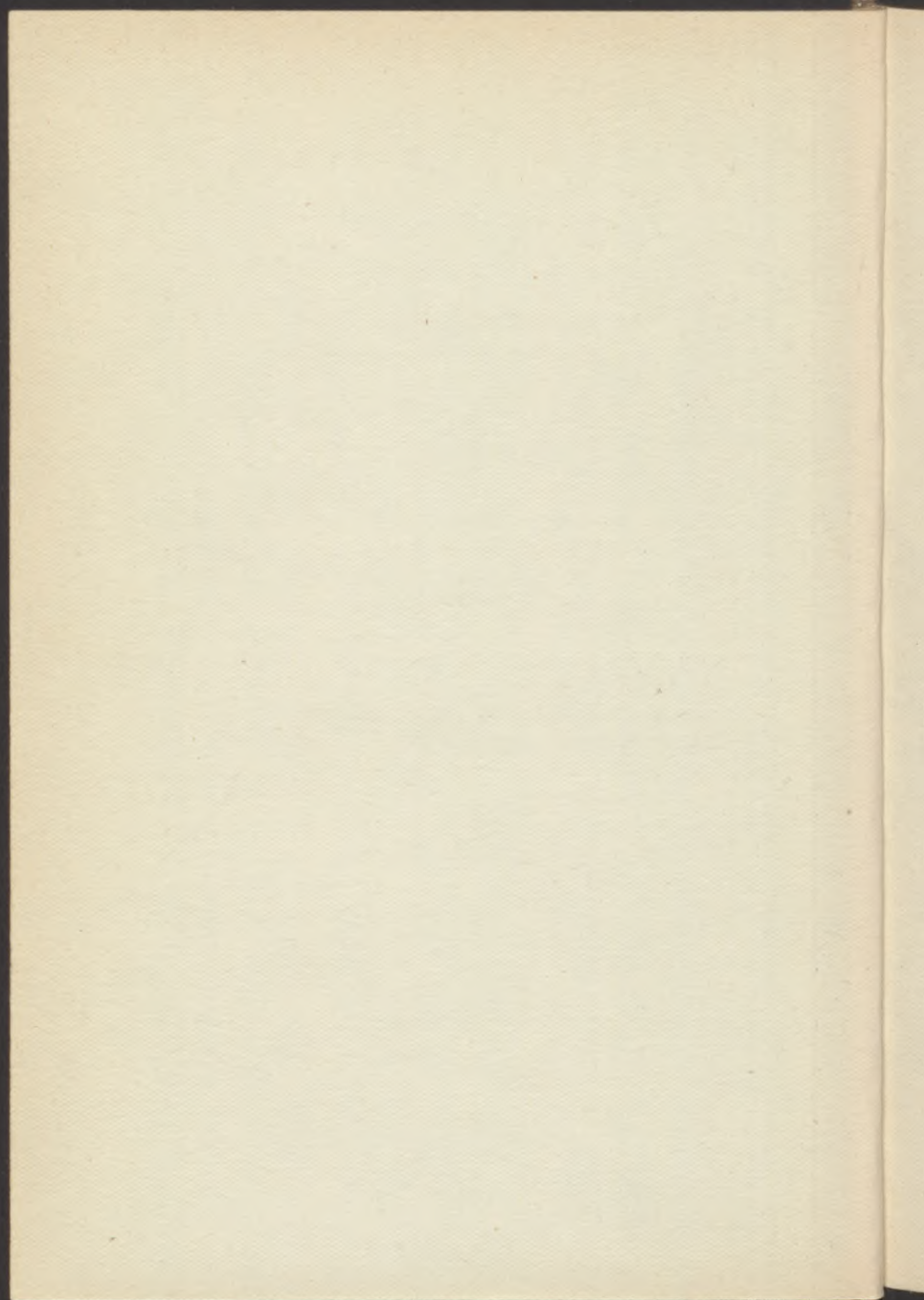
— Kellemes este van. Nagyon jó a levegő...

— Az más, — mondta a rendőr, — a levegő tényleg jó...

Magas, borotvált arcú rendőr volt, lerítt róla ír származása. Arca intelligenciát árult el, de mégsem lehetett jó emberismerő, mert kivette kezét a zsebéből és megnyugodva folytatta:

— Hát ha mindenképpen sétálni akar... csak menjen itt egyenesen végig, amíg a 3-ik avenueig nem ér... onnan aztán huszonnyolc utcát lefelé a 13-ig utcáig...

„A MULT...“

Mialatt hazafelé ment, elgondolkodott. Hosszú út állt előtte, ráért gondolkodni...

Igen, valamikor a cigányasszony is mesebeli szerencsét, csodálatos boldogságot jósolt neki. Az is azt mondta:

— A csillagok leánya...

De akkor még el lehetett hinni az ilyest, az egész élet oly csodálatosnak tetszett előtte, hiszen még gyermek volt.

A Redemptoristák zárdájának tiszta illata áradt kékgalléros ruhájából, mikor nyáron visszatért a szülői házba. Hogy vágyott ide haza! Milyen öröm volt lesni a napot, mikor a zárda szigorú fegyelme után ráköszöntött a szabadság. Kiszaladt a kertbe és mint a madár, mely kiszabadul kalitkájából, szökdécselt fáról fára.

De fészke: a kis leányszoba, se volt csúnya. Fent volt a szoba az emeleten. Mert emeletes házuk volt, a városka egyik büszkesége. Persze fehér bútorok voltak a szobában és az ágya melletti szekrényke fiókjában ott találta az imakönyvet is a szentképekkel, amiket Felicia nővértől kapott a zárdában.

Most is elérzékenyült, mint mindig, amikor Felicia nővére gondolt. Maga előtt látta a kedves nővér fehér kezét, halvány arcát, meleg, barna, komoly, jószágos szemét. Tőle tanult németül, nem is beszélhetett vele másként, mert Felicia nővér bajor volt. Azonfelül baroness is volt. Ki tudja, mi bírhatta rá, hogy otthagyja a bárói kastélyt és felvegye a novi-

ciák egyszerű ruháját. Titokzatos, édes szomorúság lebegte körül Felicia nővér alakját, finom, szelíd hangját, hosszú, komoly pillantásait és talán ezért szerette meg úgy őt Alice, akinek gyermeki szívében minden fájdalom ösztönösen visszhangot vert. Úgy vonzódott hozzá, hogy egész melege lett, mikor Felicia nővér gyengéden megsimogatta gömbölyű kis gyerekfejét. A kedvéért, de csak Felicia nővér kedvéért, képes volt németül is megtanulni...

Német tudománya azonban rohamosan fogyott a nyári szünidő alatt. Hiszen annyi más szórakozás akadt, mely lefoglalta a ragyogó napokat!

Ott volt, magasan a városka felett a Vár, az ősi Vár, melyről annyi legenda szólt.

A Várba fel lehetett szökni, barangolni a félelmetes kőfalak között, melyekhez annyi vér tapadt. Nem is merte a borzongató gyönyörűséget egyedül élvezni, mindig kísérettel jött ide, bár a kíséret hol hátra maradt, hol előre szökött. Lady és Lord nem bírtak nyugodtan maradni úrnőjük szoknyája mellett, szaglászó kíváncsisággal csatangoltak a mohos sziklák között, folyton hívni kellett őket. Ilyenkor vad loholással rohantak vissza, barna testük ragyogott a napsugárban és szomorú nagy fülük úgy csüngött a nyakuk alá, mint egy megvert hadsereg viharvert, piszkos zászlói. Alice szigorúan megszidta őket, de ez mit sem használt; Lady és Lord a következő pillanatban már ismét újabb felfedező úton voltak...

A Vár másik oldalán szülő zöldelt.

A szőlőben gyakran találkozott az apjával, aki ilyenkor egész idejét itt töltötte: vigyázni kellett, hogy az alattomos filoxera, vagy peronoszpóra nem üti-e fel valahol a fejét? A gazdának magának is rajta kell, hogy legyen a szeme a színesedő bogyó-

kon, hogy az első gyanus jelre permetezést vezényeljen.

Alicenak tilos volt egyedül feljönni a szőlőbe, össze is szidta az apja, mikor vad örömmel neki-szaladt. De az apai fenyegetések, mint rendesen, meleg csókban végződtek.

Apus volt a legszebb férfi a világon. Alice imádta az apja finom, halvány, hosszúkás arcát, fölfelé fésült fekete haját és sötét szemét, mely egészen olyan volt, mint az övé. Apusnak az arcán, a baloldalon, a fülhöz közel volt egy barna, borsónyi nagyságú folt, amit Alice végtelen örömmel fedezett fel a saját arcán is.

Alice mindenben az apja lánya volt.

A mama, az ő szép, szőke mamája is azt mondta neki, mikor Alice makacsul vonakodott bocsánatot kérni.

— Konok vagy! Olyan vagy, mint az apád...

Alicenak, aki eddig száraz szemmel tűrt mindent, kibuggyant a könny a szeméből. Jobban fájt ez neki, mint az ütés, mint mikor az anyja fehér, kövérkés keze csattant az arcán. Maga se tudta, mért fakadt sírva, talán mert homályosan azt érezte, hogy a szidás az apját is érte...

Elfordult, nem akarta mutatni a könnyeit s nem akarta látni az anyját. Pedig máskülönben szerette, megbocsátotta neki, hogy hirtelenkező és serdülő gyermekszívével megértette, hogy a mama nem tehet arról, hogy ideges. Hiszen sokszor hallotta ezt, sokszor kellett lélegzetviasszafojtva, lábujjhegyen járnia, mikor felhangzott a házban a csendre intő figyelmeztetés:

— Pszt! A mama ideges, lefeküdt! Migrénje van...

Ilyenkor nemcsak ő beszélt suttogva, hanem az

apja is csendes lett és az örökké danoló cselédek is visszafojtották a hangjukat.

Sokszor tünődött, vajjon csakugyan olyan szörnyű, félelmetes betegség-e az a migrén? Nemcsak kényeskedés-e az egész?

Alice félénken csodálta az anyja szépségét és ki-mondhatatlanul büszke volt, mikor a Forbát-lány is elismerte, hogy a közfelfogás szerint a mama a város legszebb asszonya.

De nemcsak a városé! Az egész megyéé!

Mikor a mama a megyebálra öltözködött és rátette a csipkés shawlt hullámosan fénylő, szőke hajára, olyan volt, mint egy tündér.

Senkinek másnak nincs ilyen szép mamája! — gondolta magában Alice.

Nem is csoda, hogy a mama a bálkirálynő, hogy mindenki neki udvarol, hogy másnap tele van csokrokkal, báli emlékekkel, virágokkal az egész lakás.

Az apjának azonban nem tetszett a dolog. Arca a szokottnál is halványabb, a két szeme közé mély ránc gyűrődik, izgatottan jár fel és alá a szobában. Olyan félelmetes ilyenkor, haragjában, hogy a mama se mer veszekedő hangon beszélni vele.

Alicenak elég az apja egy sötét pillantása, hogy kimenjen a szobából. De azért a másik szobából is hallja az apja felháborodott hangját:

— Így nem viselkedik úriasszony! Mindenkiel kacérkodtál! Még a pincérekkel is...

Az anyja csendes hangja hallatszik.

— Jókedvű voltam...

— A pezsgőtől...

— Bocsáss meg... nem szabad egyszer jókedvűnek lenni?... Hiszen fiatal vagyok... mikor éljek?

— A főmérnök...

— Tetszettem neki... asszonynak hízeleg az

ilyesmi... azt akarod, hogy begubózzam magamat melletted? Örök szomorúság legyen az életem?... Másoknak is tetszettem...

— Mert gyalázatosan kacérkodtál...

A mama hangja fátyolosan panaszosra vált.

— Megint kezded!? Óh, Istenem... a fejem...

Alice tudta, hogy ez már a vihar végét jelenti. Csakugyan, az apa hangja gyöngédre vált:

— Klárikám... hiszen tudom, hogy a szíved tiszta... Csak könnyelmű vagy... Feküdj le bogaram...

A vihar elmúlt, kisütött a nap. De kisebb felhők, cívódások egyre gyakrabban akadtak. Ilyenkor mama kezdte a támadást. Egész csekélységek miatt. A papa pár perccel később jött a vacsorához. Vagy borostás volt az arca.

— Miért nem borotválkozt? — kiáltott rá a mama idegesen. — Persze, amikor a postára megy, a postáskisasszony kedvéért meg tud borotválkozni...

Alice ilyenkor nem szerette az anyját. Úgy tűnt fel neki, hogy a mama szép arcáról az ingerültség letörölt minden bájt és valami hideg kegyetlenséget rajzolt volna oda helyette. Hogy lehet amiatt veszekedni az ő drága jó apjával, hogy nem borotválkozt meg? Hiszen még sokkal érdekesebb, férfiasabb borostásan! Neki így jobban is tetszik! Milyen mulatság ilyenkor megcsókolni, odaszorítani puha kis arcát a szőrös férfiarchoz, amely úgy dörzsöl, olyan kellemesen szúr...

Meg is tette, ha a családi vihar nem végződött mindjárt kibéküléssel. Odakuporodott az ölébe és megcsókolta az apját, akit — úgy látszik — megvigasztalt az ártatlan, szívből jött csók.

Alice ezután kötelességének érezte, hogy örködjék — mindig kész, vigasztaló csókkal örködjék —

az apja boldogsága felett. Mintha ezen a nyáron végleg odaforrasztotta volna a serdülő, kislányos szeretet az apja mellé...

Sírni kezdett, amikor elmúlt a nyár és vissza kellett volna térnie a zárdába. Már elfelejtett németül és nem gondolt vágyó szeretettel a halványarcú Felicia nővérrre. Ott akart maradni, az apja mellett.

Sírt, toporzékolt, vad lett. Csak akkor száradtak fel a könnyei, mikor végre az apja közbenjárására a mama beleegyezőleg mondta:

— Jól van, itthon maradhatsz, beadlak polgáriba...

— Köszönöm anyus — felelte halkán Alice és hálás, meleg pillantással nézett az apjára...

•

Régi néni jutott az eszébe.

Régi néni a mama nővére volt, de sokkal idősebb volt és beteges, ami még öregebbé tette az arcát. A haja szürkén fogta körül sárga homlokát és csontos ujjai voltak, de a szemében jóság ragyogott.

Alice gyerekkorában sokáig nem tudta, hogy a Régi név a Regina rövidítéseként ragadt a nénihez, hanem azt hitte, hogy a nénit öregsége miatt hívják Régi néninek.

Óh, be jó is volt Régi nénihez menni. A néni egy öreg házban lakott, a bútorok is öregek voltak, de tiszta illat áradt belőlük és az almáriom tetején ragyogó színű befőttek sorakoztak. Volt ott vérpiros meggy, kénsárga barack, zöld körtefajták és más olyan különös színű befőttek, amilyeneket sehol sem látott. Régi néni művésze volt a befőttkészítésnek...

És elég volt csodálkozva nézni a befőttekre, megkérdezni, hogy ez, vagy az a furesaszínű milyen fajta és Régi néni már fel is állt egy székre, már le is szedte az üveget...

Nem úgy, mint otthon, ahol a mama már a kívánságért is összeszidta, torkosnak bélyegezte volna!

Régi néni olyan jóságos volt, cseppet sem volt ideges és migrénje sem volt soha, mint a mamának.

De azért látta egyszer a nénit is haragudni.

Igaz, hogy akkor sem kiabált, csak csendesen, szigorúan beszélt az apjához és anyjához, mintha azért jött volna látogatóba hozzájuk, hogy ráncba szedje őket. Ő a sarokban kuporgott, észre sem vették. De talán, ha észrevették volna, se törődtek volna vele. Hogy is gondolhatták, hogy az ilyen fiatal leánynak minden szó megragad a fejében s eszébe jut annyi év után is...

Ki gondolt akkor ilyesmire!

— Esztelen pazarlás, amit csináltok — mondta feddő hangon Régi néni — mire való folyton az a sok új ruha, a pucc...?

— Ugyan hagyja, Régi néni — mosolygott az apja — ha Klárinak öröme telik benne ...

— A drága ékszerek...

— Birja a birtok...

— Ameddig birja... De azt nem birja sokáig, hogy váltókat írsz alá a jóbarátaidnak.

— Én? — védekezett kedvetlenül apa. Most már a mama szeme is könnyes lett, pedig az előbb — a ruhák és ékszerek említésénél — még dacosan száraz volt.

— Te! — felelte Régi néni jóságos szigorral. — Hiszen mindenki tudja, hogy amelyik cimborádnak jótálló kell, a fehér asztalnál aláíratja veled. Mert semmit sem tudsz megtagadni a barátaidtól...

Az apa bosszankodva dűnnyögött valamit és kiment a szobából, a mama szeme azonban még fényesebb lett. Ott maradt sírva a fotelben, még akkor is, mikor Regina néni már elment.

Alice előkerült a sarokból, odasomfordált az anyjához, mert a szívében egyszerre nagy szána-lom fakadt föl. Meg akarta vigasztalni az anyját, mint ahogy az apját szokta, befészkelte magát az ölébe, átfonta a nyakát és összeecsókolta az arcát.

De az anyja ellökte magától.

— Miféle bolondság ez?... Összegyűröd a ru-hám...

Felállt.

— Fáj a fejem... hagyj magamra... migrénem van...

Mindig ez volt a vége.

Sokszor volt migrénje a mamának, mert egyre gyakoribbak voltak a családi viharok.

Nem Régi néni miatt. Régi néni nem jött többé hozzájuk. Beteg volt. A pazarlás miatt sem volt szó-váltás, mert azzal apa nem törődött, hanem a fő-mérnök miatt.

A főmérnök új ember volt a városban, Pestről jött, a várost villamosították. A főmérnök rajzolót, művezetőt, altisztet is hozott magával, egész irodát rendezett be. Elegáns, nagyvárosi ember volt. Persze, hogy megakadt szeme a mamán, hiszen a megye legszebb asszonya volt. Már a megyebálon kezdett udvarolni neki, aztán se hagyta abba.

Egy napon virágcsokrot küldött. Azzal a kifogással, hogy a szépasszonynak születésnapja van. Huszonkilenc rózsát, valószínűleg azért, mert a mama ennyi évesnek mondta magát. Pedig Alice tudta, hogy tavaly mult harminckettő.

Alice éppen ott volt a szobában, amikor az iro-dai altiszt behozta a csokrot.

A mama megszagolta a rózsákat, behúnyta a szemét, aztán azt mondta az ő halk, álmodozó hang-ján:

— Mondja meg a főmérnök úrnak, hogy nagyon szépen köszönöm.

— Igenis — felelte az altiszt, de mintha még várt volna valamit.

A mama bement a másik szobába, a papa íróasztalához és két szivart hozott.

Odaadta az altisztnek, aki feszes állásban köszönte meg. Még a bokáját is összezsapta, olyan erőlyesen, mintha a hiányzó sarkantyúkat akarná összepengetni.

— Ejnye, de katonásan tud köszönni — mosolyodott el az asszony.

Az altiszt még feszesebben kihúzta magát. Középtermetű férfi volt, rövidre nyírt hajjal, arányos vonásokkal. Most megvillant a szeme és megsímogatta tömör, kis barna bajuszát.

— Zugsführer voltam a hetes huszároknál.

— Hogy hívják?

— Egri Ferenc, kezitesókolom.

És Alice csodálkozva látta, hogy az anyja oda nyújtja a kezét, Egri Ferenc pedig lehajol és megcsókolja a fehér kezét. A mama ezalatt arcához emeli a rózsákat, amelyeket még mindig ott tartott a másik kezében, szagolja a virágot és ismét lehúnyja a szemét...

Alice szívét ebben a pillanatban ösztönszerű gyűlölet szorította össze. Nem a főmérnök iránt érezte ezt a kínzó ellenszenvet, hiszen őt alig látta, hanem az altiszt iránt, aki kezét csókolta az anyjának.

Az ő szép, előkelő anyja, az ő drága, gőgös mamája, hogy ereszkedhetik le ennyire? Hogy tűntetheti ki ezt a szolgát azzal, hogy megengedi csókolni a kezét...?

Este hazajött az apja, ajándékot hozott a mamának és kidobatta a főmérnök rózsáit.

Alice megnyugodott.

A polgárban többet kellett tanulni, a német tanárnő „pikkelt rá“ és Forbát Gizi mindig új, érdekes pletykákat tudott, amik elfeledtették vele az anyja dolgait.

A főmérnök is elment a városból, úgylátszik máshol volt rá szükség, csak a művezető, a rajzoló és az altiszt maradtak ott a munkásokkal, a villamosítás folytatására. Később egy másik mérnök jött, de az öreg volt, pipázott és nem udvarolt a mamának.

Valami baj azonban mégis volt a mamával. A papa kedvéért, — hogy ne legyen több féltékenységi jelenet — nem udvaroltatott többé magának, ott-hon maradt mindig, de sápadt volt, ideges és rossz-kedvű. Nem törődött a cselédekkel sem, a díványon feküdt, egész nap regényt olvasott, vagy fájt a feje. Többször volt migrénje, mint azelőtt...

Alice egy este a tánciskolából jött haza. Elkísérte Forbát Gizit s ezért nem elől, hanem a hátsó kerten keresztül akart bemenni a házba. De a kerítés közelében dobogó szívvel megállt...

A kerítés mellett az anyját látta egy férfivel beszélgetni. Az esti homályban is felismerte a férfit: Egri Ferenc volt.

Alice még csak tizenhárom éves volt, de már éber volt benne a női ösztön, amely megsúgta neki, hogy Egri Ferenc nem a főmérnöktől hozott üzenetet. Akkor nem beszélne vele az anyja olyan hosszan és nem nevetne olyan halk, bűgő kacagással, nem hajolna olyan közel hozzá...

Megfordult és előlről ment föl a házba.

— Szólni kell apusnak — villant át az agyán, de rögtön elvetette magától ezt a gondolatot.

Sápadtan, rémülten rohant a szobájába, nem

tudta, mit tegyen, rágta a körmét és a szája szélét, végül sírni kezdett...

Este nem ment le vacsorázni, mert nem akart az anyja szemébe nézni és az apjára se mert felnézni, mert érezte, hogy összefacsarodnék a szíve. Azt mondta, hogy fáj a feje...

— Mi az, már neked is migréned van? — kérdezte az apja nevetve. — Korán kezded...

Másnap reggel, mikor iskolába ment, lesütött szemmel haladt el a szülei előtt. Az a gondolat kínoztta, hogy az anyja, meg „az“ talán többször is találkoztak már, talán más is meglátta őket...

Igyekezett Forbát Gizi közelébe jutni, talán ő hallott valami pletykát. De Forbát most zárkózottan viselkedett, nem állt oda pletykálni.

Alicenak az volt az érzése, hogy az emberek pletykálnak, tudnak valamit, amit ő csak sejt. Szegény apus pedig még csak nem is sejt semmit...

Egyszer aztán bizonyossá lett előtte, hogy valami sötét tragédia felé szalad vele az élet.

Az anyja egy napon kézenfogta és így szólt:

— Elmegyünk Régi nénihez. Nagybeteg, meg kell látogatni...

Szegény Régi néni! Milyen régen nem látta...

Ott volt megint a tisztaszagú, öreg bútorok között, a befőttek ott ragyogtak az almáriom tetején, de Régi néni nem állt fel a székre többé, nem vett le befőttes üveget. Nem tudott szegény. Ott feküdt mozdulatlanul az ágyban és az arca olyan volt, mint a szürke pergament. A gyilkos kór, mely évek óta rágta belülről, a tüdejére ment és a szíve felé közelgett. Azt mondták az orvosok, hogy ha eléri a szívét, akkor vége.

A szemében mégis a jóság és öröm tüze csillant fel, mikor meglátta őket. Leültek az ágya mellé és a mama vigasztaló szavakat mondott.

Régi néninek csak a szájaszéle mozgott.

Erőlködve felemelte a kezét és Alice fejére tette. Olyan gyöngén, hogy rögtön le is siklott a könnyű kéz a gömbölyű leányfejről, mintha csak lehetet símitotta volna végig.

Most lassan a mama felé fordult és olyan halkán szólt, hogy oda kellett hajolni a szája közelébe:

— Vigyázz rá... Klári...

A mama buzgón bölintott.

Régi néni még mondani akart valamit.

— Ne csinálj bolondságot... szerencsétlenséget hozol magadra... mindnyájatokra... ne hagyd el Gusztit... az uradat...

A mama remegni kezdett és lehuntya a szemét. Nem felelt. A szempillája alól könny buggyant ki.

— Esküdj meg, — lehelte Régi néni.

— Esküszöm, — visszhangzott halkán, könnyesen.

Régi néni vértelen ajkán valami mosolyféle jelent meg. Kimerülten huntya le a szemét.

— Alszik, — mondta a belépő orvos, — hagyják aludni...

Harmadnap Alice gyászruhát kapott.

Aztán csendes hónapok következtek. Az iskolának vége lett, de ez a nyár nem volt többé vidám.

Most többnyire apa volt komor, ideges, mintha valami titokzatos bánat rágt a volna belülről. Gyakran zavaros szemmel jött haza, mintha ivott volna.

A várost még mindig villamosították...

Alice egy éjjel kibujt a paplan alól, felült az ágyában. Az apja és az anyja hangját hallotta. Heves, kínos vitatkozást. Dideregve figyelt, hogy elfogjon néhány szót.

— Nem bírom tovább! — hallatszott az apja hangja. — Az egész város csak rólad beszél...

— Esküszöm Guszti, hogy nem vétettem elled...

— Elhiszem. De mit érek vele, ha az emberek nem hiszik el...? El kell mennünk a városból... Eladom a házat...

— A házat?

— Mindent. Nekem még itt kell maradnom, de te előre mégy, Pestre, a nagynénédhez.

— Nem megyek... Ne küldj el egyedül... Guszti...

— Holnap utazol.

Most már csendesen, megtörtén hangzott az anyja hangja.

— Jól van... Te akarod...

Másnap elutazott az anyja. Szép volt és elegáns, nem látszott az arcán, hogy éjjel sírt.

A házban csend lett. Ez a csend hetekig tartott.

Alice odabújt az apjához, próbálta vigasztalni, úgy mint régen, csókolgatta borostás arcát, — most már gyakran lehetett borostás, senki sem szólt érte, — de mitsem használt, apus szomorú maradt.

Levelet várt Pestről, a feleségétől. De semmiféle levél nem érkezett. Csak újabb pletykák keringtek a városban, ahol most már villanyfényben sétáltak az emberek az esti korzón: a villamosítás befejeződött...

Alicetől azt kérdezte Forbát Gizi:

— Mit hallasz a mamádról?

— Semmit. Jól van, Pesten van, a nagynénjénél.

— Komolyan mondod? — mosolygott sunyin Forbát.

— Komolyan hát, — felelte Alice haragosan.

Forbát mosolya halk kuncogássá változott.

— Én azt hallottam, hogy Amerikában van...

Alice elhalványodott, aztán sarkon fordult és sietett haza. Otthon sírva borult az apja nyakába.

— Igaz, hogy anyus Amerikában van?

Most az apja vont a ölébe, gyöngéden:

— A mama nem volt rossz asszony... csak boldos, könnyelmű... ne gondolj rá másként, mint szeretettel... De velem ne beszélj róla, soha többé... Érted?... Soha többé...

•

Két szomorú, gyötrelmes év következett. Ez alatt a két év alatt Alice lélekben felnőtt. Rendben tartotta a házat, maga takarított, mert a cselédeket egyenként elbocsátották, iskolába járt, főzött és vigyázott az apjára.

Apa gyakran jött haza zavaros szemekkel, bizonytalan járással, míg szép fekete haja csapzottan hullott izzadt homlokába.

Alice ilyenkor nem tett szemrehányást. Megértette, hogy apja egy nagy, fájdalmas csalódásra keres feledést az italban. Hiszen, amikor mámorosan jött haza, nem is lármázott, még csendesebb volt, mint máskor, szégyelte magát és bocsánatkérően mormogott:

— Egy kicsit ittam... Liszka... nagyon keveset...

A polgári leányiskola negyedik osztályának ünnepélyes évzáró vizsgája után hirtelen kánikulába fordult a nyár a hegyoldalon, a Vár alatt, csodás termés ígérkezett, de Alice nem ment ki a szőlőbe, mert az már nem volt az övék. És azon a nyáron eladták a házat is...

— Liszka, — mondta az apja zavartan, félrenézve, — tovább kell tanulnod... és itt a városban nincs kereskedelmi iskola... Felmegyünk Pestre...

Pesten kis lakást béreltek. Bútorokat is vettek és Alice hozzálátott, hogy csinosítsa a lakást. De nem volt szükség rá...

Amikor ugyanis a beiratkozás után hazajött, a lakást üresen találta. Apja eladta a bútorokat, hogy előteremtse a pénzt a tandíjra.

Nem baj, — mondta apus könnyed mosollyal, — beszéltem Gráberékkal... úgyis hozzájuk megyünk lakni.

Gráberék egy pestkörnyéki kis házban laktak. Villamoson, vagy vasúton — a Nyugatitól — lehetett kimenni hozzájuk. Gráberék vasúton jártak, mert az apa nyugdíjazott vasutas volt. Szabadjegye volt a család minden tagjának. Pedig elegen voltak. Gráberné — pörgönyelvű kövér asszonyság — három leányát komandírozta állandóan. A legnagyobb: Mili, már eladósorban volt. A másik kettő — Kati és Böske — körülbelül Alice korában

Alicet és apját nagy tisztelettel fogadták Gráberék.

Távoli rokonok voltak s eddig a hosszú rokoni láncolaton kívül a társadalmi és vagyoni különbség szélesítette ki még jobban köztük a távolságot. Gráberék tehát most nagyon megtisztelve érezték magukat...

De ez a tisztelet rohamosan csökkent, amikor Alice apjának nyomasztó körülményei kiderültek. Az öreg Gráber ugyan nem változtatta meg a módorát, ő továbbra is a megszokott stílusban látogatta apával együtt a vendéglőt, ahol a beszélgetést mindig „hosszúlépés”-sel kezdték, de Gráber néni szembe-tűnő változáson ment át.

Eleinte csak a hátuk mögött beszélt.

— Ha nincs pénz, nincs becsület — morogta magában, de úgy, hogy a megjegyzései behallatszottak a szobába, ahol Alice próbált tanulni.

Gráber néni szókimondása egyre kíméletlenebb lett. Nyers természete, melyet eddig a vendégek iránt való tisztelet fojtott el benne, egyre hangosab-

ban robbant ki. Mentségére legyen mondva, ugyanígy bánt a férjével és a tulajdon leányaival is.

— Egy napon — főzőkanállal a kezében — nyiltan meg is kérdezte apától.

— Mi lesz, Guszti?... Krisztus koporsóját se őrizték ingyen... a leányod sem élhet levegőből...

— Majd... keresek valami állást, — nyögte apa.

— Igen! A kocsmában, — vágott vissza Gráberné, — Gráber jó pajtást talált benned!

Családi szokás ellenére, a keresztnéve helyett csak „Grábernek“ hívta az urát, amióta nyugdíjazták. Degradálta a férjét...

Egyre gyakrabban hangzott fel a kegyetlen kérdés:

— Mi lesz, Guszti?

Alice szívében tompán, félelmetesen visszhangzott a szó és látta, hogy az apja szeme körül is egyre sokasodnak a ráncok. Néha szótlanul maga elé meredt, gyötrődő kézzel végigsimította a homlokát, mintha már olyankor is hallaná a kérdést, amikor Gráberné nincs is a szobában. Mintha ilyenkor ő kérdezné a sorstól:

— Mi lesz? Mi lesz?

Felelet nem jött rá sehonnan.

Apa — mit tehetett mást — elment Gráberrel a vendéglőbe. Végre is a történelem adott választ a kérdésre. Egy napon megpördültek a dobok, katonazenekarok harsantak fel az utcán és a házak falára nagy plakátokat ragasztottak, amelyek úgy kezdődtek: *Népeimhez!*

A király írta, a király hívta háborúba a népeit.

... Alice egy napon egy katonatisztet talált a lakásban. Apa volt, tiszti uniformisban. Komoly volt, az arca simára borotvált. Megszépült, szinte megfiatalodott az egyenruhában.

A kisleány áhitatot és büszkeséget érzett, ahogy

az apjára nézett. Megint úrnak, elegánsnak, parancsolónak látta az ő drága szép édesapját.

Jaj, csak ne szorítaná valami úgy össze a szívét, hogy minden büszkesége mellett is sírni szeretne, amíg vonagló szájjal az apja mellére veti magát és féltőn magához szorítja, mint fiatal anyja a gyermekét...

Gráberné is megilletődve állt a küszöbön.

Apa elővette a pénztárcáját, bankókat ad Grábernének, a tiszti illeték frissen nyomott százasai rognak az ujjai alatt.

— Ez itt a tartozásom. Ez egy hónapra, Alice ellátásáért. Pontosan fogja kapni minden hónapban.

Alicenek is jutott egy százas.

— Vegyél magadnak ruhát, Liszka. És tanulj... Vigyázz magadra.

— Te is, apus, — suttogta Alice, könnyesen.

... Azután nem látta az apját hetekig, hónapokig, egy évig, két évig.

A kereskedelmit elvégezte, nagy leány lett, nemcsak lélekben, hanem testben is. A szeme megszépült, a bőrét finommá, lággyá tette a fiatalság, a homloka magas lett és halvány, mint az apjáé. A haja feketén, fényesen hullámosodott a fehér arcra fölött. A járása egyenes, de mégis könnyed és graciózus. Ruhái is voltak, mert a pénz pontosan érkezett apa fizetéséből. Csak hír érkezett tőle ritkán. Pedig milyen aggodalommal várta a rózsaszín tábori lapokat.

Most már hónapok óta nem érkezett semmi. Alice nyugtalan lett, ideges.

Egy este Gráber bácsi hozta a hírt:

— Apád Budán van... a hadikórházban...

Alig ismerte meg az édesapját. Az arca borostás volt, fáradt, öreg, mintha húsz évvel idősebb lenne. A keze csont és bőr. Csak a szemében lobogott a régi láng, úgy nézett rá, mint kisleány korá-

ban. Talán nem is Alicet látta maga előtt, hanem azt a kisleányt, aki valamikor az ölébe kúszott, hogy kis arcát gyermeki csókkal dörzsölje oda borostás arcához...

A tüdejét rombolta szét a golyó. Valamiről beszélni akart, valamit kérdezni szeretett volna Alicetől, de látszott rajta, hogy küzködik magával. Végre megszólalt:

— Kisleányom... a mama...

Alice remegve várt.

De apa nem fejezte be a kérdést. Összeszedte magát és halvány mosollyal legyintett:

— Fáradt vagyok... Majd holnap!...

A vöröskeresztes ápolónő megigazította a beteg feje alatt a párnát. Csengettek. Alice biztatóan, hőiesen mosolygott az apjára.

— Holnap is bejövök apus.

Apa csak a szemével felelt. A tekintetük ölelgett, összefonódott.

Alice — ahogy kifelé botorkál a folyosón — kábultan hallja egy fehér kabátos orvos fásult hangját:

— Lesz hely elég... A 8-as és a 12-es...

A mondat többi részét elnyelte a becsapódó ajtó...

Alicet valami visszatartotta attól, hogy hazamenjen. Ott járkált a kórház épülete előtt, égő szemmel, szédült fejjel, amíg be nem sötétedett. Nézte az emeleten kivilágosodott ablakokat, kereste, hogy melyik van az apja ágya mellett, mintha azon keresztül akarna beröppenni melléje. Az izgalom és a kimerültség ott reszketett a lábában, de nem birt elszakadni onnan még akkor sem, mikor a sötétség borult az ablakokra...

Pedig már a rendőr is gyanakodva kerülgette...

Késő éjjel ment haza, az utolsó villamossal és

olyan mély álomba sírt a magát, hogy csak másnap délben ébredt fel belőle.

Akkor megint kirohant a kórházba. Mielőtt belépett volna a terembe, biztató mosolyt erőltetett az arcára — az apja számára.

Megállt a küszöbön. Remegő, kutató pillantása a 12-es ágy felé szállt. A magára erőltetett mosolyt a rémület fehérsége mosta le az arcáról.

A 12-es ágy üres volt.

*

Gráberné minden kedvessége elhervadt. Megint nyers és szókimondó lett, amint a tiszti fizetésből származó pénzküldemények elmaradtak.

— Menj dolgozni — mondta Alicenak. — Keress állást... nem élhetsz a levegőből...

Alice talált is állást. Kezdő volt, sovány fizetést kapott. A fizetést úgyszólván teljes egészében odaadta Grábernének, aki azonban így is keveselte. Szidta a drágaságot, eltiltotta Grábert a vendéglőtől, folyton számolt, nagyétű családjával sehogysen tudott kijönni a jövedelemből.

Legidősebb lánya már menyasszony volt, a másik kettő most került eladósorba, talán, titokban, azoknak spórolt a konyhapénzből.

A lányok — Mili, Kati, Böske — folyton ruhákért veszekedtek és folyton éhesek voltak.

Alice néha tovább dolgozott az irodában, későn került haza, fáradtan és nem maradt a számára vacsora. Mili, Kati, Böske megették előle... Úgy érezte, hogy idegenek között se lenne rosszabb dolga. Tervezgette, hogy elmegy, hiszen a keresetéből él és ha bent laknék a városban, legalább kevesebbet kellene költeni villanyosra. Mert neki nem volt szabadjegye a vasútra, mint a lányoknak s csak néha ment vonaton a Böske igazolványával, resz-

ketve, hogy a kalauz egyszer mégis csak rájön a csalásra.

Böskével volt a legbizalmasabb viszonyban, de Böske is megbízhatatlannak bizonyult. Elpletykázta Alice költözködési terveit Milinek és Katinak.

Gráberné nagy patáliát csapott.

— Hát csak menj! — kiabálta. — Rossz vagy, hálátlan vagy... El fogsz zülleni... Az anyád is...

— Ne bántsa az anyámat! — sikoltotta Alice és befutott a másik szobába.

A felháborodástól reszketve, sápadtan csomagolta össze a holmiját.

— Nem jövök magukhoz soha többé.

Boldog volt, hogy elmehetett Gráberéktől.

Másnap mégis sírva fakadt, amikor először maradt egyedül a sötét, kis udvari szobában, amelyet olesó pénzért bérelt. Az egyedüllét fojtogató szomorúsága feküdt a szívére.

De megszokta ezt is. Megszokta a nyomorúságos, krajcáros gondokat, a papírból evett vacsorákat, a ruhái kínos javítgatását is.

Mert a ruhái lassan elfogytak, kikoptak, újakat pedig nem tudott venni a keresetéből. A harisnyákra féltő gonddal kellett vigyázni, a cipőkkel még nagyobb baj volt és hosszú, elszánt harcot folytatott, hogy a lába szépségét megőrizze. Cipőt mégis kellett venni és egyszer majdnem egy teljes hétig koplalt egy pár cipő miatt...

Több, mint egy éve kínlódott már így és nem volt más eredménye, csak annyi, hogy nem halt éhen. Arra nem is gondolt, hogy mi lesz vele, hová fogja sodorni az élet? Minden fel volt kavarva, a pénz értéktelen papírrá lett és ő úgy élt, mint egy magára hagyott, tolla-tépett madárfióka a viharban...

Aztán egyszerre még súlyosabb válságba került az élete: elvesztette az állását. A cég, ahol dolgozott,

bezárt és ő ott állt a pesti utcán, kenyér nélkül. Pár hétig nyomorgott, állást keresett, folyamodványokat és ajánlatokat írt, adós maradt a szoba bérével, amíg egyszer csak úgy érezte, hogy nem bírja tovább.

Elkeseredve, fásultan, önsírató fájdalommal gondolt a Dunára. A Margit-hídról nézte a pillér körül kavargó vizet, amely nemsokára hűsíteni fogja fájdalmát.

Valaki rákiáltott és megölelte:

— Alice!

Böske volt. Nem sejtette, hogy mit keresett Alice a hídon.

— Mit csinálsz? Hogy vagy? Mért nem jössz hozzánk?

— Megmondtam anyádnak, hogy soha többé...

— Ne okoskodj, Alice. Most rögtön velemjössz. Már régen kereslek...

Alice konokul rázta a fejét.

Muszáj jönnöd, Meglepetést tartogatok a számodra. Leveled van.

— Levelem? Honnan? Kitől?

— Nem tudom, — felelte Böske sunyin, olyan arccal, mint aki tud valamit, de nem akarja elárulni. — Már hetekkel ezelőtt jött.

Alice még mindig habozott. Nem tudta elképzelni, ki írhatott neki, ki gondolt rá? De azért mégis felvidult kissé.

— Megverlek, ha becsapsz, — mondta Böskének.

— Isten bizony nem csaplak be, — felelte Böske és már vitte is magával karonfogva, a villanyos felé.

Gráberné nyájas arccal fogadta Alicet. Rögtön tálat, vacsorát adott a lányoknak és a legszebb falatokat rakta Alice elé. Pergő nyelvvel biztatta a vonakodó lányt, úgymint Alice fagyossága lassan felengedett és egyre jobb étvággyal ette az ízletes falatokat.

Jól érezte magát és teljesen elfeledkezett a levél-

ról. Különben is már a vacsora elején sejtette, hogy az egész levélhistória csak mese, amit azért találtak ki, hogy őt visszaesalják.

Ugyan ki írhatott volna neki?

A vacsora végén azonban mégis előkerült a levél.

Amerikából jött... Az ő neve állt a borítékon, de nem ide címezték a levelet, hanem az anyja pesti nagynénjéhez, onnan továbbították Gráberékhez.

Amikor ügyetlenül, mohón feltépte a borítékot, már tudta, hogy az anyja írt neki.

Elfeledkezett mindenről. A szoba elsüllyedt körülötte, amíg a levelet olvasta.

„Édes, jó kislányom!

Kérem a Jó Istent, hogy ez a levél a kezeidhez jusson és olyan egészségben és jó körülmények között találjon, ahogy én szeretném. Már az első évben szerettem volna írni, de féltem, hogy apád nem bocsát meg és levelem sosem fog kezedbe kerülni. Aztán kitört a háború és nem volt rá többé mód, hogy soraimat hozzád juttassam. Pedig hányszor gondoltam rád, álmodtam rólad, sírtam miattad. Sokszor arra gondoltam éjjel, hogy — Isten ments — már nem is élsz és felugrottam a sötétben tapogatódzni utánad. Nem voltál sehol, pedig érzem, tudom, hogy van egy drága kis lányom valahol és nem bírok belenyugodni, hogy örökre elvesztettelek. Most arra gondolok, milyen lehetsz, mikor e levelet olvasod? Hogy vagy, milyen ruhát viselsz, hogy fésülöd a hajadat? Édes jó kislányom, ha nem felejtettél el még egészen, ha maradt a szívedben egy kis szeretet, vagy könnyörület az anyád iránt, válaszolj rögtön. Nem tudok addig nyugodni, míg hírt nem hallok rólad. Írj meg mindent, mi történt veled és veletek? Apád elég könnyelmű volt mindig, nem tudom elképzelni se: hogyan vagytok, de hallom, hogy álta-

lában nagy a nyomorúság otthon. Mindenesetre ide mellékelek tíz dollárt. Ha másra nem kell: édességre, amit mindig annyira szeretnél. Édes kislányom, küldj egy fényképet is magadról. Türelmetlenül várom válaszodat és csókollak könnyes szemmel, mintha magam előtt látnálak,

Anyád.

Zúgott a feje, amikor a levelet végigolvasta.

Előbb zavart harangozással zúgott, aztán egy távoli zenekar zengése lett belőle. A megszólaló anyaszív szimfóniáját játszotta ez a zenekar.

A tíz dolláros a levél mellől lehúllt a földre.

Gráberné odaugrott és felemelte.

Két ujjá közé fogta és tisztelettel, gyengéden helyezte vissza az asztalra...

•

Gráberné aznap este nem engedte el. Ott maradt másnap is, elhozatták a ruháit, vissza kellett költöznie. Gráberné hízelt, majdnem hogy bocsánatot nem kért a múltban történt összekoccanásokért és dicsérte a mamát: „hiszen Klárának mindig is jó szíve volt“.

A lányok — Mili, Katí és Böske — is kedvesek voltak hozzá.

Jól esett ez a körülötte fellángoló rokon szeretet, bár sejtette, hogy a változást csak az amerikai levélnek köszönheti. Látszott, hogy Gráber néni, valamilyen a lányok is vérmes reményeket fűznek az amerikai rokon kapcsolathoz, mert szinte sürgetve nógatták Alicet, hogy válaszoljon.

— Még mindig nem írtál? Ki tudja, szegény anyád mennyire várja a leveledet...

Harmadnap végre elkészült a válasszal. Nem azért készült olyan soká a levél, mert sok írni valója

volt, hanem azért, mert belül, a lelkében, valami furesa elfogódottság lett urrá, amikor maga elé tette a papírt, hogy az anyjának írjon. Sokáig tartott míg leírta:

Kedves mama.

Félóráig tünődve ült az üres papír mellett, majd keresztül húzta a címzést és ezt írta a helyébe:
Drága anyám.

A szíve melegedni kezdett, aztán egyszerre úgy megtelt forrósággal, hogy eltépte a papírt, újat vett elő és efölé már azt írta megnedvesült szemmel:
Drága, jó anyuskám.

Legyőzte meghatottságát, ami csak zavarta volna a levél megírásában. Tárgyilagosan, józanul akart beszámolni az eseményekről, apa haláláról, a saját küzdelmeiről. Gráberékről is írt, de nem panaszkodott: ami volt, elmúlt, különben is mostanában nagyon kedvesek hozzá.

Fényképet is csináltatott magáról. Ezért tartott három napig, míg elkészült a levéllel.

Munkája nem volt. Egyszer bement a városba, állást keresni, de este holtfáradtan tért vissza és Gráberné nem engedte be többé.

— Maradj csak itthon, pihenj. Minek fárasztod magadat?

Gráberné kitünő szimata megérezte, hogy Amerikából nemsokára újabb küldemény érkezik. Jött is, ezúttal húsz dollár.

És egy nagy csomag is érkezett tele ruhával, könnyű fehérneművel, sőt selyemharisnyával, amit mind a mama küldött Alicenak.

Viseld egészséggel — írta a csomagba rejtett levélkében.

A ruhák egyrészének a mérete nem volt megfelelő, de könnyen át lehetett alakítani őket. Mili, Kató és Böske lázasan segédkeztek az átalakításban,

aminek fejében nekik is jutott egy és más a küldeményből. Így például a hat selyemharisnyából csak három maradt meg Alicenak, mert mindegyik lánynak legalább egy párt kellett adni, hogy ne fájjon a szívük.

Alice különösen Böskével szemben volt nagylelkű. Hiszen Böske volt az, aki hazahívta, értesítette az amerikai levélről, ő volt a hírnöke a sorsfordulatának. Most tehát, amikor bement Pestre bevásárolni, magával vitte Böskét és már a villamoson közölte vele:

— Ugy-e a krémest szereted legjobban?

— Igen — csillant fel Böske szeme.

— Jól van. Bemegyünk egy cukrászdába és annyi krémest ehetsz, amennyit csak akarsz.

Ezt olyan halk, szerény gavallériával mondta Alice, ahogyan valamikor az apja rendelte az italt a barátainak. Kiütközött belőle az apja vére, csak-hogy apa annakidején pezsgőt rendelt, ő pedig mindössze egy indiánert és négy krémest.

Böske megette a négy krémest, utána hencegve még kettőt kért, de az utolsónál már lassult a tempója s amikor a legutolsó falatot is lenyelte, szuszogva jelentette ki, hogy meghalna, ha még egyet kellene ennie...

Gráber bácsi is profitált az újjáéledt amerikai kapcsolatokból. Mindennap eltűnt hazulról egy-két órára s ilyenkor valamelyik söntésben lehetett volna ráakadni, ahol az Alicetől titokban kapott zsebpénzen hosszúlépéseket üritgetett az adományozó egészségére.

Alice újabb levelet kapott az anyjától.

„Drága kislányom! Szinte el sem tudom hinni, hogy úgy megnőttél. Eladó lány lett belőled! Miután szegény apád meghalt, nekem kötelességem gondos-

kodni rólad. Ki fogsz jönni hozzám Amerikába“ — írta a mama szigorúan.

„Affidavit“ is jött: aranypecsétetes amerikai okmány, amelynek segítségével meg lehetett kapni a vízumot. Hajójegy is érkezett, vasútjeggyel együtt, érvényes Budapesttől Newyorkig. És újabb, könnyörgő és szenvedélyes hangú levél a mamától, amelyben ilyenek voltak:

„Reszketek, hogy valami bajod történik. Imádkozom, hogy még egyszer láthassalak az életben.“

Utána pedig parancsoló utasítás, hogy Alice pontosan szálljon erre a vonatra, meg arra a hajóra.

A mama hangulatai épp olyan szeszélyesek voltak a levelekben, mint Alice kiskorában.

A pályaudvarra az egész Gráber-család kikísérte Aicet. Gráber néni egy rúd szalámit nyújtott fel az ablakba, a lányok már a zsebkendőiket készítették elő a végső lengetésre, csak Gráber bácsi nem volt sehol. Tíz perc előtt eltűnt, mintha sürgős dolga lenne valahol s e pillanatban a vasuti vendéglő söntésében ürítette poharát a távozó egészségére. Az utolsó percben azonban, amikor a vonat már elindult — méltóságteljes nyugalommal megjelent. Gráber néni a búcsúzás izgalmában csendesen sírt, a lányok viharosan lengették zsebkendőjüket Alice felé, Gráber bácsi azonban megőrizte nyugalma és csak a kalapját emelte meg elegánsan a távolodó vonat után...

A búcsú, az egész utazás olyan álomszerűnek tűnt fel Alice előtt, hogy később csak egyes képekre tudott visszaemlékezni belőle.

Az osztrák hegyek kopasz sziklái az alkonyi pirban; éjszaka a vonaton; a lokomotív füstjének vörösen izzó, repülő szikrái; ismeretlen, idegen állomások; a derengő hajnal; Svájce havas hegycsúcsai; a szelíd francia mezők; Párisban a Gar de L'Est

zűrzavara; átszállás a különvonatra, mely a kikötőbe, La Havreba viszi... Úgy tűnt fel, mintha filmen mutatnák neki mindezt: idegen városokból a legjelentéktelenebb részleteket, például a kikötővárosból a tömegesen bicikliző férfiakat és nőket...

A hajó nyolc napig vitte. Az első éjszaka még kísérte őket a világítótornyok pislogó fénye, a második nap még feltűntek az angol partok halászhajói, a harmadik nap már a madarak is elmaradoztak: kint voltak az oceánon. Később vihart is kaptak, az utitársak nagyrésze beteg lett, de ő fent maradt a fedélzeten, ott tartotta az izgalom és a kíváncsiság. A következő éjszaka köd jött, olyan sűrű köd, hogy a Rochambeau egész éjjel hangosan dudáló szirénákkal fúrta magát előre a ködben.

Aztán egyszerre végetért az álomszerű utazás. A hajó megállt, Alice látta a Szabadság szobrot magasra nyújtott karral kiemelkedni az öböl közepéből és a szobor mögött, a távoli parton, a felhőkarcolók díszítései úgy csillogtak, mint bevehetetlen, magas vártornyok.

Csak mikor a kis vontatóhajók besegítették a Rochambeaut a dockba, csak akkor eszmélt fel az izgalmas valóságra és ujjongott fel benne a gondolat: újra látni fogja mamát, az ő drága, elegáns, gyönyörű mamáját...

•

Végre lement a hajóhídon. Megállt a pieren és kutatva, türelmetlenül nézett körül, csodálkozva, hogy az anyja ki se jött elébe. Ekkor egy kövér, izléstelenül öltözött, idősebb nő — aki eddig szintén tanácstalanul nézelődött — rohant oda hozzá és sírva csókolni kezdte:

— Alice... drága kislányom! Hát meg se ismeresz?

— De igen, mama — felelte halkan.

Némán és csalódottan tűrte a csókok özönét.

Ez lenne az ő világszép mamája? Ez az egyszerű, érzelmes asszonyság, aki itt sír a vállán és akinek a könnyek még az egykori szépség halvány nyomait is lemossák az arcáról?

— Jól utaztál kislányom? — kérdezte az anyja.

— Oh igen — felelte révetegen Alice, akit a valóság úgy szívenütött, hogy még mindig nem tudott magához térni.

Beült a taxiba, szórakozottan hallgatta az anyja fecsegő lelkendezését és alig válaszolt néhány szót.

— Milyen csendes lettél — csodálkozott az anyja, de be sem várta a választ, hanem elujságolta, hogy néhány hét múlva a tengerpartra fog menni egy nagy hotelbe. Ő ugyanis első szakácsnő most, „chef“, ami nagy állás és ahová nehéz munkával küzdötte fel magát.

— Egészen kicsi lába volt azelőtt — gondolta közben Alice, ahogy a taxiban az anyja nagy, fűzős cipőbe bújtatott lábaira esett a pillantása.

— Fájnak a lábaim — felelte az anyja, követve Alice néma pillantását — ez a legnehezebb a munkában, a folytonos álldogálás, járkálás a konyha kemény cementpadlóján! Most már nem is vállalom szerződést, csak olyan helyen, ahol a cement deszkával van felpadlózva. Persze, mikor először mentem el chefnek, még nem tudtam és a szezon végén egyszerűen összeestem a kályha mellett. A forró konyhában egész nyáron át reggeltől-estig még a deszkán se könnyű, különösen, mikor hóhullám van. Dehát meg kell dolgozni a pénzért! Ezeröttszáz dollár egy nyárra szép pénz: meg lehet belőle élni egész éven át...

És megáradt büszkeséggel fecsegett tovább, elárulta, hogy a szezon végén külön kap ötven dollárt

a péktől és száz dollárt a mészárosától, ahonnan vásárolnak, mert őrá van bízva, hogy honnan hozassa a kenyeret és a húst a konyha részére. Azt is elmesélte, mialatt a taxi a robogó magasvasút alatt rohant keresztül, hogy ő parancsol az összes „helpeknek“.

Alice kóválygó fejével lassan megértette az anyja beszédéből, amely tele volt elmagyarosított angol szavakkal, hogy „help“ alatt a személyzet értendő. Van a konyhán két alszakácsnő, akiket „második kéz“-nek neveznek a konyha szolgálati nyelvén. A mama is volt valaha „második kéz“, amikor kezdő volt, de „feldolgozta magát“ „első kézzé“. A „két második kézen“ kívül három konyhaasszony és két „dishwasher“, azaz mosogató-legény dolgozik mellette.

Alice eddig nem is gondolkodott azon, hogy miből él az anyja Amerikában? Nem is tudta elképzelni. Valami ábrándos ködképet látott maga előtt, felhőkarcolókat, nagy, fényes lakást, benne a mamát, parancsoló idegességgel és migrénnel, mint gyerek-korában. Hiszen a mama semmit sem írt a körülményeiről, csak róla érdeklődött folyton és selyemruhák, meg dollárok érkeztek, amelyeknek nyomán könnyű — és ó, oly szép! — volt elképzelni a csillogást, amely őt körülveszi. Nem! Erre nem volt elkészülve, hogy az ő szép, elegáns mamája itt szakácsnő — akármennyi fizetése van is, mégis csak szakácsnő — és nem tud vele másról beszélni az első negyed-órán, mint a konyháról, a munkájáról, a többi cselédekről! És milyen furesza, kevert nyelven beszél! Mintha elfelejtett volna magyarul! A mama, aki azelőtt folyton olvasott, irodalomról beszélt az udvarlókkal és filozofált, most szinte műveletlennek látszik...

— És nincs migrénje, mama? — kérdezte Alice félénken. — Nem fáj a feje, mikor dolgozik?

— A fejem? — csodálkozott a mama és úgy nézett Alicera, mint aki elvesztette az emlékezőtehetségét és nem érti a kérdést. — Miért fájna a fejem? Csak a lábam fáj, tudod, a cementpadló miatt...

Alice kinézett a taxi ablakon, hogy lásson valamit a városból. De csak piszkot látott, egyforma, öreg házakat, furcsa rozoga villamosokat, amelyek kicsiknek és elhanyagoltaknak tunktek fel. Nem olyan nagy, sárga, büszke kocsikat, mint Pesten...

Ez Newyork? — gondolta magában csalódottan — hol vannak a felhőkarcolók?...

A hajóról még lehetett látni a felhőkarcolókat, de most valahogy eltunktek.

A West oldal egyik avenuején robogott velük a taxi. Csupa keskeny, két-háromemeletes ház szegélyezte az utcát. Barna kőcokkából voltak építve és olyan egyformák voltak, mint a gyerekek játékházai. A sarkon egy utcaseprő fehér vászonegyenruhában szemeteskoksit tolt.

— Nini, kesztyű van a kezén! — kiáltott fel Alice.

— Kinek? — kérdezte az anyja meglepetve.

— A szemetesnek. Fehér kesztyűben sörör...

— Persze — felelte az anyja oktató hangon, — az utcaseprő városi hivatalnok. Ötven dollár fizetése van egy hétre... A házban, ahol lakunk, most ment férjhez egy lány egy „streetcleaner“-hez. Egészen jó partiet csinált...

Alice beljebb húzódott a kocsiba, összeszorította a száját és nem felelt.

A koci megállt velük az East oldalon, a 13-ik utcában.

Alice kilépett és amíg az anyja kifizette a soffórt, csodálkozva nézett szét. Rettenetesen szomorúnak és szegényesnek tunkt fel előtte minden. Az utca piszkos volt. A házak kapui mellett hordó-

nagyságú bádogkannákban állott a szemét, amit valószínűleg azért tettek oda, hogy a szemetes elvigye. A járda melletti csatorna is tele volt hulladékkal. Azért volt itt annyi gyümölcsmaradék, mert a sarok körül utcai árusok serege nyüzsgött. Egy olasz hangos ordítózással banánt árult, mely óriási fürtökben volt felaggatva a kocsija fölé. Mellette egy más nemzetiségű, fehérszakállas patriárka, savanyukáposztával kereskedett. Közvetlen szomszédságukban egy kövér asszony csokoládét és cukorkát kínált. Aztán egy halas következett apró és nagy halaival, tengeri rákjaival és csigáival, ami fokozott mértékben terjesztette a halárusító helyek jellegzetes szagát. És mellettük a tolókocsik végtelen sora, ameddig csak el lehet látni a járda mellett, végig a First Avenue magasvasútjának árnyékában...

Alice elfordult és pillantása visszatévedt az avenueről a 13-ik utcába, ahol ezután lakni fog. Itt ugyan nem voltak utcai árusok, de azért ez se nyújtott sokkal vigasztalóbb látványt. A nagy meleg miatt az asszonyok kint ültek a járdán, a házakból kihozott székeken. Az asszonyokon látszott, hogy idegen nemzetiségűek, olaszok, magyarok, lengyelek, fáradtak és munkában-vénültek. Hangosan, zajosan társalogtak, a legvegyesebb angolsággal, amelybe sok idegen szó keveredett. A gyerekek vidáman ugrándoztak az utca közepén és azzal szórakoztak, hogy egy halom szemetet égettek el. A szemétmáglya lángja felcsapott az első emelet magasságáig és a füst kígyózva kanyargott a háztetők felé. Egy nagyobbacska fiú egész ládákat cipelt a máglyára, mitsem félve, hogy valaki megzavarja, s amikor egy autó arra haladt, az egész gyerekereg méltatlankodva kezdett kiabálni a sofförre, hogy forduljon vissza: ez itt „play-street“, a gyerekek részére elzárt

utca, amelyen nem szabad keresztülhajtani, nehogy a csemeték játékát megzavarják...

— Nem gyújtják fel ezek véletlenül a házakat?
— fordult zavart megdöbbenéssel az anyjához Alice.

— Dehogy, hiszen a másik utcában vannak a tüzoltók.

— Mégis... ez a szemét. Mennyi piszok van itt
— sóhajtott fel Alice.

— Azért van itt pénz elég... ne félj... — nyugtatta meg az anyja.

A mama hangja kissé nyers volt és ideges. Mintha valami nyugtalanság fogta volna el. Karonfogta Alicet és belépett vele a házba.

Sötét, szűk lépcsőházba jutottak, amelyet nappal is gyenge villanyfény világított meg. Udvara nem volt a háznak és az emeletekre falépcső vezetett fel, melynek száraz deszkái panaszosan nyikorogtak.

A mama a második emeleten megállt, hogy kifújja magát. Valójában nem is a fáradtság miatt állt meg, hanem mert valami miatt szemmel látható izgalom fogta el. Zavartan topogott, habozva kapaszkodott a karfába és látszott rajta, hogy mondani akar valamit, de nem tudja, hogyan kezdje el.

Végre megszólalt. A hangja bocsánatkérően, szinte könyörögve hangzott és a keze kissé megregett, ahogy rátette Alice karjára.

— Kislányom — suttogta félénken, mint aki valami bűnre kér bocsánatot — légy kedves Ferihez... Alice elfehéredett.

Hát „az“ is itt van? Erre nem is gondolt, erről nem is álmodott. Ha néha valami sejtés be is nyilalt a szívébe, ellökte magától ezt a gondolatot, behunyta a szemét a látomás elől. Annál is könnyebb volt nem gondolnia rá, mert hiszen az anyja sohasem említette a férfit a leveleiben. Talán nem mert írni róla.

Talán csak azért nem írt, mert érezte, hogy Alice soha nem bocsátaná meg. A lány úgy szerette az apját, biztos, hogy soha nem jönne hozzá, ha megtudná, hogy az apja helyét más foglalta el...

Alicet szinte kényszerítő erővel ragadta meg a vágy. Megfordulni, elrohanni innen, vissza, vissza...

De az anyja fogta a karját és remegve, lehajtott fejjel motyogta:

— Nagyon nehéz egy nőnek egyedül... idegenben...

Még beszélt, mondott valamit, de ezt Alice már alig hallotta. Az anyja elkínzott, elformáultanodott lábára esett a pillantása és könnyes szájalom markolta meg a szívét. Hiszen megbűnhődött szegény, megfizetett a tévedésért, ott reszket most mellette és úgy várja Alice szavát, mint az ítéletet. Nem gyötörheti tovább a hallgatásával, nem büntetheti meg azzal, hogy visszafordul...

Alice felemelte a fejét.

— Hogy szólítsam? — kérdezte halkán.

— Hívd csak Feri bácsinak — suttogta az anyja hálásan, boldogan és megkönnyebbülten sietett az ajtó felé...

*

Egri Ferenc tisztességtudóan fogadta. Felállt, barátságosan kezét nyújtott, mintha ez lenne a világ legtermészetesebb dolga, Alice mégis úgy érezte, hogy égeti ez a kézzsorítás.

Az apjára gondolt, az apja szerencsétlen, elrontott életére és belülről sírás fojtogatta. De legyűrte magában ezt az érzést és mosolyt kényszerített az arcára.

— Hogy van Feri bácsi? — kérdezte halkán.

Az egykori altiszt végigsimította bajuszát és azt felelte, hogy hálaistennek egészséges. Csak munka

lenne... A télen egyfolytában dolgozott hat hónapig, de két hónappal ezelőtt „letették“.

Egri Ferenc nem sokat változott. A bajusza még mindig barnán fénylett, csak talán vékonyabb lett valamivel. Rövidre vágott haja mereven állt felfelé, mint azelőtt, az arca piros volt és a keze, karja, válla megvastagodott. Egyébként gyűrűs szívert szívott, melyet tüntetőleg forgatott az ujjai között, mintha Alice előtt akarná mutatni, hogy mennyire megurasodott.

A mama megmozdult a széken és odaszólt neki.

— Menj le borért a pincébe, Feri...

Feri bácsi szó nélkül felállt, vette az üveget és kiment. Látszott, hogy az asszony az úr a házban.

— Nem rossz ember, — mondta, — csak kissé hiú. Nagyon tiszta. Mindennap friss inget vesz fel, — tette hozzá elismeréssel.

Amíg Feri bácsi a borral visszajött, Alice többet is megtudott róla. Így például azt, hogy Feri bácsi nem rajong túlságosan a munkáért. A vágóhídon kapott munkát és beletanult a mészárosságba. De pár hónapi munka után mindig akad valami ok, ami miatt abba kell hagynia a munkát. Vagy valami különös betegség támadja meg, vagy összevész a gazdájával, vagy pedig az jut eszébe, hogy jobb lenne önállónak lenni. Ilyenkor üzletet akar nyitni és addig „szekirozza“ mamát, amíg oda nem adja neki az összeszpórolt pénzét, amiből aztán Feri bácsi mészárszéket nyit.

Háromszor nyitott már üzletet és háromszor zárt be néhány hét múlva, belevesztve az egész pénzt. Nem tud számolni, gavalléroskodik, hiába: nem üzletembernek született. Különben nagyon jól ki lehet vele jönni, csak arra kell vigyázni, hogy ne igyék sokat, mert ha felönt a garatra, akkor kötekedő és

veszélyes. Olyankor felforr benne az önérzet és dühöngeni kezd, hogy őt nem tisztelik eléggé...

Feri bácsi visszatért a borral.

Töltött a poharakba és ahogy Alice ránézett a férfi nagy kezére, vastag, tömzsi ujjaira, az apja lágy, fehér művészkeze jutott az eszébe. A férfi vastag szemhéjait nézte és az apja intelligens tekintetére, magas homlokára gondolt.

Hogy is hagyhatta ott a mama a papát — ezért? — tépelődött magában.

Azok ketten, mintha megéreztek volna a lány gondolatait. Az anyja dicsekedni kezdett, hogy mennyire felküzdötte magát. Ő a legjobban fizetett chef a nyári hotelekben, már vagyona is lenne, ha nem vesztette volna el a pénzét háromszor a Feri üzletein...

A férfi szótlanul ivott, egyre nagyobb kortyokban és egyre vörösebb arccal, míg végül kitört:

— Ezt nem kell mindjárt feltálni a lányod előtt...

Az asszony riadtan kezdte csittítani. Alice érezte, hogy családi vihar közeleg. Felállt, kimerültségére hivatkozott. Az anyja egy szűk kis szobába vezette, amelyen nem volt ajtó és amelyet csak függöny választott el a többitől.

Alice lefeküdt, de még sokáig nem tudott elaludni, mert a másik szobából behallatszott, ahogy az anyja csittítani próbálta Feri bácsit, aki nem akarta abbahagyni se az ivást, se a kötekedést...

Alice csak órák mulva tudott elaludni.

Másnap egész nap kimerült volt. Szerencsére Feri bácsi nem volt otthon. Az anyjával beszélgetett, akihez lassan valami újfajta szeretet fűzte a szánakozáson keresztül. Később megérkezett a férfi s Alice megint elkomorult.

A következő napokban lassan kimerészkedett a városba, próbálta megismerni Newyorkot. Eleinte csak a közeli utcákig merészkedett, mert nem tudott angolul s félt, hogy majd nem tud visszatalálni. Óvatosságból a tárcájában hordta a leírt címüket s néhány dollárt, hogy szükség esetén taxiba ülhessen.

A városban való kószálás sem elégítette ki. Akármit látott, semmi sem multa felül a képzeletét, idegenül érezte magát, mérgelődött. Bosszantotta, hogy a trafikban furesán néztek rá, amikor bélyeget akart vásárolni és a patikába utasították. Azt hitte, hogy gúnyolódnak vele és félve ment be a gyógyszertárba, de tényleg kapott bélyeget.

Érezte, hogy sose fogja megszokni itt az életet.

Legjobban menekülni szeretett volna, visszamenni Pestre, itthagyni — miután viszontlátta — a mamát, Feri bácsit, az egész zajos, rohanó, furesa, idegen országot.

Ha legalább együtt lehetne a mamával, kettesben, úgy, ahogy otthon képzelte. De „az az ember“ folyton ott volt közöttük!

Két hét múlva, mikor az anyja összecsomagolt néhány ruhát, hogy kimenjen nyári munkájára a hotelbe, Alice félénken megkérdezte:

— Hát Feri bácsi... nem megy a mamával?

— Nem. Valakinek itthon kell maradni, a lakásban.

— Én szívesen mennék a mamával. Lehet?

— Ha akarsz... Nekem külön szobám van, elalhatok a díványon. Enni lesz elég, ne félj. Majd külön küldetek neked a konyháról. Jó is, hogy jössz, hiszen csont és bőr vagy, legalább magadra szedsz néhány fontot...

...A hotel nagy faépület volt, két emelettel, kiugró tornyokkal, háromszáz szobával.

A mama mindjárt megérkezésekor bemutatta Alicet a tulajdonosnak, egy őszhajú, ráncos arcú hölgynek, akinek a fülében mogyorónyi briliánsok lógtak.

— Ez az én kis „greenhornom“, — tölta maga elé Alicet.

— Kicsit sovány... Persze, az utazás! Remélem, jól fogja itt érezni magát, — mondta Mrs. Morrison, a briliáns függős, öreg hölgy és barna, kissé érdes kezével megsimogatta a lány fejét.

Alice elvörösödött, szégyent és megaláztatást érzett.

Még aznap este megtudta a mamától, hogy Mrs. Morrison nyolc év előtt maga is szakácsnő volt. A szomszéd hotelben, a Traymore-ban volt chef és olyan jól főzött, hogy Morrison nevű agglegény teljesen belebolondult és elvette feleségül. Két év múlva Mr. Morrison meghalt és nyolevanezer dollárt hagyott a feleségére, aki az egész pénzt befektette ebbe a hotelbe, felvirágoztatta és most a Morrison Hotel megy a legjobban egész Rockaway-n...

A mama másnap munkába állt, egész nap dolgozott a konyhán és Alicenek volt ideje rá, hogy megismerkedjék a környékkel.

Rockaway nagyrészt családi házakból és villákból állt, de volt üzletutatója is, fényes boltokkal, fagyaltszalonokkal, ezerülékes mozival. A családi házak és villák rendkívül csinosaknak látszottak, pedig nagyrészt fából voltak építve, csak oldalt, a karcsú kémények voltak színes téglából. De hiszen a nagyobb épületek, a tengerpart homokja mellett elhúzódó hotelek is faházak voltak...

A mama csak estefelé került elő. Tiszta, fehér, keményített ruha feszült rajta, mint egy ápolónő; így járt egész nyáron, ez volt a chef-i egyenruhája.

Mrs. Morrisonnal együtt az oldal-terraszon ültek és komolyan, elmerülve beszélgettek.

A terrasznak a tengerre néző oldalán vendégek fecsegték, fehérruhás férfiak és könnyű, nyári selymekbe öltözött nők. A tengeren apró vörös fények imbolyogtak. A távolból zeneszót hozott a szél...

Alice szívébe édes hangulatot lopott az este. Mrs. Morrison és a mama is elhallgattak karosszékeikben egy percre. Aztán ismét összehajoltak és suttogva beszéltek tovább. A másnapi étlapot tárgyalták meg...

Alice a harmadik nap unatkozni kezdett. A tenger, az ég, a friss szél, a fövény, a szikrázó nyár minden szépsége ellenére is unta magát. Nem volt társasága. A mama este — az étlap megbeszélése után — mindjárt lefeküdt, mert másnap korán kellett kellnie. Attól, hogy a vendégek közé keveredjék, valami visszatartotta Alicet: úgy érezte, hogy ő maga is a személyzethez tartozik. A személyzettel viszont nem érintkezett, nem akart összekeveredni velük. Különben is: unalmas társaság volt, folyton a munkáról beszéltek. A szobalányok, kiszolgálónők, pincérek irigykedtek, intrikáltak egymás ellen...

Valakivel mégis megismerkedett.

Úgy történt, hogy első reggel az anyját egy deresedő hajú, középkorú úriemberrel látta beszélgetni. Közelebb lépett és csodálkozva hallotta, hogy magyarul beszélnek. Az öszülő úr azonnal bemutatkozott:

— Halassy Géza.

— Báró — tette hozzá az anyja.

— Ugyan kérem... — legyintett fanyar mosollyal a férfi — hol van az már?... Bocsánat, fel kell vennem a frakkomat a löncshöz. A viszontlátásra, Miss Alice. Ne csüggedjen, ha nem talál mindent

olyannak, mint otthon. Én is rosszul éreztem magam eleinte... de aztán megszokja az ember...

Elsietett.

— Ki ez az ember? — kérdezte Alice az anyjától.

— A főpincér.

— És hogy került ide?

A mama készséggel szolgált felvilágosítással. Szeretett pletykázni és mindenkinek ismerte az előéletét. Rögtön elmesélte, hogy Halassy Géza fiatalkorában nagy vagyont vert el. Most is játszik, de csak pinnaclet és azt is pennybe. A családja küldte ki Amerikába, hogy megjavuljon, de aztán megfélemedeztek róla. Csak egy nagynénjének jutott eszébe, aki halála előtt végrendeletet csinált és félmillió koronát hagyott rá. Ez a háború elején volt s a félmillió korona száz-ezer dollárt jelentett. Halassy Géza készült haza Magyarországra, folyton készült, hogy felvegye az örökséget, de a háború miatt nem mehetett. Mire a háborúnak vége lett és hozzájuthatott volna a pénzhez, a félmillió korona már csak pár dollárt ért, úgy hogy nem volt érdemes hazamenni érte, mert az útiköltséget sem fedezte volna. A könnyelmű Halassy Géza így költötte el másodszor is a vagyonát — anélkül, hogy hozzányúlt volna...

Alice megrendülten hallgatta az anyját.

Amikor legközelebb találkozott Halassyval a folyosón, — akkor már szolgálati egyenruhában: frakkban volt az egykori gavallér — Alice rámosolygott és meleg rokonszenvvel nyújtott neki kezét.

Beszélgettek.

Kiderült, hogy Halassy egyáltalán nem panaszkodik a sors ellen, meg van elégedve az élettel, annál inkább, mert szerény, jó felesége van és két szép gyermeke. Egy fiú és egy lány. Rögtön elő is vette

a fényképüket a zsebéből, úgy látszik állandóan magával hordta és megmutatta Alicenak.

Halassy most is a tökéletes úriember benyomását keltette Aliceben. Figyelmesen, finoman viselkedett és kedvesen, intelligensen lehetett beszélgetni vele.

Sajnos, Halassy is el volt foglalva a nap legnagyobb részében.

Alice érezte, hogy foglalkoznia kell valamivel, különben megbolondul. Ideges lett, az angollal is lassan haladt előre, egész nap magával cipelte az angol nyelvtant, de semmire se ment vele.

Szóbahozta a dolgot az anyja előtt is.

— Betehetlek az egyik szobalány helyébe — mondta elgondolkozva az anyja — a fizetés ugyan csak nyolc dollár egy hétre, de kapsz tíz szobát takarítani s minden szoba után kapsz legalább két dollár borravalót, hetenkint...

— Nem, nem — tiltakozott Alice ösztönös szégyenkezéssel a borravaló gondolatára — inkább valami mást...

Végre akadt valami munka a számára. Egy gazdag, fiatal, elvált asszony két kis aprósággal jött a hotelbe. Az asszony egész nap csatangolt, tenniszezett, utazott, este táncolni járt és kellett valaki, aki ezalatt foglalkozzék a gyermekekkel.

Alice heti tíz dollárért vállalta a feladatot, mert a két eleven kis kölyköt — Jimmyt és Jerryt — azonnal megszerette. Szőkék voltak, göndörfürtűek és finom gyerekbőrüket már barnára égette a nap. Az idősebbik — Jerry — már öt éves volt és rögtön szerelmes lett Aliceba.

— I like your black hair — kiáltotta szenvedélyesen és forrón belecsimpaszkodott új barátnője nyakába.

Egész nap a tengerpart homokjában játszottak hárman. Egy lány és két fiú: Jimmy, Jerry és Alice.

— A gyerekektől lehet leghamarabb megtanulni angolul — mondta egyszer Halassy és Alice már pár nap mulva tapasztalta, hogy igazat mondott.

Mire elmúlt a nyár, Alice egész jól beszélt angolul.

A bucsuzáskor mindkét gyerek sírt.

— Isten veled, sweetheart — mondta búsan Jerry.

— Alice, étes, ketves Alice — zokogta Jimmy magyarul.

Labor Day — a Munka Ünnepe — jelentette a vidám nyár végét és az őszi munka kezdetét. Rockaway kiürült. . .

A vonat kétórai veszett robogással vitte vissza őket a fülledt Newyorkba, ahol még mindig izzott a nyár. Vissza a 13-ik utcába, a szűk kis lakásba, ahol már várta kettőjüket Feri bácsi.

Alice úgy érezte magát, mint aki visszakerült a börtönbe. Az első napokat azzal töltötte, hogy nyári keresetéből ruhákat vásárolt, mert a magával hozott európai ruhák elkoptak, furesáknak, szegényesnek tündek fel és messziről elárulták, hogy viselőjük „greenhorn.“

Egész nyári keresete ráment a kiruházkodásra.

A vásárlás elszórakoztatta, de mire elkészült vele, megint ott találta magát az anyai otthonban, tétlenül, foglalkozás nélkül. Az anyja ugyan biztatta, hogy ne törődjék vele, hiszen van mit enni, de Alice úgy érezte, hogy „annak az embernek“ a jelenléte (Feri bácsi megint munkanélkül volt) megmérgezi minden pillanatát.

— Valami munkát kell találnom — gondolta ma-

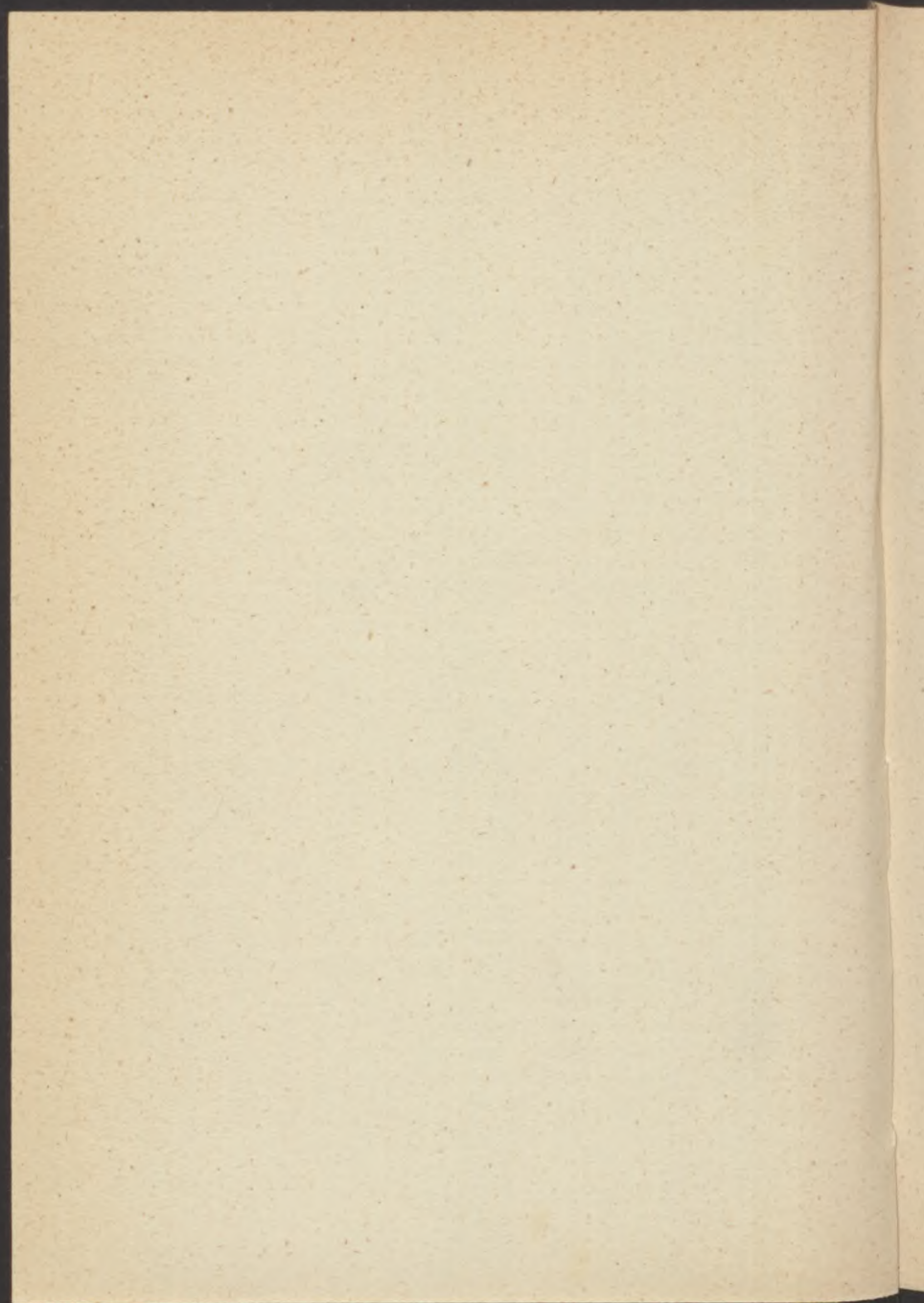
gában — meg kell állnom a magam lábán... A mama se bírja örökké a munkát, fájnak a lábai, egyszer csak kidől...

Nem habozott tovább.

Megnézte, melyik újságban van a legtöbb „Help Wanted Female“ = „Női Munkaerő kerestetik“ hirdetés.

Megvette az újságot és a munkába induló város reggeli lármájában ő is nekivágott a munkakeresésnek...

„... A VALÓSÁG KISSÉ SZOMORÚ...”

Hazaért.

A lába égett a hosszú gyaloglástól. De nemcsak testileg, lelkileg is úgy érezte magát, mint a vándor, aki az út végén lerogy a háza küszöbén. Ilyen nagy utat még sose tett meg gyalog! Nemcsak fé! New-yorkot járta be, hanem egész életét is... Most a jelenre ébredt! Az egésznapos hiábavaló munkakeresés és kószálás után ismét ott volt a 13-ik utcába, a sötét kapu alatt, a falépcsőn, melynek deszkái panaszosan nyikorogtak a lába alatt.

Fáradtan nyitott be a lakásba.

Az anyja haragosan szólt rá:

— Hol voltál?

— Hiszen tudja... állást kerestem... Nincs semmi.

— És ez tartott idáig? Hat óra után nem lehet állást keresni. Mi dolgod este az utcán? Már azt hittem, hogy valami baleset ért.

— Ugyan mama... nem kell engem féltetni... hiszen Pestről jöttem.

— Pestről! — felelte az anyja, fitymálva. — Azért itt mégis greenhorn vagy!

Alice megbántottan ült az asztalhoz. Mindig azt vágják a fejéhez, hogy „zöld“. Meddig fogják még bosszantani ezzel? Hiszen máris jobban beszél angolul, mint például Feri bácsi. Talán valamivel lassabban, de válogatottabb kifejezésekkel és nyelvtanilag tökéletesebben...

Az édesanyja a szokottnál is idegesebb volt ma este. Alice csakhamar megtalálta az okát.

Feri bácsi is ott ült az asztalnál: ital állt előtte. Az arca vörös volt, veszedelmesen vörös és tört mondatokat morgott maga elé.

— Reszket azért a pár dollárért... — dohogta — ...azt akarja, hogy örökké közönséges munkás maradjak... nekem nem szabad üzletet nyitnom... nekem nem szabad vinnem valamire...

Kiderült, hogy Feri bácsi újra üzletet akar nyitni és a mama ezerötszáz dollárját akarja befektetni, amit a nyáron keresett.

— És miből élünk, ha elveszted? — kérdezte a mama.

— Hát én nem keresek? Nem kerestem a télen is ötven dollárt egy héten?

— Igen, amikor dolgoztál... amikor nem hegyéltél...

Keserű szavak röpködtek a levegőben. A mama kétségbeesetten védte az ezerötszáz dollárját, amiért három hónapig, hajnaltól késő estig, rabszolga módjára dolgozott, az ember pedig egyre vörösebbre vált arccal, egyre nekivadultabban támadott.

Alice bemenekült a hátsó szobába.

A lakás úgynevezett „box-flat“-volt, egyforma, négyszögletes szobákból állt, amelyek közül csak az első nyílt az utcára. Kicsi szobák voltak, úgy, hogy a hátsó szobába csak egy ágy fért be, semmi más.

Ide szokott menekülni Alice a családi jelenetek elől, de nem ért vele sokat, mert a hangok utána jöttek, behallatszottak, majdnem úgy, mintha semmi válaszfal se lenne köztük. Nemcsak a falak voltak hihetetlenül vékonyak, de ajtó se volt a szobák között, mert a ki- és becsukódó ajtók sok helyet foglaltak volna el. Ajtók helyett függönyöket alkalmaztak.

Nem volt más választása, mint a hálószobája.

Máskor a tűzlépcsőre szokott kimenni. A „fire-escape“ az utcai ablak előtt húzódott el. A vaslécekből összeállított csúf alkotmányt erkélynek lehetett használni. Igaz, hogy amikor Alice kilépett rá, a lába alatt nem volt kő, csak ritka vasrács, amelynek rései közé beleakadhatott a sarka, de mégis a levegőn volt. Csak annyi hely volt a „fire-escape“-n, hogy egy személy megállhatott rajta, mert egyik oldalon ferde vaslétra kötötte össze a fölöttük levő, hasonló erkéllyel, a másik oldalon pedig egy ugyanolyan vaslétra futott le az alsó emeletre. A szomszéd házakat is ilyen „fire-escape“ csúnyította el kívülről a tűzrendészeti hatóság rendelete következtében, mert az udvar nélküli házaknak a könnyen lángbaboruló falépcsőn kívül nem volt más lejárattuk...

Most azonban nem állhatott ki Alice a tűzlépcsőre sem, mert a mama valamit savanyított télire és — hogy ne legyen szagos tőle a lakás, — kirakta a hordót a „fire-escape“-re.

Maradt tehát egyetlen menedéknek a szűk hálószoba, ahová minden szó behallatszott.

Alice végig dőlt az ágyon és behunyta szemét. Keserűség lázadozott a szívében.

— Nem értem a mamát — gondolta — nem értem, hogyan tud együttélni vele...?

Rejtély volt előtte, hogy mi fűzi őket össze, mi tartja együtt az anyját „azzal az emberrel“? Hiszen „Feri bácsi“ megrontotta az anyja életét és most is csak fölösleges teher az anyja nyakán. Miért nem válik el tőle?

Az első napok óta az a remény élt benne, hogy sikerül majd rávenni anyját erre az útra. Nem nyílt rábeszéléssel, hanem célzásokkal, hangulatkeltéssel sikerül majd meggyőzni őt arról, hogy az ura emlékéhez méltatlan életet él. A nyáron, — amíg távol voltak egymástól — a mama nem egyszer beszélt le-

nézően, kicsinylően, sőt ellenségesen Feriről. Alice már örült, hogy eredményt ért el. A mama nem hozna nagy áldozatot, hiszen most már nem maradna egyedül, mert itt van mellette ő, Alice...

De, hogy a nyári hónapok után ismét együtt vannak, a mama jeleneteken, veszekedésen, tűzön-vízen keresztül is kitart az embere mellett. Szenved, tűr, kitart...

— Nem értem — tűnődött Alice elkeseredve — mi köti a mamát hozzá? Csak nem szerelmes még mindig bele...?

A másik szobában hirtelen elhallgatott a veszekedés zaja. Idegen ember lépett a lakásba, azért lett csönd.

Alice megismerte hangjáról a vendéget.

Halassy volt, a főpincér, aki a nyári szezon elmúltával eljött a mamához „levízíteni“, úgy, ahogy Rockawayn megigérte.

Alice habozott, hogy kimenjen-e hozzájuk? Szégyelte az otthonát Halassy előtt, akit még mindig úriembernek tartott.

De Halassy modora úglátszik enyhítette a helyzet feszültségét s amikor Alice zavart mosollyal végre mégis előjött, látta, hogy a mama nyájasan mosolyog s Halassy közvetlenül, vidáman társalog vele.

Feri bácsi is visszahúzódott, szokott, hallgatag magatartásába. Mindig így viselkedett, ha olyasvalakivel került össze, aki nem az ő fajtájabeli volt. De ez az önfékezés most megerőltetésébe került. Az arca még jobban nekivörösödött, nagyobb kortyokban kezdte inni a bort és a szeme alattomosan villogott.

Alice reszketve figyelte, mert tudta, hogy mindez mit jelent. Feri bácsi féltékeny volt.

Ez a féltékenység csak akkor jelentkezett, ha a mama egy intelligensebb, úribb emberrel került össze. Más társaságban — mondjuk egy east-sidei, kis ma-

gyar vendéglőben — „egyszerű“ emberek között csinálhatott a mama, amit akart, Feri bácsi nem törődött vele. De ha egy orvos, egy ügyvéd tűnt fel a láthatáron, Feri bizalma azonnal megrendült; elkeseredett féltéssel leselkedett az asszonyára, sőt meg is verte.

Alice hallott róla, hogy Feri bácsi féltékenységeben — egy ügyvéd miatt — egyszer leitta magát, dühöngve jött haza, összetört a lakásban minden bútort s a mama hetekig kék foltokat viselt a testén...

Most is gyűlölet, féltékenység csillogott a férfi szemében. Halassyban úriembert látott. Nem tetszett neki, hogy udvariasan, finoman beszél a mamához, aki közben halkán, kacéran nevetgért...

A helyzet kezdett veszedelmessé válni.

Szerencsére közönyös dolgokra fordult a szó. Halassy arról beszélt, hogy elutazik, télen Floridában fog dolgozni, ahol nemsokára kezdődik a szezon és márciusig tart.

— Nem volna kedve lejönni chefnek? — kérdezte váratlanul a mamától.

Feri bácsi hirtelen letette a poharat, amit a szájához akart emelni. A szeme megvillant és valami rekedt hang jött ki a torkán. Az asszony észrevette, gyorsan odaült melléje, rátette kezét a vállára és úgy felelt Halassynak.

— Nem, köszönöm, nem mehetek. Elég volt nyáron. Nem főzhetek télen is háromszáz embernek, mert a végén összerogynék. Inkább megpróbálom itthon a „caterer“-séget. Hirdetni fogom a lapokban, hogy eljegyzésekre, mulatságokra, ünnepélyekre vállalom a főzést. Gazdag családoknál, milliomosoknál... Csak egy-két napot fogok dolgozni egy héten, de azzal is megkeresek ötven, vagy száz dollárt. Aztán meg Feri üzletet fog nyitni... Jobb lenne, ha most lefeküdnél

Feri. Holnap korán kell kelned, ha üzlet után akarsz nézni...

A férfi ingadozva felállt, lesütötte a szemét, aztán lopva a vendégre nézett, majd Alicera siklott a pillantása. Ügylátszik megnyugtatta az a gondolat, hogy Alice is jelen van, mert felhajtotta a pohárban maradt bort, jóéjszakát morgott és hagyta, hogy a mama bevezesse a hálósobába...

Alicet megviselte a jelenet.

Idegesen igazgatta a ruháját, majd odafordult a szótlan Halassyhoz.

— Mondja, én nem kaphatnék valami munkát Floridában? El akarok menni innen — tette hozzá szenvedélyesen.

Halassy megértően nézett rá és csendesen felelt.

— Ha van bátorsága hozzá, kislány. Ha van akaratereje, kitartása, szorgalma. Ha akar dolgozni...

— Akarok. Mindegy, hogy mit...

— Hm... Beállhatna egy vendéglőbe kiszolgálni...

— Pincérnőnek? — kérdezte fojtott hangon Alice.

— Pincérnőnek.

— Jól van. Elmegyek. Kérem beszélje rá mamát, hogy engedjen el...

...Az asszony visszajött a hálósobából. Halassy elmondta, hogy Alice könnyen kaphatna munkát Miamiban és kedve is volna lemenni. Ő természetesen vigyázna rá, nehogy baja essék...

Alice az anyjára nézett. Az anyja arcán először a visszautasítás merevsége jelent meg, látszott rajta, hogy idegenkedik a gondolattól. De ez a kifejezés lassan leolvadt róla, ahogy Halassyt hallgatta és a szeme gyors mozgása elárulta, hogy gondolkodik.

Mire gondolt? Talán arra, hogy Ferivel nehezebben lehet kijönni, amióta Alice velük van? Mintha a lány magával hozta volna apja szellemét, állandóan valami furcsa feszültség van a levegőben,

amikor hármásban vannak együtt. Feri is köteke-döbb, ingerlékenyebb azóta. Az ellentét közte és Alice közt kezd elviselhetetlen lenni...

— Jól van, na — mondta lassan, Alice felé fordulva — ha mindenáron látni akarod Floridát...

— Dolgozni akarok, mama. A magam lábán akarok megállni...

Halassyhoz fordult és titkolhatatlan türelmetlenséggel kérdezte:

— Mikor megyünk?

— Azt hitte, már holnap indulunk? Most még nincs ott semmi. Majd egy hónap múlva...

Halassy tíz perc múlva búcsúzni kezdett.

Megigérte, hogy jóelőre közölni fogja az indulás pontos idejét, addig Alice készüljön fel. Téli ruhát ne hozzon magával, csak könnyű, nyári dolgokat. Mindenesetre jó lesz, ha közben kiváltja az amerikai polgárosodáshoz szükséges „első papír“-t és szorgalmasan tanul angolul...

Halassy még megmutatta a gyermekei legújabb fényképeit, amelyeket ő maga készített, majd vette a kalapját, botját (— „civilben“ mindig ezüst fejű bottal járt —) és elköszönt.

A mama bement Feri bácsihoz, Alice pedig lefe-küdt függönnyel elválasztott, szűk, kis hálószobájában.

Nem tudott elaludni. A jövőre gondolt, Floridára, a napsütésre, a szabadságra, a munkára, a megalázó borralalókra, arra, hogy ismét idegenek között lesz, arra, hogy mégis elkerül innen.

De egy hónapig még itt kell élnie, egy fedél alatt azzal az emberrel!

A szomszéd szobából behallatszott Feri bácsi ittas hortyogása.

Alice valami vigasztaló gondolatot keresett,

amely álmot hozhat a szemére. A Grand Central állomást képzelte maga elé. Vasutakat látott, vonat-zakotolás kattogott a fülében és idegen tájak rohan-tak el mellette.

Félálomban felsóhajtott:

— Egy hónap múlva...

*

Alice megjelent a Hall of Record egyik szobájá-ban, hogy kiváltsa az „első papír“-t.

Nem egyedül volt. Egy fiatalember állt mellette.

— Angyal, — fordult Alice a fiatalemberhez, — mennyit kell itt fizetni?

— Egy dollárt — felelte a megszólított.

Amerikai módra csontkeretes pápaszemet viselt, haja pedánsan féloldalt volt elválasztva.

Alice az esti iskolában ismerkedett meg a fiatal-emberrel, akit Angyal Károlynak hívtak. Ujságíró volt, magyar ujságíró a nemrég alakult Igazság című lapnál. Riportra ment a városi iskolába, ahol a bevándorolt felnőttek esténként ingyen angol okta-tásban részesültek. Elsősorban természetesen a ma-gyarokat kutatta fel s intervjút csinált velük. Az Alice-szal való intervjú soká tartott, közben haza is kísérte a leányt...

Az „első papír“ kiváltásánál is segített neki.

Alice megkapta az okmányt, amely igazolta, hogy bejelentette polgárosodási szándékát és meg-ígérte, hogy hű amerikai polgárnő lesz.

Kiléptek a Hall of Recordból.

A hatalmas tér közepén, amelyet felhőkarcolók szegélyeztek, barokk-stílusú, egyemeletes ház gubbasz-tott. A City Hall, a hatalmas város polgármesteré-nek székhelye.

Csinos, izléses épület, amelyen azonban érzett, hogy a múlt századból felejtették itten.

A téren munkanélküliek ódöngtek.

Alice már megszokta, hogy Amerikában, a parkokban nem látni sétáló embereket, mint Párisban, vagy Európa más városában. Itt, aki bemegy egy parkba és leül egy padra, bizonyosan munkanélküli.

A City Hall előtti park is mindig tele volt munkanélküliekkel. A legtöbb ujságot tartott a kezében, volt olyan is, amelyik végigfeküdt a padon és a lepedőnagyságú Timesből csinált magának párnát, a New York Journallal pedig takaródzott...

Kis néger gyerekek szaladgáltak a téren, mindenkinek ajánlgatták, hogy egy nikliért kitisztítják a cipőjét. Kis ládában vitték cipőtisztító szerszámaikat, csapatostul rohantak a járókelők után, édes gyerekhangon könyörögtek, csipogtak, marakodtak egymással, lecsaptak a reménybeli üzletfél cipőjére, mint verebek a kenyérmorzsára, míg végül valamelyik elhalászta a zsákmányt a többiek elől...

Alice és kísérelője keresztülmentek a téren.

— Hazafelé? — kérdezte Angyal.

Alice habozott.

— Még sétálhatunk egyet — felelte.

— Lemehetünk a Battery-ig — ajánlotta a fiú.

Az alsó Broadwayn jártak, amelyet szélessége ellenére is beárnyékoltak a két oldalon magasba meredő üzleti házak.

— Ez itt a „grand canyon“, vagyis: a nagy sziklaszoros — magyarázta a fiatalember, aki szintén a háború után vándorolt ki, de már három éve volt itt s így benszülöttnek érezte magát.

Nyilvánvaló volt, hogy első pillanattól kezdve tetszett neki a leány, aki nem olyan volt, mint azok, akikkel eddig a magyar multságokon találkozott. Úrileányt látott Aliceban s kíséreltet sem tett, hogy az amerikai fiatalság durva, tréfálkozó modorában

enyelegjen vele. Hűséges ciceronéjává szegődött s csak a szeme árulta el, hogy egyre szerelmesebb a leányba...

Alicenak tetszett a fiú tisztességes modora, de mást nem érzett iránta.

Leértek a Battery-re.

— Ez a Manhattan-sziget tengerbe nyúló csücske — magyarázta Angyal.

Alice körülnézett. Szemetet látott, papirhulladékot, mogyoró- és virstliárusokat, verebeket, kiránduló hajókat, óriási kompházakat, horgászokat és tengeret...

A távolban sziget emelkedett ki a tengerből magas kőfalakkal.

— Az ott Governor Island — magyarázta Angyal. Katonai erődítmény. Kaszárnya. Az a másik házesoport ott a vízben, amerre a komp megy — az a hírhedt Ellis Island. Az meg a Szabadság-szobor...

— Lehet odamenni?

— Hogyne lehetne! Huszonöt centért odavisz a kis hajó. Liften fel lehet menni Miss Liberty gyomrába, sőt a csigalépcsőn fel lehet mászni a fejébe is és kinézni a szemén... Menjünk?

— Nem, — felelte Alice, — bennem nincs turista-szellem. Sétáljunk csak visszafelé...

Elindultak.

— Említette a multkor, — fordult a fiú Alicehoz, — hogy Floridába készül...

— Még nem biztos, — mondta Alice. — Egy ismerőssémmel mennék, de még nem jelentkezett.

— Szeretném, ha nem menne...

— Miért?

— Sajnálám, ha nem láthatnám többet.

— De hiszen tavasszal visszajövök.

— Az soká lesz. Én már úgy beleéltem magam abba, hogy télen sokszor fogunk találkozni...

— Későre jár, — mondta csendesen Alice, — menjünk haza.

A subway állomásra mentek. A perron zsúfolva volt utasokkal.

— Ez az esti „rush“ — mondta Angyal kedvetlenül. Ilyenkor kétmillió ember rohan haza a munkából...

A földalatti nyolc-tíz hatalmas kocsiból álló vonata berobogott.

Itt nem lehetett beszélgetni. A föld alatt, a kőfalak visszhangjának olyan zúgó lármája kísérte a vad robogást, hogy csak a kiabálást lehetett meghallani.

A 14-ik utcánál kiszálltak.

Már alkonyodott. Lilás sötétség borult a házak fölé és az utcán kigyúltak a villanyfények.

— Mikor látom megint? — kérdezte a fiú.

— Nem tudom.

— Vasárnap?

— Jó, vasárnap.

— Köszönöm. Idejövök délután a ház elé... Úgy, mint ma...

Elbúcsúztak.

De nem találkoztak vasárnap, sem azután. Alicet ugyanis otthon Halassy várta.

— Készen van, Miss Alice? — kérdezte Halassy. — Mert holnap utazunk...

— Holnap? Ilyen gyorsan?

— Táviratot kaptam — felelte Halassy. Vasárnap már be kell állnom.

— És hogyan megyünk?

— Jacksonvilleig hajón, onnan Miamiig vonaton.

— All right — felelte Alice és hozzálátott a csomagoláshoz.

Az anyja most egyszerre elérzékenyült:

— Kisleányom, vigyázz magadra... — Ha kell valami, táviratozz.

Feri bácsi gyűrűs szivarral a szájában ült az asztalnál.

— Mikor megy a hajó? — kérdezte Halassytól.

— Holnap délelőtt tíz órakor. Hobokenből.

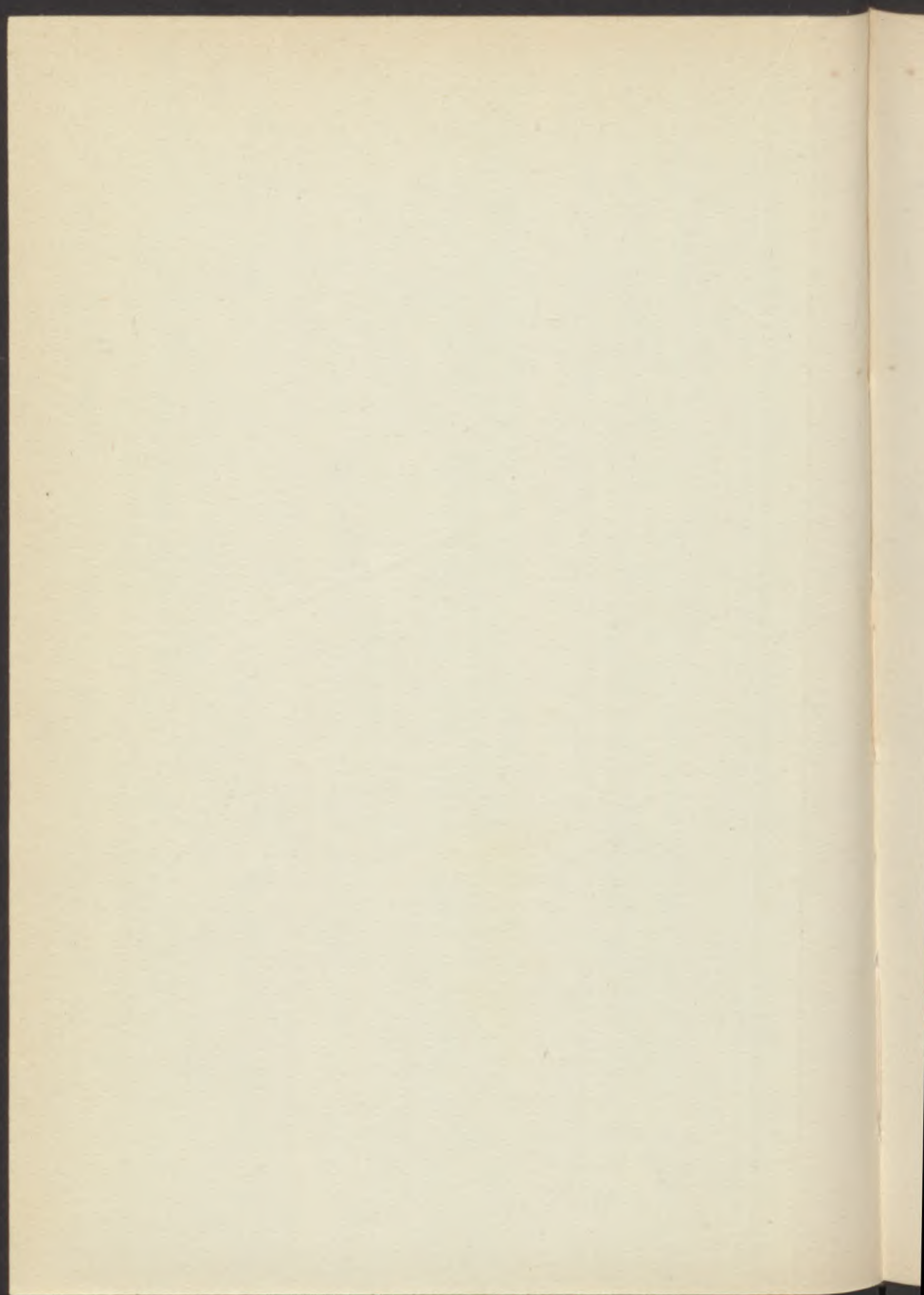
A mama újra elérzékenyült.

— Ha nem érzed ott jól magad, kisleányom, gyere azonnal vissza...

— Igen mama — felelte Alice halkan. Lezárta a táskáját és körülnézett: nem felejtett-e el valamit?

Úgy nézett körül, mint, aki arra gondol, hogy nem fog visszatérni többé és búcsúzik a falaktól, a linoleum szőnyegtől, az egyszerű bútoroktól...

„...DE UTAZÁS ÁLL MAGÁNAK...”

Az anyja kikísérte a hajóhoz, amely a Hudson másik oldaláról, Hobokenből, indult. Gőzkompon mentek át a folyón.

Hideg volt és esett.

A Hudson tengerszínű hullámaait jeges dara paszkolta, a téli havazások és fagyok előhírnöke. Ahol a komp elindult, még ezüst-fehér világosság derengett, de távolabb már köd úszott a vízen, mely eltakarta a partmenti, alacsonyabban fekvő házakat. A ködből szürkén emelkedtek a magasba a felhőkarcolók tornyai... A vízen vontatóhajók úsztak és távolabb — az öböl felől — óceánjáró bődült el és fújta magából a füstöt...

Halassy már várta őket a hobokeni pieren. Nem egyedül volt: egy asszony állt mögötte, két gyerekkel. Igénytelen, gömbölyű asszonyka volt, az arca azonban nemcsak azt árulta el, hogy valamikor bájos lehetett, hanem energia, józanság tükröződött róla. A gyerekek közül a leány hét éves lehetett, a fiú egy-két évvel fiatalabb. A leányka magasabb, élénkebb volt.

—A feleségem, a gyermekeim... — mondta Halassy.

A gyerekek, mióta Alice és az anyja megérkeztek, csendesén viselkedtek. Szótlatlanul álltak egymás mellett. Már az apjuk jelenléte is, akit ritkán láttak, ünnepélyessé tette számukra a helyzetet, hát még a két idegen hölgy!

— Mit csinál Mr. Egri? — kérdezte Halassy a mamától.

— Nagyon el van foglalva. Képzeld, nem hentesüzletet fog nyitni, hanem vendéglőt. Valaki rábeszélte.

— Ha maga fog főzni, bizonyára elmegy a híre és jól fog menni a vendéglő.

— Ki tudja? Feri már ki is vette a helyiséget. Most szaladgál berendezés után. Azért nem tudott kijönni a hajóhoz...

Valamennyien felmentek a hajóra, megnézték a kabinokat. Két négyszemélyes kabin volt kijelölve a részükre, az egyik a Halassy családnak jutott, a másikat Alice foglalta el egyedül.

A fedélzeten megszólalt a hajózenekar. Mindössze öt tagból állt a kis rezesbanda, amely valami vidám indulót kezdett játszani, de a ködös, télies hangulatot még ez a hamisan csattogó esinadratta sem tudta felvidámítani. Alig hangzottak el az utolsó akkordok, felbúgott a hajókémény, utána pedig csengetés jelezte, hogy azoknak, akik nem utaznak, el kell hagyniuk a hajót.

A fedélzeten vad búcsúzkodás következett.

A mama — aki az utóbbi években egyre érzékenyebb lett és egyre könnyebben sírt — könnyezve csókolta meg nemcsak Alicet, hanem Halassynét, a gyerekeket, sőt a végén Halassyt is.

A kémény bögött, a hidat felhúzták, a hajó lassan kicsúszott a folyam közepére és megfordult, az öböl felé.

Alice a korlátnál állt és nézte a parton állók egyre kisebbedő alakját. Nézte a távolodó hajó felé lengetett zsebkendőket, amelyek már csak akkoráknak látszottak, mint a kis, fehér, tehetetlenül vergődő lepkék...

Fejfájás és émelygés kínozza már az első órákban. A hajó kisebb volt, mint az, amellyel az óceánon kelt

át, mindössze pár ezer tonnás és a hullámok jobbra-balra ingatták.

Halassyné is rosszul lett és visszavonult a kabinba. Halassy citromért szaladgált és sietve vitte le a feleségének.

Annál elevenebbé vált a két gyerek: Rose és Joe. Fogócskát játszottak a fedélzeten, sikoltoztak, arcuk kipirult, szemük csillogott. Fáradhatatlanok voltak a hajó titkainak felkutatásában.

Felmentek a legfelső fedélzetre, belekukkantottak a ponyvákkal letakart mentő csónakokba, az üvegablakos sétány-folyosón fényesre tisztított rézesapot fedeztek fel, melynek csillogó csavarjával addig kísérleteztek, amíg a csőből vastag sugárban nem tört elő a víz. Hajóslegények, majd hajóstisztek rohantak elő, elzárták a csapot, de a két gyerek úgy elbújt, hogy nem lehetett megtalálni őket...

Alice a fedélzeti nyugszékből nézte végig Rose és Joe romboló munkáját. Sose hitte volna, hogy két ilyen, csendesnek látszó gyermekben két ilyen ördög lakozzék!

A steward csészében erőlevest hozott.

Alice felhajtott belőle néhány kortyot, de nem érezte erősebbnek magát. Kézításkájából tükröt vett elő: az arca zöldessárga volt.

Letámolygott a kabinba. Nem is látott a tengerből többet, mert nem kelt fel az ágyból sem aznap, sem másnap. A steward behozta a reggelit, majd az ebédet, de Alice csak teát ivott, egy fél narancsot evett, aztán visszahanyatlott a párnájára. Fáradtnak, bágyadtnak érezte magát. És a hajó egyre jobban hánykolódott...

Halassy néha benézett hozzá, aztán visszament a feleségéhez, aki szintén a kabint őrizte, mióta elindultak.

A harmadik napon, délben végre megállt a hajó: megérkeztek Jacksonvillebe.

Az állomásra hajtottak, ahol várniok kellett: a vonat csak éjjel felé indult Miami-ba. A gyerekek anyjuk ölébe hajtották a fejüket és elaludtak...

Éjjel után szálltak be a vonatba.

Alicet a hajóutazás teljesen kimerítette. Amint a vonat rohani kezdett az éjszakában, oldalt támasztotta fejét és lehúnyta a szemét...

Vakító világosságra ébredt. Szikrázó, izzó napsütésben, síkságon robogott a vonat. Itt-ott alacsony kunyhók tűntek fel, öreg négerék, pálmák, kaktuszok. Floridában voltak...

*

Halassyék négyszobás bungalowt béreltek.

A bungalow három mértföldnyire volt Miamitól, de a jó cementúton sűrűn jártak a kis zöld autóbuszok, a „jitneyk“ Miami és Palm Beach felé.

Az utat kókusztermő pálmafák szegélyezték.

Alice a harmadik napon már unta a meleget.

— Mikor lesz itt eső? — kérdezte Halassytól.

— Azt mi nem várjuk meg — felelte a főpincér.

— Itt csak nyáron esik, akkor is csak hat hétig.

Halassy fáradt volt. A következő hétre halasztotta, hogy Alice számára munkát szerez valamelyik vendéglőben. Ahol ő dolgozott, ott csak pincéreket alkalmaztak, nőket nem.

Alice felment a szobájába a „parlor“-ból (azaz a szalonból) felvezető falépcsőn. Halassyék ugyanis az alsó szobákat foglalták le, míg Alicenak a romantikus padlásszoba jutott (az „attic“) ferdén emelkedő mennyezettel és furesza szögben futó falaival.

Innen nézte este a pálmafák fölé emelkedő, malomkő nagyságú, sejtelmesen vörös holdat.

— Szinte hihetetlen — gondolta nosztalgikusan,

azzal a honvágygal, amelyet az éjszaka és a messzeség lopott a szívébe, hogy ugyanez a hold süt Magyarországra is...

Másnap este Halassy azzal jött haza, hogy talált munkát Alicenak.

A Beach-streeten, közel a Main-streethez, van egy vendéglő. Ott keresnek pincérleányt. Eddig nem volt szükségük alkalmazottakra, mert a forgalom kicsi volt, de most megindult a szezon. Halassy már beszélt is a tulajdonosokkal — ketten voltak — és megígérte, hogy Alicet másnap odaviszi...

— Milyen ruhát vegyek fel? — kérdezte Alice.

— Fehéret. A többiek is fehérben szolgálnak fel...

Másnap reggel Halassyval ment be a „jítneyn“ Miamiba. Az egyik kanyarodónál felragyogott előtte a tenger. Az országutat széles, aszfaltos út váltotta fel, amelyet villák, majd üzleti épületek szegélyeztek. És pálmafák...

Az autóbusz egy felhőkarcoló-hotel előtt állt meg velük. A „restaurant“ tele volt díszesen öltözött közönséggel. A kaput néger portás őrizte.

— Ez az? — kérdezte Alice.

— Dehogy! — felelte Halassy nevetve. — Ez a Flagler! Florida legdrágább, legelegánsabb hotelje. Rég szeretnék ide bejutni! A miénk két állomással távolabb van.

Odaértek a Beach-streetre s bementek egy vendéglőbe. Sokkal szerényebb hely volt, mint a Flagler restaurantja, de a berendezés ízléses volt és tündöklött a tisztaságtól.

— This is the little Hungarian girl — mutatta be Halassy Alicet a tulajdonosoknak, akik kezét fogták vele. Kora délelőtt volt, a vendéglőben még nem volt munka.

Megállapodtak, hogy Alice tíz dollár heti fizetést fog kapni és négy jó asztalt, ahol mindig lesz vendég.

A tulajdonosok görögök voltak, fivérek és úgy hasonlítottak egymáshoz, hogy az idegenek összetévesztették őket. Mindkettő fekete volt, oldalt hullámosan göndörödött a hajuk, de fejük tetején kopaszodott. Az egyik már majdnem egészen kopasz volt, ez volt a józanabb, az üzlet lelke. Az öccsének több haja volt, de kevesebb üzleti érzéke. Az öccse könnyelműbb volt, lágyabb szívű és nős is. A felesége — egy duplatokájú hölgy — a kasszában trónolt.

Halassy az asszonynak is bemutatta Alicet.

— Miss Alice — Mrs. Gloukopolis...

Halassy eltávozott, Alice pedig bement a konyha melletti kis szobába, amelyet a női alkalmazottak öltözőnek használtak és tanulmányozni kezdte az étlapot.

Mormolva, mint a leckét, kezdte tanulni az étel angol neveit, hogy ne jöjjön zavarba, ha majd rendelésre kerül a sor.

*

— Ne sírjon! Ugyan ne sírjon hát...

Alice a könnyein keresztül felnézett. A fiatalabb, a dúsabb hajú Gloukopolis állt előtte, aki jegygyűrűt viselt az ujján.

A konyha melletti öltöző-fülkében voltak, ahová Alice egy pillanattal előbb rohant be az étteremből. A fülébe még izgatott szavak csengtek, egy mérges öreg ember kiáltásai. A mérges úr: vendég volt, aki chicken salad-ot rendelt, olcsó, könnyű ételt, amelyet kenyérre kenve is lehet enni s Alice helyett Chicken a lá King-et hozott. A zsémbes vendég tiltakozni kezdett, mire Alice megjegyezte, hogy ő úgy értette a rendelést, hogy „Chicken a lá King“, úgy is írta fel a rendelő-blockra s úgy kérte a konyhában.

Mindezt ijedten és hebegve mondta el, tört angol-sággal, ami még jobban felidegesítette a vendéget. Az

öreg a tulajdonost hívta és mérges szóáradatban vonta felelősségre, hogy miért alkalmaz tudatlan „zöldeket”, akik még angolul se tudnak s nem értik meg, hogy az ember mit mond.

Alice nem várta be a vita végét, sirva menekült a konyha melletti fürkébe.

Ide jött most utána a fiatalabb tulajdonos, Nick Gloukopolis, hogy megvigasztalja és megnyugtassa. Alice már régebben észrevette, hogy Nick Gloukopolis különösen nyájas tekintettel néz rá és igyekszik a közelében lenni, megmutatja neki, hogyan kell a só-tartót, vagy a ketchupot és a vorcestert az asztalon egymás mellé állítani, valószínűleg azért, hogy oktatás közben hozzáérhessen a leány kezéhez. Az „oktatás” természetesen a lunch utáni órákban történt, mikor vendég már nem volt a teremben s Nick Gloukopolis felesége: a duplatokájú hölgy is elhagyta a kasszát, ahol eddig a National Cash Registeren zongorázott... A másik tulajdonos: Demeter Gloukopolis, sem vett észre belőle semmit. Demeter kopasszabb és fősvényebb volt, mint az öccse. Közömbösen viselkedett az új lánnyal szemben. Őt nem érdekelték a nők, mint Nicket, aki korán megházasodott.

— Ne sírjon — ismételte a fürkében Nick Gloukopolis és ügyetlenül végigsímította Alice haját. — Nincs semmi baj... már elment az öreg...

— Azt mondta, hogy nem jön ide többet — szipogott Alice.

— Annyi baj legyen! majd jön más. Ilyen lármát csinálni egy kis tévedésért...

— És még, hogy engem dobjanak ki...

— Ne törődjék vele. Ne féljen, amíg engem lát, honey!

Alice elmosolyodott.

Nick Gloukopolis szájából olyan furesán hangzott az utolsó szó: „honey”... Mézecske!

A feleségének, a duplatokájú hölgynek is ezt szokta mondani Nick Gloukopolis, mikor esténként gyöngéden odament hozzá a kasszába, hogy átvegye a bevételt...

Nick nem értette meg a mosolyt, nem is bátorodott fel tőle, hanem megzavarodva motyogta:

— Csak dolgozzék tovább szorgalmasan...

És kisietett a fülkéből.

Alice megtörölte a szemét, rendbehozta az arcát és bement az étterembe, hogy előkészítse asztalait a dinnerhez...

Este magával vitte az étlapot és késő éjjelig tanulta az ágyban. De a következő nap sem mult el izgalom nélkül. Ezúttal nem az étteremben, hanem a konyhában tört ki a vihar.

Alice már első nap észrevette, hogy a személyzet ellenszenvvel viseltetik iránta. Kivüle még négy lány dolgozott az étteremben s mind idősebbek voltak, mint ő. A négy pincérlány közül különösen egy vöröshajú, ír lány mutatta ki az ellenszenvét. Tiltakozott az ellen, hogy amíg ők egyszerű fehér vászonruhában szolgálnak ki, addig a „little Hungarian girl“ fehér selyem ruhát visel. Illik selyem-ruhában vinni a vendégeknek a steaket?

Figyelmeztették is Alicet, aki felvonta a vállát.

— Nincs más fehér ruhám. Még nem kaptam fizetést, nem tudok venni...

A pincérleányokat nem elégítette ki a válasz. Összedugták a fejüket s az ír leány kimondta a nézetét:

— Rossz leány. Úgy látszik, nem munkából akar élni...

Sápadtan, irigykedve súgtak össze, forradalmi határozatot hoztak és a főnökhöz fordultak. Nick Gloukopolis azonban elutasította őket és később titokban közölte Alice-szal, hogy a leányok milyen

követeléssel álltak elő: azt kívánták, tiltsa meg Alicenak, hogy fehér selyemblúzt viseljen...

— Csak viselje tovább egészségben, — nyugtatta meg Nick Gloukopolis, — viselje nyugodtan... nagyon jól áll magának...

A másik négy leány most már leplezetlen gyűlölettel nézett Alicera.

Aznap este — a dinnernél — Alicenak mind a négy asztalánál vendégek ültek. Egy szökehajú, napbarnított arcú fiatalember, akinek tegnap is Aliceszolgált fel, nem kapott már helyet, de azért nem ült le más asztalhoz, hanem inkább elment és húsz perc múlva visszajött, amikor már akadt üres hely Alice asztalainál. A fiatalember meg is mondta: azért nem ült máshová, mert azt akarta, hogy őt a „baby“ szolgálja ki...

Mások is „baby“-nek kezdték nevezni Alicet az étteremben. Azért hívták így, mert a legfiatalabbnak látszott a vendéglőben, a kiérdemesült pincérleányok mellett. A munka, a sietés, a konyha forrósága, kipirosította máskülönben halvány arcát. Csak a homloka maradt továbbra is fehér a hullámos, fekete haj alatt...

A pincérleányok azonban nem hívták babynek, hanem gúnyosan princessnek nevezték egymás között.

Alice folyton hallotta maga körül a többiek csapkodását:

— A princess így, a pincess úgy... Ó, a princess...

Zümmögtek körülötte, mint a mérges darazsak, lesve, hogy mikor dőfhetik bele a fullánkot.

Alice a konyha pultján keresztül mártást vett át a kövér szakáctól. A vén ír leány ott állt mellette, kinyújtotta a karját és meglökte. Energikus, határozott lökés volt: a mártás végigfröccsent Alice

ruháján. Nagy, színes foltok ragyogtak a fehér selyemblúzon...

Alice elsápadt. A blúzán lassan folyt le a mártás, az arcán pedig könnycsepp gördült le.

Az ír leány kiáltozni kezdett:

— Ő lökött meg... én csak visszalöktem...

Nick Gloukopolis jelent meg a konyha-ajtóban. A vörös leány még mindig kiáltozott, Alice nem felelt, összeszorított szájjal hallgatott. Törölgette a mártást és a könnyeit.

Nick Gloukopolis felemelte a kezét és belemarkolt a hajába, mint mindig, amikor hirtelen izgatott lett. Fekete szeme villogni kezdett, ahogy odafordult a vörös leányhoz:

— Vegye a kabátját és menjen... Azonnal!... A kasszájánál megkapja a pénzét...

Az ír leány dacosan elment, Alice pedig egy kölesönkapott blúzban folytatta a munkát. A süttetés elhallgatott körülötte. Nem hallotta többé, hogy princessnek csúfolják, ellenkezőleg: a pincérleányok most már hízelegtek neki...

De, amikor a forgalom elcsendesedett és bementek az öltözőbe, rajtakapta a leányokat, hogy a beléptekor hirtelen elhallgattak. Nyilvánvaló, hogy róla beszélgettek. Csak két szó foszlányait kapta el az ajtóban:

— Boss... sweetheart...

Ő tehát a főnök szeretője...

Felöltözött és hazasietett. Két utcasarkot kellett mennie a Main-streetig, ahol a jitney járt. De a kis zöld autobuszt nem látta sehol...

Egy kéz érintette meg a karját. Nick Gloukopolis állt mellette.

— Honey, — suttogta furesa, kissé rekedt hangon, — ne siessen! Beszélni akarok magával...

— De nekem haza kell mennem.

— Sétáljunk egyet.

Alice kelletlenül engedelmeskedett. A beach felé mentek, a tengerpart felé. Meleg szél lengett a habok felett.

Nick Gloukopolis arról beszélt, hogy mennyire megszerette Alicet. Alice kérjen tőle, amit csak akar, ő mindent hajlandó megtenni érte...

Megfogta Alice kezét és lázasan szorongatta.

A leány kényszeredetten húzta el a kezét. Az ellenállás még szenvedélyesebbé tette Nick Gloukopolist. Újra megfogta Alice kezét, most már mind a kettőt és úgy kérdezte izgatottan, suttogva, a sötét tengerparton.

— Honey... akar a feleségem lenni?

— De hiszen magának van felesége... — ámult el Alice.

Nick idegesen rázta meg a fejét.

— Ugyan... mit számít az Amerikában?... Amerika nagy... Demeter úgyis meg akarja venni az üzletrészemet... eladom neki titokban... mi ketten pedig elmegyünk egy más államba...

Alice dermedten hallgatott...

A görög tovább beszélt.

— Például Csikágóba... Akar Csikágóba menni?

Kiszakította a kezét Nick Gloukopolis ujjai közül és ezzel önmagát is kirántotta a dermedt kábulatból.

— Nem! — felelte energikusan. — Haza akarok menni...

Otthagytá Gloukopolist és sietett vissza, a Main-streetre, hogy elérje az autóbust. A jitney épp akkor ért oda, Alice felugrott rá...

Otthon Halassy megkérdezte tőle:

— Hogy megy a munka?

— Jól — felelte Alice közömbösséget erőltetve.

— Minden rendben van...

Nem akarta elárulni, hogy Nick Gloukopolis szerelmet vallott neki és el akar vele szökni. Halassy megírná Newyorkba, az anyja mindenféleképpen képzelné, elferdítenék a dolgot és ki tudja mi sülné ki belőle...

De másnap reggel bejelentette, hogy otthagyja az állását és kérte a duplatokájú hölgyet, hogy adja ki azt a pár dollárt, ami jár neki.

Nick Gloukopolis még nem volt az üzletben, bevásárolni ment és Demeter odajött érdeklődni, hogy mi történt?

— Semmi — felelte Alice. — Máshová hívnak dolgozni...

— Helyes — felelte közömbösen a kopaszodó Demeter és megállapította, hogy Alicenak egy dollárral kevesebb jár, mert első nap csak félnapot dolgozott...

...Kilenc dollárral a zsebében kint volt az utcán.

Elhatározta, hogy Halassynak nem szól semmit, hanem egyedül keres állást.

Minden reggel elment az autóbuszhoz, mintha munkába menne és végigjárta a vendéglőket, de sehol sem akadt munka.

Délután csavargott.

Egy autóbusz ingyen vitte ki az utasokat a környékre, ahol telkeket árultak. Alice háromszor is megtette a kirándulást, amíg az ügynökök rájöttek, hogy csak platonikusan érdeklődik a telkek iránt.

Közben a pénze is fogyott, ennie is kellett. Már csak néhány centje volt a dollárokból, de nem akart Halassytól kérni, mert akkor el kellett volna mondania az egész dolgot.

Inkább narancsokat szedett fel a földről, majd rájött, hogy a kókusz táplálóbb és éppen olyan könnyen hozzá lehet jutni. Csak le kell hajolni érte és

kint a szabadban — Florida izzó, ragyogóan kék ege alatt — fel kell törni csonthéjjukat egy kővel...

Kilenc napig élte ezt a nomád életet.

A tizedik nap reggel kétségbeesett bátorsággal bement az elegáns Blue Ribbon-restaurantba, ahol eddig nem is mert ajánlkozni.

A manager — pedáns öltözetű, borotvált arcú gentleman — fogadta.

Alice rámosolygott, hogy meglágyítsa. Ezt már megtanulta az amerikai lányoktól.

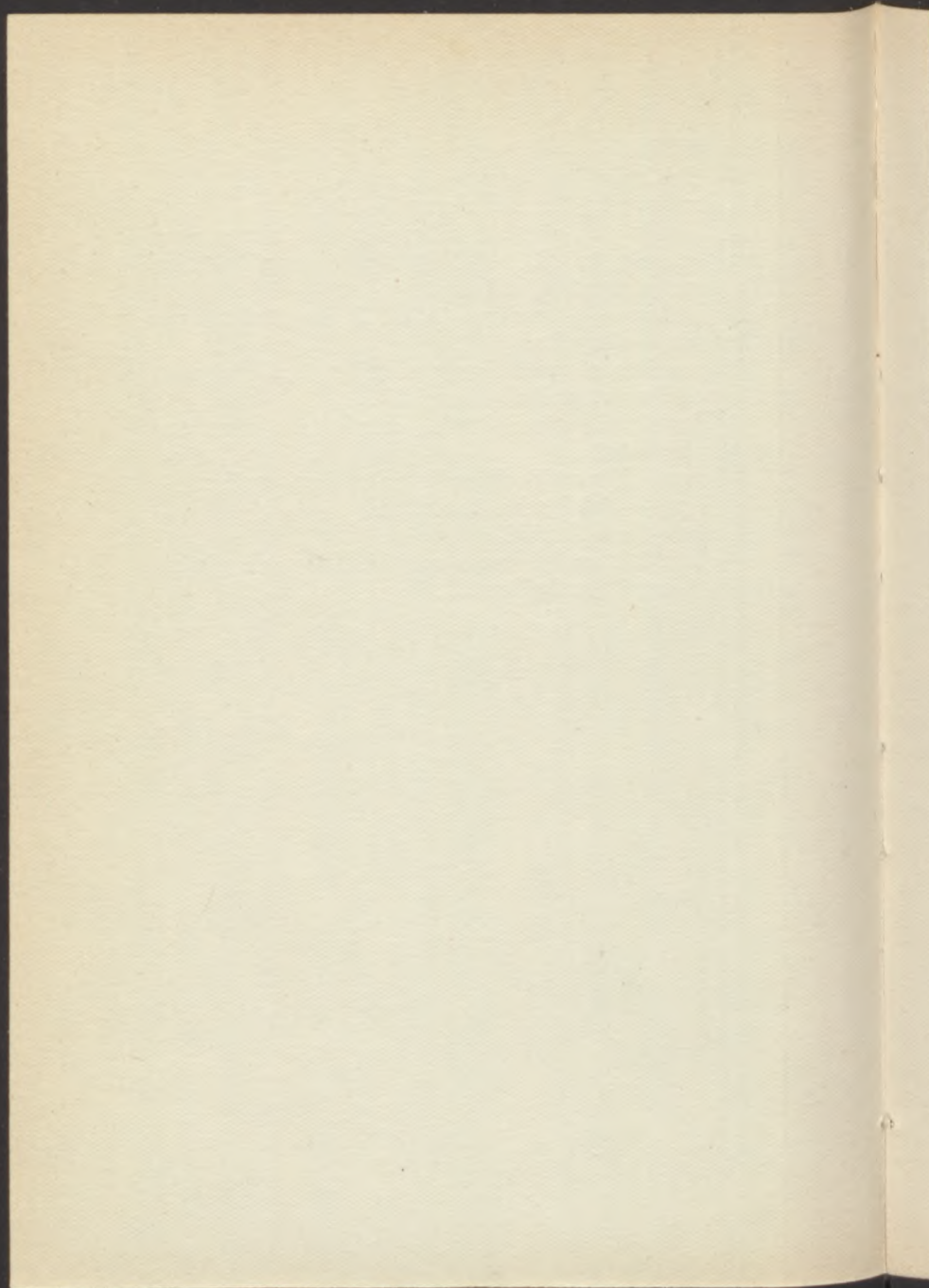
— Have you experience? — kérdezte a manager, Van gyakorlata?

Alicenak Nick Gloukopolis jutott az eszébe.

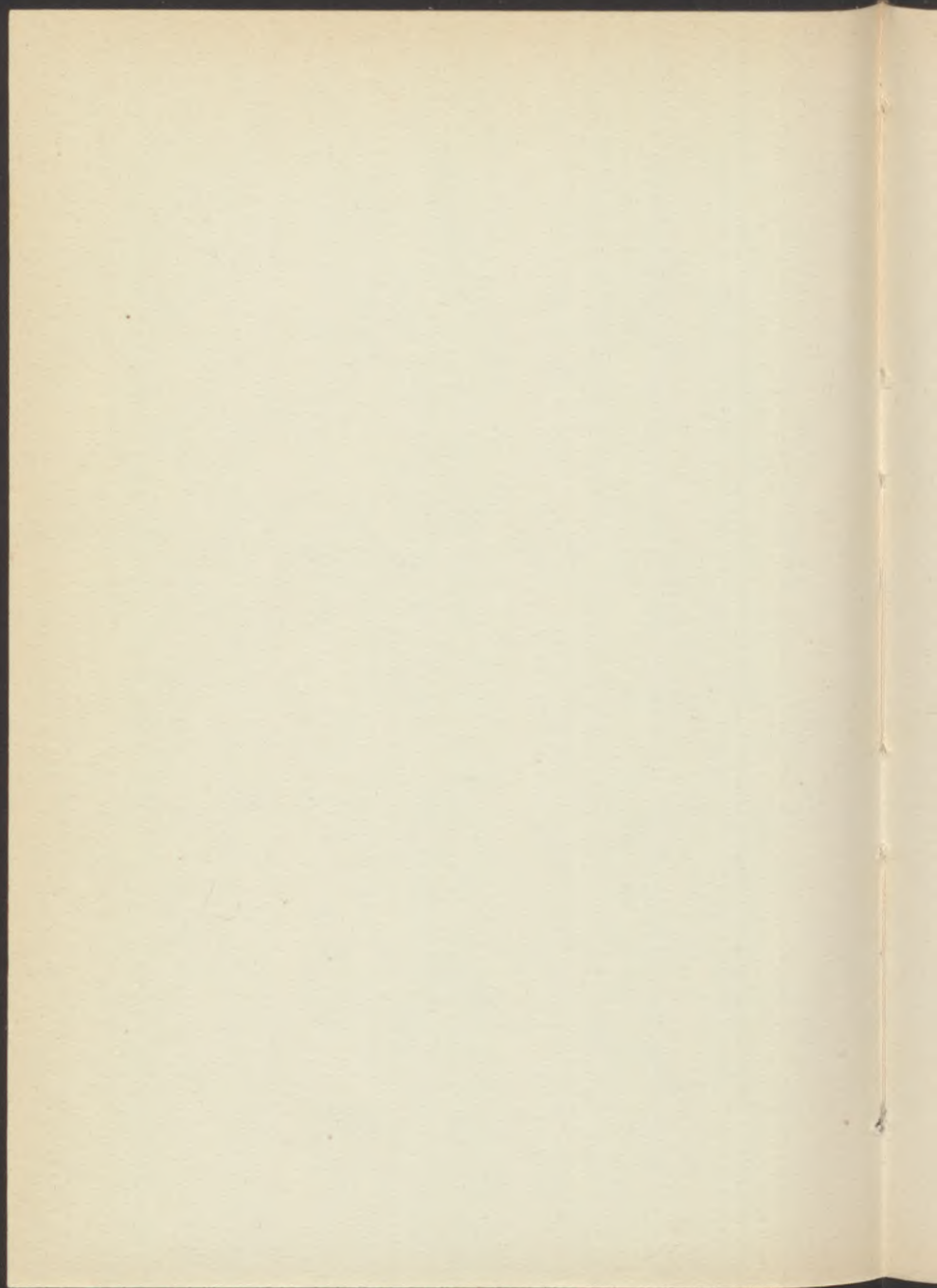
— Van — felelte határozottan.

A manager bólintott.

— Az a két asztal lesz a magáé. Nálunk csak két asztal jut egy kiszolgálóra...

„... EGY SZÓKE FIATALEMBER...”

Buzgón, figyelmesen szolgálta ki a vendégeket s úgy látszott, hogy meg vannak vele elégedve.

Halassynak — csak úgy odavetőleg — megmondta, hogy már nem Gloukopolisék vendéglőjében dolgozik, hanem a Blue Ribbonban, mert ott több fizetést kap.

— Nem is hittem, hogy ilyen ügyes lány — jelentette ki Halassy elismeréssel.

Új helyén Alice több borravalót kapott, mint a görögöknél.

Gloukopoliséknál a vendégek rendszerint csak egy nicklit, azaz öt centet hagytak az asztalon, itt senki sem adott kevesebbet tiz centnél.

A személyzettel se volt baja. A többi pincérnők hosszúfogú angol lányok voltak és pedánsan, hallgaton végezték a munkájukat. Itt is volt ugyan köztük egy, akit a többiek princessnek szólítottak, de nem gúnyból. Indián származású lány volt, bár az indiánságból nem látszott rajta más, mint az, hogy ébenfa-fekete a haja, furesán barnás az arcbőre és a szeme: őszem. Az apja — állítólag — törzsfőnök volt, ő pedig egyetlen gyermek, vérbeli hercegnő, ha a góthai almanach nem is emlékezett meg róla. Egy amerikai tudós könyve azonban, amely a még meglévő indiánokról számolt be, első helyen sorolta fel őt, az indián arisztokráciában, sőt azt is megemlítette, hogy az indián neve: „Kis Szarvas“.

Kis Szarvas természetesen már keresztségben nőtt fel, a Szűz Anya képét vékony aranyláncon ott

viselte a nyakában, kollégiumot végzett, s éppen az egyetemre akart menni, amikor a Western Petroleum Company beszüntette a törzstől elvett olajföldök után esedékes járadék: royaltyi fizetését. Kis Szarvas apja megindította ugyan a pört, de a lányának nem tudta tovább küldeni a tandíjat s nem-sokára — talán éppen a fehér főnökök gonoszsága miatt való bánatában — meg is halt. A pör tovább folyt, közben azonban élni kell s így Kis Szarvas hercegnő most itt szolgálja ki a fehér főnököket a vendéglőben...

Alice gyorsan összebarátkozott Kis Szarvassal.

Rokonszenvet érzett iránta, sorsának osztályosát látta benne. Kis Szarvas sem közönséges vászonban, hanem fehér selyemben szolgált ki; ügylátszik a hercegnők még száműzetésben is ragaszkodnak a selyemhez...

Délután háromkor, — lunch után, — el lehetett menni a munkahelyről, két órai szabadság volt ötig, amikor a dinner előkészületei kezdődtek. Félhatkor már jöttek vendégek, többnyire idősebb urak és hölgyek, akik pontosan betartják az étkezési időt. De ötig szabadon csavaroghatott Alice és Kis Szarvas a pálmafák alatt, vagy elmehettek fürödni.

December volt. A nap hevétől forró volt a part homokja. A nap mintha csak pótolni akarta volna azt, amit a havas, didergő Newyorktól elvont: úgy ontotta melegét a pálmafákra, úgy csókolta a strand piros ernyőit, mint az anya, aki édes gyermekére mindazt a szeretetet rápazarolja, amelyet a mostoha gyerektől elvont...

Alice is kezdett már lesülni, a karja, válla erősen pirosodott, de mi volt ez Kis Szarvas lesüléséhez képest! Az indián lány karsú teste egyenletes, zománcos barnán csillogott, mintha bronz-szobor volna, melyet a tenger, a napfény, a habok felett

végig suhanó szél hívott életre. Kergetődztek, ugrottak, elfelejtve sorsukat, a szegénységet és a munkát. Fiatalok voltak, egészségesek, vídámak...

A víz meleg volt. A Golf-áram, a mexikói öböl felé vezető útjában, itt a parthoz simult és sötétre festette a vizet. Távolabb vitorlások lebegtek a hullámok felett, mint fehér lepkék, amelyek véletlenül a vízre szálltak...

Ott, ahol Alice és az indián lány fürdött, kevesen voltak. A fürdőházak balfelé sorakoztak, jobboldalt pedig előkelően zárkózott épület aludt a napfényben. Ugy látszott, mintha aludna, mert senki se mutatkozott a környékén, pedig csónakháza is volt, terraszai és tornyai is és talán élet is zajlott a benesejében, de úgy volt építve, hogy kívülről semmit sem lehetett látni abból, ami bent történt.

A society vára volt ez, a Polo Club, ahová avatatlan nem juthatott be s amelynek elzárt strandján milliomos fiúk és lányok sütkéreztek...

Alice és Kis Szarvas némi irigységgel néztek a Polo Club felé, de a lelkükre borult felhőt elkergette egy játékos, bolondos hullám, amely Alicet ledöntötte a lábáról.

Kacagtak és tovább hancuroztak. Elvégre ők is el voltak itt különítve, távol a többiektől s éppen olyan arisztokratikus gögöt érezhettek, mint azok ott, a Polo Clubban...

Alice megpróbált úszni, de a pesti uszodákban szerzett tudományának nem sok hasznát vette. Befelé még csak ment valahogy az úzás, de kifelé annál bajosabb volt, mert a part felé sodródó hullámok hátulról zuhantak rá és mélyen a víz alá nyomták.

Kis Szarvas nevetett. Ő ismerte a hullámok hozzászában való úzás technikáját; úgy tünt el és bukkant fel a vízben, mint a vízisikló, mélyen beúszott a tengerbe és csak Alice sikoltozására tért vissza.

Távoli harangszó riasztotta fel őket a boldog játékból. Öt óra volt, vissza kellett térni a munkába, itt hagyni a tengert, a hullámokat, a szabadságot...

Kedvetlenül mentek be, de ahogy megkezdődött a munka, a megszokott, gépies mozdulatok a kereseti lehetőségekre terelték gondolataikat. Már Alice is hozzászókkott a borravalókhoz és azt latolgatta, hogy milyen lesz a vacsora, fog-e annyit hozni, mint a lunch? Tegnap délből egy dollárt és ötven centet keresett, míg a dinner két dollárt hozott. Ma már lunch alkalmával is két dollár folyt be. Vajjon mennyi lesz a bevétel este?

Megjelent az első vendég. Alice elsápadt. Ugyanaz a zsémbes öreg ember volt, aki Gloukopolis vendéglőjében olyan lármát csapott, mert Alice eltévesztette a rendelést. Az öreg ki is maradt onnan s most idejárt enni. Alice asztalához ült, megint neki kellett őt kiszolgálni!

Összeszedte magát és lesütött szemmel állt meg a szigorú vendég előtt. Az öreg úr szerencsére nem nézett fel, az étlapról rendelt s Alice megkönnyebbültén sietett el a rendeléssel. Figyelmesen, előzékenyen szolgálta ki a zsémbes öreget, akinek, úgy látszott, ízlett az étel. A kiszolgálással is meg lehetett elégedve, mert amikor, a vacsora végén, felnézett a tányérjáról és megismerte Alicet, derűs szemmel nézett a lány riadt arcába.

— No, no, — mondotta nyájasan, — nem vagyok én emberevő...

Elment és egy quartert hagyott az asztalon: huszonöt centet a szokásos tíz cent helyett.

Alice büszkén seperte be a quartert. Lám, már sikere is volt, mint pincérlánynak.

Aznap este még egy sikert könyvelhetett el. Egy másik, olyan vendég is megjelent, aki a Glou-

kopolis vendéglőben az ő asztalához szokott ülni: a szőke fiatalember.

Amikor bejött, körülnézett, mintha asztalt keresne. Alice rögtön megismerte.

Ügylátszik a fiatalember is megismerte Alicet, mert feléje tartott.

— Melyik a maga asztala, baby?

Alice leültette és a régi ismeretség mosolyával tette eléje az étlapot. A napbarnított arcú fiatalember sült csirkét rendelt.

Alice később csodálkozva látta, hogy mindössze egy-két falatot evett az ételből.

— Nem ízlik? — kérdezte őszinte ijedelemmel.

— Dehogynem! — felelte a fiatalember és ahogy elmosolyodott, egészséges, fehér fogsora kivillant napbarnított arcából — Csakhogy én már vacsoráztam...

Alice még jobban megzavarodott.

— Akkor... hebegte — miért...?

— Hogy miért jöttem ide? Találkozni akartam valakivel.

Az illendőség szabályainak ellenére megfogta Alice kezét és úgy kérdezte:

— Mit gondol, kivel?

— Fogalmam sincs mondta Alice, gyorsan elhúzta a kezét és körülnézett, hogy megtudja: látta-e valaki a jelenetet? Halk zsongás töltötte be a termet, a villák és kések megcsörrentek, a pincérlányok siettek az ételekkel s úgy látszott, hogy mindenki csak saját magával van elfoglalva.

— Magával akartam találkozni — mondta a fiatalember. — Amióta elment onnan, minden vendéglőt végigjártam. Nem is képzeli, mennyi mindent kellett összeennem! Majdnem gyomorbajt kaptam, csak hogy magát megtaláljam...

A másik asztalhoz új vendégek telepedtek le.

A fiatalember még ült egy darabig a megkezdett és félbehagyott csirke mellett, de amikor folyton újabb és újabb vendégek érkeztek és látni lehetett, hogy szükség van a helyre, fizetett és elment.

Alice este kilenc felé összeszámolta a borraavalókat. Majdnem három dollárt keresett, többet, mint eddig bármikor. Jókedvűen indult hazafelé.

A sarkon, ahol megállt, hogy autóbuszra várjon, egy sárga roadster kanyarodott elébe. A roadsterből a szőke fiatalember hajolt ki.

— Megengedi, hogy hazavigyem?

Már ki is nyitotta az ajtót, de Alice nem szállt be.

— Köszönöm, én már csak autobuszon megyek haza, ahogy megszoktam...

— Azért én mégis hazakisérem, — mondta a fiatalember sértődöttség nélkül, vidáman. Fehér fogai ismét elővillantak.

Alice nem bánta volna, ha egy keveset beszélgetnek, de nem volt rá idő, mert megérkezett az autóbusz. Felugrott rá és onnan intett vissza...

Amikor a robogó autobuszról visszanezett, látta, hogy a sárga roadster utánuk jön. A fiú makacssága tetszett neki, de zavarba is ejtette. Arra gondolt, hogy amikor majd leszáll az autobuszról, a sárga roadster épp a házuk előtt fogja utolérni. Halasszyék meglátják, kérdezősködni fognak és majd magyarázkodni kell...

Leszállt az autobuszról, még mielőtt a házuk elé ért volna.

A roadster utolérte.

— Itt lakik? — kérdezte a fiú.

Valamivel tovább. De nem akartam, hogy hazáig kísérjen.

— Nagyon helyes, akkor sétáljunk egyet.

— Jó, de ígérje meg, hogy nem jön a kapuig.

— A szüleitől fél?

— A szüleim nincsenek itt. Ismerősöknél lakom. Éppen azért nem akarom, hogy pletyka legyen a dologból.

— Bocsásson meg: még be sem mutatkoztam. Bert Hutchinson vagyok.

— Bert? Ugye az a Róbert név rövidítése?

— Nem. A Róbert becézése: Bob, vagy Bobby. Engem Herbertnek kereszteltek. De maga csak hívjon Bertnek.

Félóráig sétáltak, talán tovább is. Alice csak azt vette észre, hogy a hold már magasan úszik a pálmafák felett, mint egy ezüst tányér. Ugyanekkor azt is észrevette, hogy a keze már tiz perce a fiu kezében van.

— Be kell mennem — mondta halkán, és elhúzta a kezét.

— Holnap este is benézek a Blue Ribbonba.

— De ne rendeljen drága sült csirkét, ha nincs étvágya, majd valami olcsóbbat ajánlok...

— Köszönöm — mondta Bert meghatottan és még egyszer megszorította Alice kezét.

Aztán beugrott az autójába és megindította a motort...

Alice bement a házba.

A gyerekek már lefeküdtek, Halassy és a felesége ott ült az ebédlőben, amelyen Alicenak keresztül kellett mennie.

Nem kérdezték, hogy hol volt olyan sokáig. Alice magától mondta, mintegy magyarázatképpen és fénylő szemmel:

— Ma négy dollár nyolevan centet kerestem... Olyan boldog vagyok...

A Blue Ribbon zsúfolva volt. Estéről-estére többen keresték fel és Alicet teljesen lefoglalta a kiszolgálás. De a munkatöbblet nem eset nehezebbé, mert már gyakorlata volt és egy lépéssel sem tett többet, mint amennyi szükséges volt. Az ételek angol nevei sem hozták zavarba: kívülről tudta az egész étlapot.

A manager egy este megdicsérte, sőt egy asztallal többet adott neki. Alice nemcsak annak örült, hogy az újabb asztal révén többet fog keresni, hanem a siker „erkölcsi része“ is boldoggá tette. Eszébe jutott, hogy amikor a Blue Ribbonba jelentkezett, a manager kijelentette, hogy nála egyetlen kiszolgáló sem kaphat többet két asztalnál. És most — lám — mégis három asztalt bízta rá. Csak őt és Kis Szarvast érte ez a kitüntetés.

A managert ebben az intézkedésében természetesen az üzleti számítás vezette. Észrevette ugyanis, hogy Alicet és az indián lányt kedvelik a vendégek és szívesebben ülnek azokhoz az asztalokhoz, ahol ők szolgálnak fel. Ők voltak a Blue Ribbon primadonnái. Ez a primadonnaság nem abban nyilvánult meg, hogy selyemben jártak. A fiatalságuk, a szépségük, az intelligenciájuk, a hangjuk finomsága, a modor választékossága különböztette meg őket a többiektől. Ugy jártak-keltek a többi kiszolgálónők között, mintha nem is közéjük tartoznának. Nem volt versengés köztük. Összetartottak segítettek egymásnak, néha egymásra mosolyogtak, munkaközben.

Alice aznap, mikor az új asztalt kapta, két dollárral keresett többet. A két dollárt az új asztal hozta, pedig csak egy társaság ült ott egész este. A „társaság“ mindössze két tagból állt, egy öreg házaspárból, akik lassan, kényelmesen vacsoráztak. Olyan finom, idős házaspár volt, amilyent manapság már csak ritkán lehet látni. Az ember és az asszony haja is hófehér volt, de az arcuk rózsaszínű, talán a csen-

des, jó élettől, talán a szemükből kisugárzó optimizmustól. Szertartásosan ettek, udvariaskodtak egymással, rámosolyogtak egymásra, sőt az öreg hölgy részéről Alicenak is jutott egy mosoly.

Alice visszamosolygott. Valami bizalmas kapcsolatot érzett az idős házaspárral. Az öreg hölgy pillantásából ki lehetett érezni, hogy nem úgy néz rá, mint egy szolgára. S az öreg úr a legközelebbi rendelésnél már így szólította Alicet:

— Gyermekem...

A vacsora feketével végződött. Amíg Alice, a munkától kipirult arccal betöltötte a kis csészékbe a feketét, az őszhajú asszony fátyolos pillantással nézett rá és halkán odaszólt az öreg úrnak:

— A mienk most éppen ilyen lenne...

Az öreg úr elborult szemmel simított végig fehér bajúszán, aztán köhécselt, mintha valami meghatott, emléket idéző sóhajtást akart volna visszafojtani.

Vacsora után Alice megegyeszer odament az asztalukhoz, hogy megkérdezze: parancsolnak-e még valamit?

De az öreg házaspár már nem kívánt semmit, jólakottan, nyugodtan üldögéltek, csak beszélgetni akartak, de nem egymással. Ugy látszik, Alice érdekelte őket.

Megkérdezték, hogy mióta van Amerikában és amikor Alice megmondta, hogy nyolc hónapja, megdicsérték, hogy milyen jól beszél már angolul. Ebben a megállapításban ugyan több volt a jóság és az udvariasság, mint az igazság, Alice mégis elpirult az örömtől.

Ez még jobban tetszett az öregeknek. Az öreg úr biztatóan mosolygott rá, majd megkérdezte:

— Honnan jött ide?

— Budapestről, — felelte Alice és tétován elhall-

gatott. Nem tudta, kell-e hozzáfűzni ehhez valami magyarázatot.

Az öreg úr szemében a megértés fénye villant fel. A feleségére nézett, aki vidáman így szólt:

— Én tudom kicsi magyarul...

— Magyar? — kiáltott fel Alice olyan örömmel, hogy a másik asztaltól is odanéztek. És boldogan kezdett magyarul beszélni a vendégeihez. De az öreg dáma mosolyogva rázta meg a fejét.

Kiderült, hogy egy szót sem értett abból, amit Alice mondott. Mindössze az előbb kiejtett négy szót ismeri a magyar nyelvből. De volt Budapesten és szép városnak tartja. Ha legközelebb átmennek Európába, megint ellátogat Budapestre.

— Mikor tetszett ott lenni utoljára? — kérdezte Alice mohón, remélve, hogy friss híreket fog hallani.

— Negyvenkét éve — felelte szelíd nyugalommal az öreg hölgy, mintha csak azt mondaná: tegnap.

Valami kedves merengő kifejezés jelent meg a szemében és a férjére mosolyogva, folytatta:

— Még mielőtt kijöttem Amerikába és megismertem ezt a gentlemant...

Pár szóval elmesélte, hogy Németországban született, sok lány volt a családban és neki el kellett mennie Pestre, gyerekek mellé, governessnek. Fél-évig volt Budapesten, nagyon szép város, de azóta persze elfelejtett magyarul, pedig akkoriban már elég jól beszélt.

— Nem baj. Most majd megint gyakorolhatod magad — tréfálkozott az öreg úr.

— Miss! — hanzott a szomszéd asztaltól.

Alice bocsánatot kért: őt hívták.

Negyedóra múlva visszakerült az öregekhez, a házaspár távozni készült. Az öreg úr bankjeggyel fizetett, amelyből közel két dollár járt volna vissza.

— Tartsa meg az aprót — mondta Alicenak.

— De kérem... ez sok... — hebegte Alice megzavarodva.

— Csak tartsa meg, gyermekem — mondta az öreg úr szelíden és megveregette az arcát.

A manager a spanyolfal mögött, ahol az evőeszközök voltak előkészítve, megkérdezte Alicet.

— Mennyit adott az öreg?

— Miért kérdi? — kérdezte Alice megütődve, mert a tartózkodóan viselkedő manager illet még sose kérdezett tőle.

A manager elmosolyodott.

— Csak azért, mert az öreg: szakmabeli, neki is van néhány vendéglője.

— Úgy?

— Maga nem tudta, hogy kicsoda?

— Nem.

— Thompson, Chicagóból. Négyszáz vendéglője van az országban. Csak Chicagóban ötven. Persze, ő maga nem eszik egyikben sem. Itt él, Floridában...

Új vendég érkezett: Herbert Hutchinson.

— Jó estét — köszöntötte a lányt vidáman — Kérek egy csirkét.

Alicet valami különös melegség járta át. Egész este várta a fiút, de magának se vallotta be. Csalódást érzett, hogy eddig nem jelentkezett. Igyekezett nem gondolni rá és a Thompsonékkal való beszélgetés szerencsésen el is terelte a gondolatait Herbert Hutchinsonról. Most azonban, amikor meglátta a fiatalember ismerős mosolyát önkénytelenül is kiszaladt a száján:

— Bert!

— Köszönöm, hogy nem felejtette el a nevemet.

— Ilyen későn kell jönni?

— Társaságban voltam. Sajnos, agyonetettek.

— Akkor mért rendel egy egész csirkét?

— Mert sokáig szeretnék itt ülni.

- Meddig?
- Záróráig. Hogy hazakísérhessem.
- Abból semmi sem lesz. Nem engedem meg.
- Mit? Hogy hazavigyem?

Alice zavartan hajolt a blokk fölé, amelybe a rendeléseket szokta írni. Mosolygott, de a fal felé fordult, hogy senki meg ne lássa.

— Hazavihet, de nem akarom, hogy miattam költségekbe verje magát. Ne rendeljen csirkét. Egyék egy szendvicset és várjon meg kint...

— Köszönöm — mondta Bert és meg akarta fogni a lány kezét.

De Alice elhúzta a kezét és elsietett a rendeléssel.

Új vendégek jöttek és Alice nem is látta, amikor Bert eltávozott. A szendvicset és a szendvics árát ott hagyta az asztalon. Egy dollár feküdt a tányér mellett.

Alice csodálkozva tette el a dollárt. Azt hitte, hogy megsértette a fiút és úgy érezte: nem fogja látni többet. Meg volt győződve róla, hogy a fiatalember nem fogja megvárni.

Kiesit nyers voltam hozzá — gondolta és elégedetlen volt önmagával, ideges lett. Azt hitte, hogy a manager figyelme és buzgón fordult az új vendégekhez. De nem tudta a figyelmét a rendelésekre összpontosítani, zavarában majdnem hibázott.

Valahogy mégis eljött a záróra.

Alice elsőnek hagyta el a helyiséget. Megállt az ajtó előtt, körülnézett, de nem látta a fiatalembert sehol.

— Persze, megsértődött — gondolta elszomorodva — pedig kár... Olyan rendes fiúnak látszott...

Elindult az autóbusz-megálló felé. Ekkor, a másik oldalon, meglátta az autót. A sárga roadstert.

Csakugyan: Bert ült a kormánykerék mellett. Vidáman üdvözölte:

— Halló darling!

Már fel is ugrott a kormánykerék mellől és kinyitotta a lány előtt az ajtót.

Alice beszállt.

— Sajnálom, hogy soká kellett várnia.

— Nem tesz semmit. Kijavítottam közben a carburátort...

Rálépett az indítóra. A gép felzúgott. Néhány perc múlva már az országúton repültek. Kellemes, langyos szél fújt, Alice mély lélekzettel szívta magába az édes levegőt.

A Blue Ribbon füledt zsvajva után jól esett ez a kocsikázás. Vagy talán az tette olyan kellemessé, hogy itt ült mellette ez a kedves fiú, ez a nagy darab, szőke, nevető gyerek, aki biztos kézzel tartotta kezében a kormányt és mosolygó szemmel nézte az előttük kigyózó utat?

Az elsuhanó pálmafák koronái között néha felvillant a hold ezüstje. Hogy rohannak a fák! Milyen hamar elmúlik minden, ami kellemes, szép az életben.

Ma reggel levél jött a mamától, New-Yorkból. Furesa elgondolni, hogy ott most havazik, ő pedig itt könnyű selyemblúzban autózik, hogy a langyos esti levegő lehűtse...

Az autó az út szélére kanyarodott és megállt.

— Otthon vagyunk? — riad fel Alice.

— Majdnem — nevetett Bert — de itt szoktunk megállni. Elfelejtette tegnap óta?

Alice elővett egy dollárt.

— Mi ez? — kérdezte Bert.

— A magáé. A szendvicset, amelyet nem evett meg, visszavittem. Nem számították fel. Itt a dollár, amelyet az asztalon hagyott.

— O — mondta Bert zavartan, de nem nyúlt a pénz után.

— Tegye csak el. Nem kell dobálni a pénzt. És ne jöjjön be máskor, ha nem éhes. Ne csináljon feltűnést.

A fiatalember eltette a dollárt.

— Hát mit csináljak? — kérdezte kétségbeesetten.

— Várjon meg holnap este. De nem az első kijáratnál, hanem hátul, a Beach-Streeten. A vendéglőnek oda is van kijárata...

Bert boldogan szorította meg a lány kezét, aztán hirtelen átkarolta és forrón, hevesen kereste ajkával a száját.

Alice elrántotta a fejét. Lázasan kalapáló szívvel, de hideg hangon mondta:

— Nem... kérem... nem... Mit képzel rólam?

Bert elengedte. Megszégyenülten, lehűtve dadogta:

— Bocsánat... elragadtattam magam...

A mindig nevető nagy darab fiú most komoly volt és olyan szomorúnak látszott, hogy Alice szinte megsajnálta.

— Meséljen valamit magáról — mondta, hogy elfeledtesse az előbbi, kellemetlen epizódot.

Bert nyugodtan, de kissé tartozkodóan beszélt. Elmondta, hogy college-t végzett, mint a többi, hozzá hasonló, amerikai fiatalember. Sportolt is; a college-ban a rugby csapat kapitánya volt. Tavaly Mexicóban volt tanulmányúton. Európában még sohasem járt...

Mindezt szerényen, illedelmesen mondta el, mint egy iskolásgyerek.

Alice rátette kezét a karjára. De Bertet ez sem bátorította fel annyira, hogy még egyszer elragadtassa magát. Csendesesen, a megbántottság hang-

ján beszélt. Az arckifejezése olyan volt, mintha titokban szerencsétlennek érezné magát.

Alice ránézett és szeretne volna megcsókolni.

Mért ne? — gondolta és hirtelen átfonta Bert nyakát és megcsókolta a száját.

Aztán kiugrott a kocsiból.

Bert néhány pillanatig dermedten, mozdulatlanul nézett utána, aztán felkiáltott:

— Alice! Alice! drágám...

A hangjában újjongó, boldog öröm csengett.

De Alice megállás nélkül futott a házuk felé.

Csak egyszer kiáltott vissza Bertnek:

— Holnap!

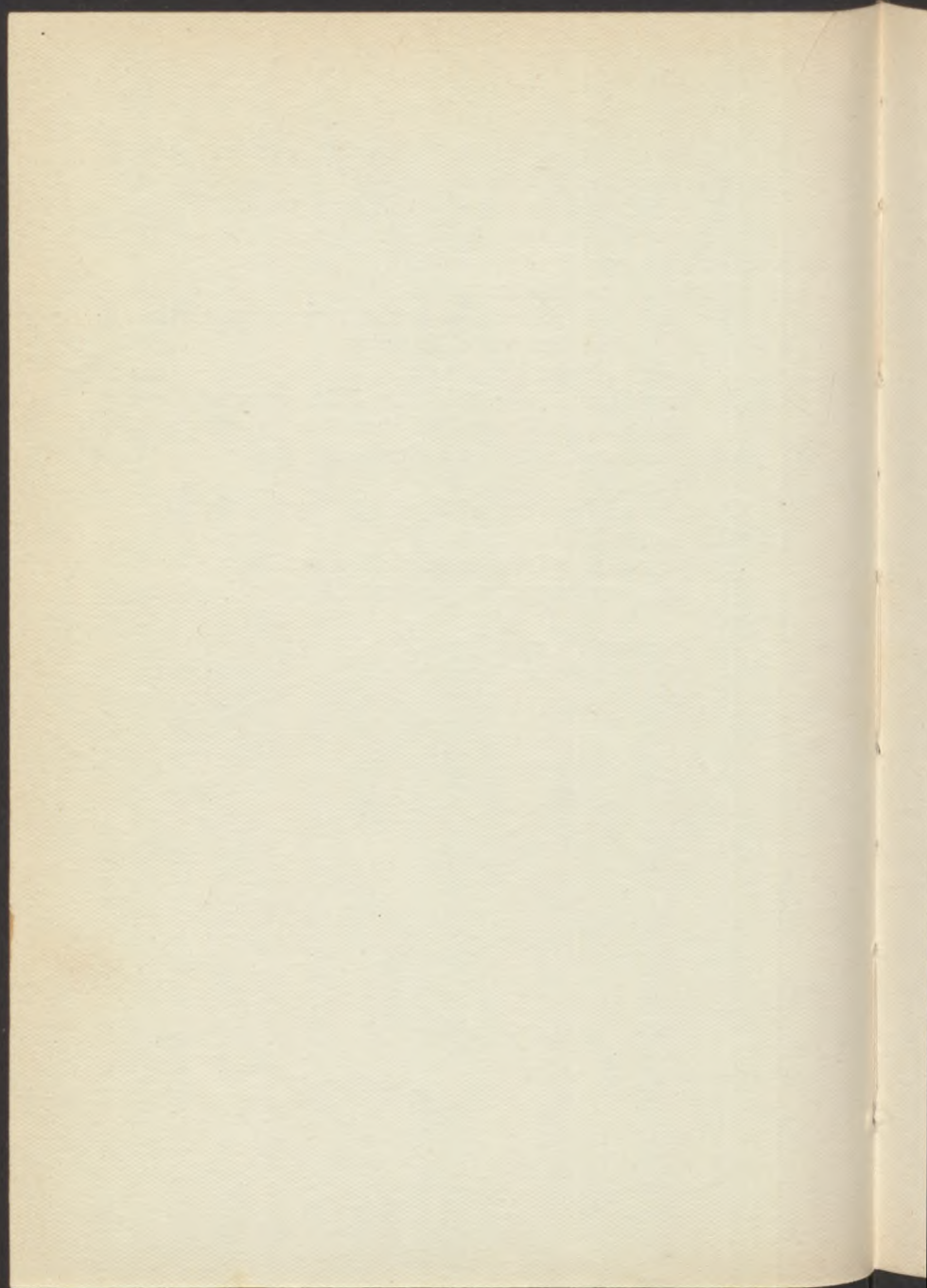
Bent, a házban, az ajtó mögött, egy pillanatra megállt, hogy kifújja magát.

Halassyné jött le az emeletről a szalónba.

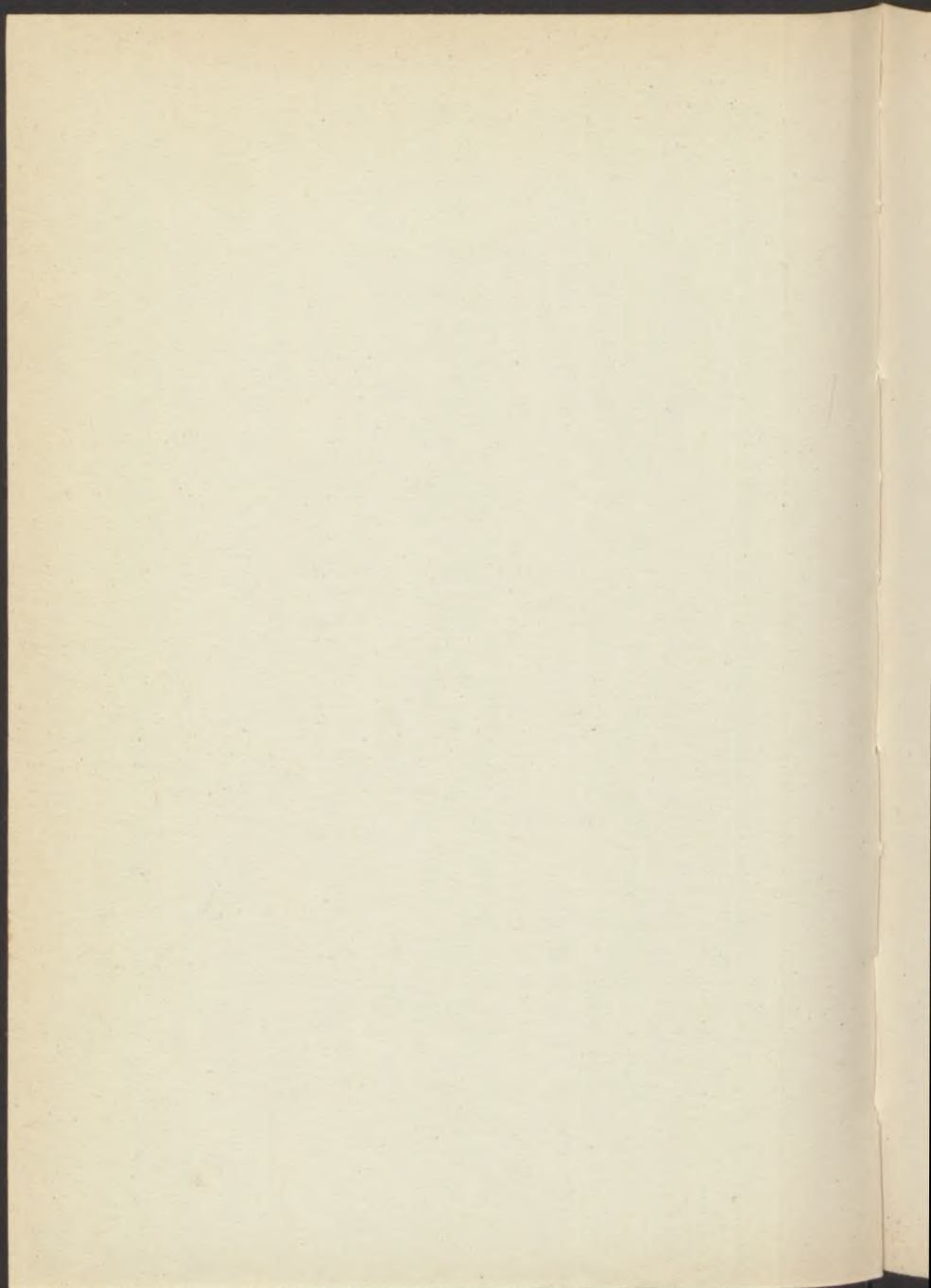
— Ma hogy ment a munka? Mennyi volt a kereset?

Alice zavartan mosolygott:

— Még nem számoltam össze...

„SZERELEM...”⁶⁶

— Mi maga tulajdoképpen?
— Herbert Hutchinson vagyok.
— Nem azt kérdeztem, hogy mi a neve, hanem azt, hogy miből él?

A beszélgetés ott folyt le a kocsi-
ban, a következő napok egyikén, amikor megint ott álltak meg,
a ház közelében.

Alice rátette kezét Bert karjára és úgy faggatta,
mint akinek joga van ilyeneket kérdezni. Már régen
meg akarta ezt kérdezni, mert az volt a benyomása,
hogy a fiatalember kissé könnyelműen bánik a pénz-
zel. A multkor is orchidea csokor várta a kocs-
si ülésén, tíz lila orchidea, amelynek szála legalább fél
dollár. Örült a virágnak, de azért fájt arra gondol-
nia, hogy a csokor annyiba kerülhetett, amennyiért
ő egy egész napig dolgozik. Úgy érezte, hogy Bert
túlment a határon, megerőltette magát ezzel a könny-
elműséggel, mert annyit mégsem kereshet, hogy
így dobálja a pénzt. Az, hogy Bertnek autója van,
nem bizonyít semmit, mert hiszen Amerikában min-
den valamire való, dolgozó ember tarthat autót,
ha akar.

Bert még mindig nem felelt, mintha bántotta
volna a kérdés, vagy szégyelte volna bevallani, hogy
miből él. Végre is nevetve belerugott az autóba és
azt mondta:

— Ebből!
— Hogy érti ezt? Ezzel az autóval keresi meg
a kenyerét?

— Nem éppen ezzel. De ilyen kocsikkal...

— Szóval ügynök? Autóügynök?

— Eltalálta — nevetett Bert és vidáman háromszor megnyomta az autókürt gombját.

— Ne bolondozzék — szólt rá Alice — miért nem felelt rögtön? Csak nem restelte bevallani? Mi van azon szégyelnivaló, hogy autóügynök? Nagyon tisztességes foglalkozás.

— Nem is szégyellem — mondta Bert — Sőt. Boldoggá tesz, hogy megkérdezte. Ez azt mutatja, hogy nem vagyok egészen közömbös magának.

— Persze, hogy nem, csacsi. De szeretném, ha kissé komolyabban gondolkoznék és leszoknék a könnyelműségről. Mennyit keres?

Bert lehajtotta a fejét, úgy felelte, szerényen.

— Ötven dollárt egy héten. Néha hatvanat.

— Tyű! — mondta Alice, elismerően.

— Kevés? — kérdezte félénken Bert — úgy-e kevés? Néha hetvenötöt is keresek. Talán száz dollárra is fel tudnám vinni egy héten... Persze, az se sok...

— Dehogynem — kiáltotta Alice lelkesen. — Hetvenöt dollár hetenkint! Iparkodnia kell, igyekezni, hogy mindig keressen annyit, ne csak néha.

Bert megragadta a kezét és a homályban a leány tekintetét kereste.

— Maga meg tudna élni ennyiből? Alice, drágám, elég lenne magának hetvenöt dollár, kettesben? Úgy gondolom, valakivel, aki...

— Hogyne — vágott közbe Alice — ha szeretném az illetőt...

— Hát nem szereti?

Alice nem felelt. Bert megragadta a kezét.

— Alice drágám... feleljen! Nem szereti?

— Nem tudom.

Bert elengedte a lány kezét. Hallgattak.

Az autóbusz két lángoló reflektorszeme jelent meg a sötétben. Egyre közeledő fényével végigsöpörte az utat, aztán zúgva elszáguldott mellettük.

Alice kissé meborzongott és közelebb húzódott Berthez.

— Azért ne essék úgy kétségbe, csacsi. Néha azt hiszem, hogy *igen*. Még nem tudom. Nem vagyok eléggé biztos magamban. De azt hiszem, hogy *igen*. Elég ez magának?

Bertnek most könnyörgővé halkult a hangja.

— Alice, drágám... és ha többet keresnék... százat, kétszázat... ezret...

— Bert, ne beszéljen bolondokat. Először is annyit nem kereshet... másodszor az semmit sem változtatna a dolgon.

— Nem változtatna?

— Mondtam már, hogy nem — felelte Alice határozottan. — Ne törje ezen a fejét. Elégedjék meg egyelőre a mostani helyzetével és legyen szorgalmas...

Bert megfogta a kezét és a szája fölé hajolt. Alice megremegett, de nem húzta el a fejét. Behunyta a szemét és forró, kinyílt ajkaival visszaadta a csókot. Válasz volt ez, felelet a jövőre vonatkozó kérdésekre, ígéret...

Furesa, gombostűfejnyi foszforeszkáló fények villantak fel körülöttük a sötétben.

— Mik ezek? — csodálkozott Alice.

— Világító bogarak.

— Szent János bogarak! Hát itt is vannak? Éppúgy, mint otthon...

Bert nem értette a lány kitörő örömét. Alice lázasan kezdte magyarázni, hogy éjszaka ugyanilyen világító bogárcák röpködnek Magyarországon is és Szent Jánosról nevezték el őket, akinek vándor-

útján valamikor bizonyára a lámpást helyettesítették.

— St. John — próbálta kétségbeesetten angolra fordítani — nem érti?... lanterns of St. John...

Bert most már megértette.

— Kedves, kedves bogarak... lovely... szeretem őket, mert ilyen örömet szereznek magának...

Alice az égre nézett.

— És nézze... a csillagok is ugyanazok, mint otthon... szinte megismerem őket...

— Melyik a maga csillaga?

— Nekem nincs külön csillagom. Mindegyiket egyformán szeretem. Nem vagyok olyan kiváló személyiség, hogy külön csillagot tarthassak magamnak.

— Dehogynem! Van annyi csillag az égen, ahány ember a földön. Legfeljebb nem mind látható. Ahogy az emberek közül is sok úgy elbújik, hogy nem vesszük észre.

— Maga hisz a csillagokban Bert? Hiszi, hogy a csillagok irányítják az ember sorsát?

— Mindenben lehet hinni, aminek az ellenkezőjét még nem bizonyították be. Hinni valamit — komolyan és szentül — mindig jó. Hiszünk Valakiben, Aki ott él a csillagok felett, olyan távol és olyan elérhetetlenül, hogy a képzeletünk se ér fel odáig. Mért ne hihetnők, hogy a csillagok az Ő szemei, amelyekkel vigyáz ránk? Válasszon ki egy csillagot, ne hagyja el és az se fogja elhagyni magát, soha.

— Jó, választok.

Sejtelmes csönd következett. Alice az ég felé emelte az arcát és a csillagokat kémlelte.

Bert a lány finom arcélét nézte, amelyre az ég visszfénye ezüstös vonalakat rajzolt.

— Azt a kis csillagot választom — mondta

végre a lány — látja, ott jobbra, az alatt az öt fényes csillag alatt...

— Az a Véga, a Lira csillagkép Alfája...

— Honnan tudja? Maga csillagász?

— Nem. De egy csillagász egyszer elmagyarázta nekem az egészet. Amikor még fiatalabb voltam... úgyszólván gyermek. A csillagász a nevelőm volt...

— És maga épp ez iránt a csillag iránt érdeklődött?

— Igen. Ezt szemeltem ki magamnak. Azóta figyelem. Maga épp az én csillagomat választotta ki, Alice.

— Kár! Akkor nekem most nincs...

— Már hogyanne lenne? Magának adom. Ezután a kettőnké lesz. Jó?

Alice nem felelt. Még mindig a csillagot nézte, szinte megbabonázva, aztán kissé megborzongott a szellőtől, amely mintha könnyű álomból ébresztette volna fel.

— Késő van — mondta kihúзва a kezét Bert kezéből — be kell mennem. Aggódni fognak, hogy olyan soká elmaradok.

— Mikor látom?

— Holnap este.

— Olyan soká? Nem bírom kivárni. A nappalok olyan hosszúk! Nem találkozhatnánk nappal is?

— Nem hiszem. Dolgozom, hiszen tudja. És remélem, maga is dolgozik.

— Persze. De mégis... lunch közben...

— Bent eszem lunchöt, a vendéglőben. Azaz... várjon csak... lunch után kimegyek fürödni...

— Fürödni? Remek! Épp az jutott eszembe nekem is.

— Három után lent leszek a beachen. A fürdőházakon túl, ahol kevesen vannak, a Polo Club felé. Ráér abban az időben?

— Pont akkor én is szabad vagyok.

... A ház egyik ablakában elaludt egy világosság. Halassyné lefektette a gyerekeket.

Alice kiugrott a kocsiból.

— Good night, Bert!

— Good night, honey!

Másnap — lunch után — Alice óvatosan megkérdezte Kis Szarvast:

— Jössz fürödni?

— Sajnos, nem mehetek — felelte az indián lány. — Bevásárolni megyek, közeledik a Karácsony. Már csak tíz nap. Kell valamit vennem apámnak...

Alice megkönnyebbülten öltötte fel a fürdőtrikóját, felhúzta rá a pizsamáját és sietett le a tengerpartra.

A fürdőházak és a Club közt elterülő part nem volt üres. Többen voltak, mint rendesen, ügylátszik felfedezték ezt a helyet, ami nem érintette Alicet kellemesen. Az is csalódást keltett benne, hogy Bertet nem látta sehol sem.

Egyideig várakozott, aztán levetette a pizsamáját, letette a homokra az ernyője alá és belegázolt a vízbe.

A hullámverés gyöngye volt, a langyos víz csapkodta, csókolta a bőrét, szinte hívogatta, hogy feküdjék végig rajta. Úszni kezdett...

Valaki hátulról megérintette a vállát. Megfordult és eltévesztve a tempót, zavartan csapkodni kezdett a vízben.

Bert úszott mellette nevetve.

— Honnan került ide? — prüszkölt Alice.

— Kint úszkáltam arra felé, a körül a yacht körül és amikor megláttam magát, ideúsztam. De, úgy látom itt nem érzi magát biztonságban. Menjünk a sekélyebb vízbe...

Alice megfordult és a hullámokkal küzködve

úszott a part felé. A fiú nyugodt tempókkal, minden erőlködés nélkül, síklott mellette a vízben. Fürdőruhában még karesűbbnek és izmosabbnak látszott. Barna válla csillogott a napfényben, ahogy karja néha kiemelkedett a vízből.

A parton lefeküdtek a homokba. Alicénak zihált a tüdeje. Feje alá tette a karját és lehunyta a szemét. Érezte arcán a nap forró sugarait és a fiú tekintetét. Aztán árnyékba borult minden: Bert az ernyőt gyengéden a feje fölé tette.

Alice felnyitotta a szemét.

— Azt hittem, erre kevesebben lesznek — mondta.

Bert a Club felé nézett. Alice követte a pillantását.

— Ott jobban lehetne fürödni — mondta egy kevés vágyódással a hangjában.

Bert nevetett:

— Szeretne odamenni?

Alice lebiggyesztette az ajkát.

— Minek? A tenger mindenütt egyforma.

Majd hozzátette:

— De azért megnézni szeretném.

— Örömet okozna magának?

A lány csodálkozva nézett föl. Bert felállt:

— Jöjjön, beviszem.

— Hogyan? — kérdezte Alice meghökkenve — magát beengedik oda?

— Engem be. És magát is, ha velem jön. Sokan vannak ott, akik az én cégemtől vásárolnak autót. Jöjjön, drágám . . .

A lány izgatottan, kipirulva húzta fel a pizsamáját és szorongva lépdelt a fiú mellett.

Átmentek a Club fahídján és az ajtóhoz értek.

Az öreg néger portás aranyzinóros sapkájához emelte a kezét és kitárta előttük az ajtót . . .

Terraszon haladtak keresztül, ahol gombaalakú,

színes ernyők alatt pizsamás nők ültek és fürdőköpenyes férfiak. Két lány feléjük kiabált:

— Halló Bert!

— Halló — bölintott Bert és belekarolva Aliceba nyugodtan vezette keresztül a leányt a terraszon.

Alice érezte, hogy a lányok pillantása végigszalad rajta.

— Kik voltak? — kérdezte halkan.

Nem mert hangosan beszélni, pedig egyszerre olyan ellenszenvet érzett a két lány iránt, hogy szeretett volna odalépni hozzájuk és körmével az arcukba kapni. Megmagyarázhatatlan idegesség fogta el. Vajjon miért?

— Üzleti ismeretség — mosolygott Bert. — Ők is tőlünk veszik a kocsijaikat.

A terrasz alatt négyszögletes medence zöldelt. A medence mozaikos partján egy asztal mellett, szikár hölgy ivott valami habzó italt. Ősz haja volt, de fiatalosra vágatta. Az ujjain káprázatos gyűrűk csillogtak. Kacéran beszélgetett a mellette üldögélő két gentlemannel. Amikor meglátta Bertet és Alicet, ideges érdeklődés futott végig az arcán. Feléjük fordult. Nem lehetett kikerülni a pillantását.

— Halló — köszönt oda Bert és vitte tovább Alicet.

— Ez is magától vette az autóját? — kérdezte a lány.

— Igen . . . Itt akar fürödni a poolban, vagy menjünk ki inkább a Club elé a tengerbe?

Alice körülnézett. Pillantások sugároztak feléjük.

— Menjünk ki a tengerre.

A parton találtak végre egy elhagyott helyet. Alice lefeküdt a homokba, hallgatagon és elgondolkozva. Elkedvetlenedett.

Bert megpróbálta felvidítani.

— Nem érzi jól magát?

— De igen. Nagy ismeretsége van magának Bert. Ugy látom, népszerű a milliomosok között.

— Muszáj köztük forgolódnom. Jöjjön! Úszunk egyet.

A lány a karórájára nézett.

— Vissza kell mennem a Blue Ribbonba!

Kifelé menet megint át kellett haladniok a terraszon. Az egyik ernyő alatt idős férfi ült és egy hölgy. Alice rögtön megismerte őket. A Thompson házaspár volt. Feléje néztek és mosolyogtak. Kénytelen volt köszönni nekik. Kedves mosollyal hajtotta meg a fejét.

— How do you do!

Mr. és Mrs. Thompson nyájasan viszonozták a köszönést.

Bert meglepetve, halkan kérdezte a lánytól.

— Honnan ismeri őket?

— Üzleti ismeretség — felelte fölényesen Alice — az én cégemnél szoktak vacsorázni . . .

Felvidultan búcsúzott el Berttől és sietve ment vissza a Blue Ribbonba.

Az öltözőfülkében gyorsan, vidáman dudolva vette föl fehér pincéernői egyenruháját. Maga se értette, hogy mért van olyan jókedve. Még akkor is dudolt, mikor kilépett az étterembe.

A manager csodálkozva nézett rá.

Alice elhallgatott és szorgalmasan kezdett rendezkedni az asztalai körül. Bejött az első vendég.

— Fillet de Sole — kiáltotta be Alice a konyhaablakon a rendelést.

Egy óra múlva megérkeztek Thompsonék. Ugyanahhoz az asztalhoz ültek, mint a multkor. Alice előzékenyen, de kissé zavartan sietett hozzájuk. Valami szorongást érzett, attól tartott, hogy felelősségre vonják.

De a szorongása rögtön elmúlt, amikor az ősz-

hajú Mrs. Thompson átvette tőle az étlapot és bájos mosollyal ennyit mondott:

— Keszenem...

*

A nap olyan forrón sütött, hogy nem lehetett napernyő nélkül kimenni az utcára. Pedig Alice délután — fürdés helyett — a városba ment, bevásárolni.

Néhány nap volt csak Karácsonyig. A mamától már megjött a csomag. Igaz, hogy meleg alsóruhák voltak benne, amelyeknek itt nem vehette hasznát, de azért mégis csak karácsonyi ajándék volt.

Feri bácsinak is akart küldeni valamit, hogy meg ne sértődjék és ne tegyen szemrehányást a mamának. Karácsony este biztos, hogy lesz bor az asztalon a 13-ik utcai lakásban, Feri bácsi inni fog és a megsértett önérzet kitör majd belőle, ha Karácsonyra semmit sem kap a mostohalányától! Szivartárcát vesz neki...

Aztán írni kellene Angyal Károlynak is, mert már három levelet kapott tőle; az utolsóban a fényképét is elküldte a derék fiú. A fénykép azt mutatta, hogy Angyal Károly nagy változáson ment keresztül. Megkomolyodott, sőt bajuszt is növesztett, valószínűleg azért, hogy idősebbnek és tekintélyesebbnek lássék. Valószínűleg jól megy a dolga, mert kitünően szabott, új ruhában fényképeztette le magát. Sőt! Autót is vásárolt, amit a levélhez csatolt másik pillanatkép bizonyít. Ez a kép Angyalt az autója előtt ábrázolja. Hogy miből telt ki az autó ára, nem írta meg a levelében.

Ujságírásból aligha...

Alice sorra járta az üzleteket. Anyjának színes selyemsált vett, Feri bácsinak azonban nem vett szivartárcát. Amikor ugyanis arról volt szó, hogy bele

kellene vésetni valamit, meggondolta magát. Édesapja megfordulna a sírjában . . . Tárca helyett inkább szivarokat fog venni, egy kis doboz havanna szivart, abból pár hét múlva már úgysem lesz más, csak hamu . . .

Betért egy gyorsfényképészhez is, hogy Angyal Károlynak fényképet küldjön magáról, mert a fiú a levelében nagyon megkérte erre. Tudta, hogy a fényképnek nagyobb hatása lesz, mint az összes, többi karácsonyi ajándéknak, pedig csak ötven centbe került. De nem is teketóriázott sokat a fényképész Alice-szal. Odaültette a vászonfal elé, amelyen egy pálmafa ékeskedett, a háttérben pedig a tenger hullámai voltak láthatók. A lába elé is tett valamit, amit Alice nem vett észre, csak amikor már ott látta a képen. Egy kitömött krokodil vicsorgatta rá fogait a homokból, míg Alice bájosan mosolygott maga elé, háta mögött a kasírozott pálmaféval és a hullámozó tengerrel . . .

Kifizette a fényképet és percekig nevetett rajta..

Mulatságos volt elgondolni, hogy itt, ahol annyi az igazi pálma és ahol „igazi“ a tenger is, itt is ilyen primitív fényképész-díszletek között kellett lefényképeztetnie magát.

Gyorsan betette a képet a borítékba, leragasztotta, még mielőtt meggondolhatta volna magát és ráírta Angyal Károly címét. Másnak talán nem is merte volna elküldeni a képet . . .

Ment vissza, a Blue Ribbon felé. Útközben, a boulevard legelőkelőbb részén, a Flagler előtt kellett elhaladnia. Észrevette, hogy nézik. Nem is annyira a férfiak, mint inkább a nők.

Először azt hitte, hogy talán a ruháján van valami hiba, Gyorsan végignézett magán, majd egy tökör elé lépett, de nem látott semmi olyat, ami okot adhatott volna arra, hogy megnézzék. Rendesen volt

öltözve, elegánsan, de nem feltűnően, a harisnyája, amely pókhálószerűen simult a lábához, sem volt elszakadva, tehát nem értette, hogy miért bámulják?

Pedig nem lehetett kétséges, hogy igenis őt nézik. Két fiatal hölgy — olyan feltűnően volt festve a körmük, hogy csak kokottok lehettek, vagy jótársaságbeli lányok, — összesúgott a háta mögött.

Alice meg akart bizonyosodni afelől, hogy valóban róla beszélnek-e? Hirtelen megállt egy kirakat előtt és megvárta, amíg a két lány elhaladt mögötte. Tisztán hallotta, hogy az egyik azt mondta:

— Bert Hutchinson's sweetheart!

Szóval ő Bert Hutchinson szerelme!

De mi közük hozzá? Honnan tudják? Hogy mernek megjegyzést tenni rá az utcán? És kik ezek a nők, hogy ismerik Bertet?

Úgy bosszankodott, hogy majdnem sírva fakadt. Sietve, szinte futva ment a vendéglőbe. Csak ott jutott eszébe, hogy elfeledkezett a bankról, pedig be akarta vinni a pénzét, amely a vásárlások után megmaradt. Már száz dollárja volt a takarékbán. Viszszagyömöszölte a betétkönyvet a retiküljébe és munkához öltözött.

De a kedvetlensége nem mult el. Thompsonékat is olyan komor arccal szolgálta ki, hogy az öregúr megkérdezte:

— Valami baja van, gyermekem?

— Ó, semmi — mosolygott fáradtan — csak a fejem fáj . . .

Később — hazamenetkor — Berttel is hűvösen beszélt. Hiába faggatta a fiú, hogy mi a baja, nem felelt. Csak a ház közelében, amikor megálltak, hozta szóba a dolgot. Bert néhány pillanatig hallgatott, aztán bosszúsán rántott egyet a vállán.

— Ne törődjék vele. Miami ostoba pletykafészek. Nincs más dolguk, hát jártatják a szájukat.

Alicet azonban nem volt könnyű megvigasztalni. De aztán feltűnt a hold és ez egyszeribe megváltoztatta a helyzetet. Alice még azt is megengedte, hogy Bert átkarolja a vállát . . .

Karácsony este korán ment haza. Amikor megálltak a kocsival, azt mondta Bertnek.

— Várjon meg! Mrs. Halassy megkért, hogy korán jöjjen haza, valamit akar tőlem. Nem tudom, mit akar, de visszajövök és megmondom.

Tíz perc múlva Alice kijött a házból. Nem egyedül jött, hanem két gyerekkel — egy kis fiúval, meg egy lánykával — akiket a kezüknél fogva vezetett.

— Mrs. Halassy rábízta őket — súgta oda Bertnek, — hogy vigyázzak rájuk, amíg ő feldíszíti a karácsonyfát . . .

Bert fanyar arcot vágott. De a két Halassy-ivadék már beugrott az autóba. Hangos örömrivalgással és határtalan izgalommal kezdték vizsgálgatni a zárat, fogantyúkat és kapcsolókat. Olyan kedvesek voltak rakoncátlanságukban, hogy Bert azonnal megbarátkozott velük és nem tudott rájuk haragudni.

— Hagyjuk itt őket — súgta Alicenek — hadd mulassanak kedvükre. Mi leülünk egy fa alá . . .

— A világért se! — rémüldözött Alice. — Maga nem ismeri ezeket a gyerekeket. Mire visszajönnénk, darabokban találná a kocsit! Szétszednék egészen . . .

— Akkor hát elmegyünk kocsikázni! Gyerekek, akartok autózni? . . .

Hangos, boldog visítás volt a felelet.

Bert kinyitotta a lefödött hátsó ülést, bedobta a két gyereket, a „rumble seat“-be, Alicet pedig maga mellé ültette, aztán megindította a gépet.

A gyerekek lármáztak, áthajoltak az ülésen, belekapaszkodtak Bert vállába és megkérdezték tőle:

— Hogy hívnak?

Meg kellett nekik mondani, hogy „Uncle Bert“-nek.

— Gyorsabban is tudsz menni Uncle Bert?

— Tud, de nem szabad neki — felelte Alice.

— Mért nem szabad?

— Mert a gép felrobban. Maradjatok csendben.

A gyerekek végre elcsendesedtek. Később már olyan csendesek lettek, hogy Alice aggódva fordult hátra. De nem volt ok az aggodalomra: Rose és Joe egymásra borulva aludt a hátsó ülésen.

— Nem haragszik? — fordult Alice Berthöz.

— Mért?

— Hogy nyakára hoztam a gyerekeket.

— Dehogy haragszom. Nagyon kedvesek. Nem is tudom, mért, de szinte meg vagyok hatva. Talán a Karácsony . . .

— Maga nem megy haza a szüleihez?

— A szüleim Detroitban élnek. Illetve csak az anyám, mert az apámat korán elvesztettem.

Alice mondani akart valamit, de elharapta a szót.

— Azt hiszem, visszafordulhatunk... — szólalt meg később.

A ház elé értek. Alice felrázta a gyerekeket, akik csodálkozva ébredtek fel, de egyszerre élénkeek lettek, amikor megtudták, hogy a kis Jézus azóta már ott járt a házban.

Be akartak rohanni, de meggondolták magukat, megfogták Bert kezét és azt kérdezték:

— Uncle Bert nem jössz be hozzánk?

Alice csendesen felelte:

— Persze, hogy bejön. Csak nem fog egyedül maradni Karácsony este...

Bementek.

Halassyné jött elébük, hogy a gyerekeket a konyhába terelje, mert a karácsonyfán még nem égett minden gyertya.

— Vendéget hoztam — mondta Alice Halassynénak és bemutatta őket egymásnak — Bert Hutschinson — Mrs. Halassy...

— Nagyon örvendek — mondta a kis, gömbölyű Halassyné és szerényen nyújtott kezét — tessék csak befáradni...

Ő maga a gyerekekkel a konyhába ment.

A szalonban Halassy búzgón dolgozott a karácsonyfa körül. Még frakkban volt, ahogy a munkából hazajött. Éppen egy széken állt, hogy meggyujtsa a legfelsőbb csillagszóró gyertyát. Aztán leszállt és kezét fogott a fiatalemberrel.

Bert elmorogta a nevét és zavartan nézett a házigazda frakkjára.

— Sajnálom, hogy nem jöhettem legalább szmokingban — mentegetődzött — de az utolsó pillanatban kaptam a meghívást...

— Nem tesz semmit — felelte Halassy finom mosollyal — mindjárt én is felcserélem ezt a frakkot valami egyszerűbb ruhával.

Ki is ment és nemsokára házikabátban tért vissza és a két gyerekkel.

A gyerekek csillogó szemmel estek neki a karácsonyfa alján levő játékoknak.

— Tessék helyet foglalni! — udvariaskodott Halassyné. — Mindjárt vacsorázunk...

Alicenak tüzelt az arca.

— Milyen meleg van itt!

— Kinyithatjuk az ablakot — mondta Halassy — bár kintről is csak meleg jöhet be...

— Én jobb szeretem, ha Karácsonykor meleg van — szólalt meg Rose a karácsonyfa alól. — Ha hideg van mindig félek, hogy Jézuska megfázik a kis ingében...

Bert már elment. A gyerekek a szobájukban aludtak, ágyaikban a játékokkal. Alice és Halassyék még lent ültek, az asztal mellett, a szalonban.

Halassyné a morzsákat csípdelte fel az asztalról.

— Szereti ezt a fiatalembert? — kérdezte Halassy Alicetől.

— Nem tudom. Udvarol nekem.

— Az arca ismerős — tűnődött Halassy. — Valahol már láttam. Csak nem tudom, hogy hol.

— Talán valami vendéglőben — vélte Halassyné.

— Lehet. Különben rendes embernek látszik. Mit mondott, mi a foglalkozása? Autóügynök?

— Az.

— Akkor van egy hasonmása, mert most jutott eszembe, hogy New-Yorkban láttam, a Waldorf-Astoriában, ahol ünnepnapokon kisegítettem. De ha autóügynök, akkor aligha lakott a Waldorf-Astoriában...

— Késő van — mondta Halassyné — fekvünk le.

Alice reggel együtt ment be Halassyval a jítneyn. Amikor leszálltak, Halassy azt mondta:

— Egészen bizonyos, hogy a Waldorf-Astoriában láttam. Ott lakott. Arcokat nem felejték el.

Alice valami különös, rossz sejtellemmel ment be a Blue Ribbonba dolgozni. De nem történt semmi, csak annyi, hogy kicsúszott egy pohár a kezéből és darabokra tört.

Ebéd után végigment a Main-Streeten. Ismét észrevette, hogy megnézik. Nagy, florentin kalap volt rajta és egy elegánsan öltözött dáma, amikor elhaladt mellette, tolakodó kíváncsisággal egyenesen a kalapja alá nézett, hogy az arcát is láthassa.

Alice úgy menekült, mint akit üldöznek. Reggel óta tartó, kínos sejtelve rosszkedvvé változott. Gépiesen végezte a munkáját s a lehangoltsága annyira

meglátszott az arcán, hogy a manager figyelmeztette:

— Nem szabad mutatni, ha valami bántja. A magánügyeink nem tartoznak a vendégekre. Tessék mosolyogni!

Alice bement az öltözőbe, lemosta az arcát és frissen, üde arccal jelent meg az étteremben. Amikor Thompsonék megérkeztek, már mosolyogva fogadta őket.

Uglátszik a mosoly valóban ragadós, mert Thompsonné visszamosolygott rá, az öreg Thompson pedig a feketekávénál beszélgetni kezdett vele.

Azt kérdezte tőle: hogyan érzi magát Floridában?

— Pompásan, — felelte Alice — hiszen minden olyan gyönyörű...

— És hogy tetszik magának Bert Hutchinson? — kérdezte most váratlanul az öreg Thompson.

Alice érezte, hogy egész a hajáig elvörösödik.

— Óh, egészen rendes fiú... — felelte lehetőleg közömbös hangon.

Az öreg nevetett.

— Meghiszem azt — mondta fehér bajúszát simogatva. — Magam is hozzáadnám a lányomat, ha élne, szegényke...

Feleségére nézett, aki elborult szemmel bólogatott.

Alice zavarában az evőeszközöket kezdte összeszedni. Szeretett volna elfutni innen, de nem akart udvariatlan lenni. Azon gondolkodott: hogyan lehetne más irányba terelgetni a beszélgetést? Mr. Thompson azonban — az öreg emberek bizalmaskodásával — makacsul folytatta:

— Maga kislány, talán nem szívesen menne hozzá?

Alice kezében megcsörrentek a villák és a kések.

— Talán — felelte végül, nyugodt mosollyal — elvégre tisztességes fiú, autóügynök, el tudna tartani

egy asszonyt, hiszen hetvenöt dollárt is megkeres hetenkint...

Az öreg Thompson előbb a feleségére nézett, aztán nevetni kezdett, halk, kuncogó nevetéssel, aminek nem akart vége szakadni. Ugy nevetett, hogy végül köhögni kezdett és zsebkendőt kellett a szája elé tartani. Mrs. Thompson is derült szemekkel nézett a leány arcába...

Alice nem tudta, hogy mit nevetnek, de érezte, hogy rajta mulatnak. Mi ez a titokzatosság, amely őt Bert Hutchinsonnel való barátsága óta körülveszi? Mért nézik? Mért kíváncsiak rá? Mért gúnyolják? Mintha láthatatlan hálóban vergődne, amelyből nem lehet szabadulni...

Most igazán emlékeznie kellett a manager figyelemztetésére, hogy mosolyogni tudjon. De mosolygott, amíg összeszedte az evőeszközöket és a csészéket és kisietett velük az étteremből.

Csak percek múlva tért vissza az öltözőből, frissen lemosott arccal.

Megkérte a managert, hogy korábban mehessen haza.

Bert még nem volt ott, a roadsterrel: Alice egy percig habozva nézett körül, aztán felugrott az első autóbuszra.

Otthon még karácsonyi hangulat fogadta. A szobákban a fenyőfa nehéz illata terjengett. Nemsokára Halassy is hazaérkezett, kezében egy kék könyvvel.

— Ebédután elmentem a könyvtárba. Onnan hoztam — mutatott a könyvre.

— Mit? — kérdezte Alice.

— A Blue Book-ot. The Social Register. A felső négyszázak almanachja. Benne van Bert Hutchinson is.

— Nem lehet... — dadogta Alice... nem lehet...

— Nézze...

Fellapozta.

— Herbert Hutchinson, Detroit. Apja néhai Robert M. Hutchinson. Anyja Mrs. Muriel R. Hutchinson, Yale. Member N. Y. Yacht; Mu Phi Epsilon; Bryan Social, Mayfair Clubs...

— Mit jelentenek ezek?

— Hogy a Yale-egyetemen végzett és ezeknek a klubboknak a tagja. Van itt még vagy tizenkét klub...

— Most már értem — mondta Alice tompán és leült.

— A könyvtárban kezembe került egy newyorki magazin is — folytatta szárazon Halassy. — Megtaláltam benne az arcképét is. Egész sor női fej volt köréje fotografálva. A cikk címe az volt: „Amerika leggazdagabb férj-jelöltje.“

— Mi volt a cikkben?

— Az, hogy nincs még egy fiatalember az Egyesült Államokban, akire úgy vadásznának a society-beli lányos mamák, mint Bert Hutchinsonra. Hatvan millió dollár vár rá, amint nagykorú lesz. Mert most még csak 23 éves. A vagyont az apja hagyta rá. Az öreg egyike volt az első autógyárosoknak, de a híres Arrow-márkát, amelyet készített, halála előtt átadta a General Motors-nak. A hatvan millió dollárt, amelyet kapott, letétbe helyezte a fia számára azzal, hogy a vagyont a fiú nagykorúságáig az anyja: Mrs. Muriel Hutchinson kezeli. A vagyon ma is megvan, mert az öreg Hutchinson royalty-szerződést is kötött a General Motors céggel, amely köteles minden új Arrow-kocsi után százalékot fizetni az örökösnek. Mrs. Muriel Hutchinson eddig csodálatosan tudott vigyázni úgy az örökségre, mint a fiúra. Kiskorában ügylátszott, hogy Herbert beteges és nem fog soká élni. Az özvegy hol Mexikóba, hol Texasba vitte a fiát, birtokot vásárolt a számára, hatalmas parkkal

és magas kerítéssel, amelyen keresztül idegen nem juthatott be. A birtokon minden csak a kis Hutchin-
sont szolgálta. Külön orvos élt mellette, aki csak rá
vigyázott, Svájból hozattak teheneket a részére,
amelyek külön fűmaggal bevetett pázsiton legeltek.
Trónörökösökre sem vigyáztak úgy, mint Herbert
Hutchinsonre, akiből végül erős, egészséges fiatal-
ember lett. Mrs. Muriel Hutchinson nem hiába ál-
dozta életét a fia nevelésére: megérhette azt az örö-
met, hogy a felső négyszázak hölgyei számára most
az a legizgatóbb probléma, hogy kit fog Herbert oltár-
hoz vezetni... Körülbelül ez volt a cikkben, amelyet
societybeli lányok fényképei tarkítottak. Az ujságot,
sajnos, nem hozhattam el, mert a könyvtár lapokat
nem ad kölcsön. ...

Alice nem felelt. Ugy ült a széken, lehúnyt szem-
mel, mintha nem is hallotta volna, amiket Halassy
mondott.

— De hoztam egy itteni ujságot, amelynek társa-
sági rovatában találtam valamit a maga számára.

Alice átvette az ujságot és olvasni kezdte a ceru-
zával megjelölt részt. Az volt benne, hogy Herbert
Hutchinson, aki, úgylátszik, kiszabadult az anyai
ellenőrzés alól, mostanában egy kis bevándorolt ma-
gyar lánnyal látható együtt. A „little Hungarian
girl“-ről szemtanuk azt állítják, hogy veszedelmesen
csinos és a society búzgón találgatja, hogy mi lesz az
eset vége...

— Hogy mi lesz a vége? — ismételte Alice
halkan.

Az ujság kihullt a kezéből és a padlóra esett.

*

Kint ültek a verandán, hármasan. Vacsora után
volt, a gyerekek bent játszottak az új játékokkal,
amelyeknek a fele már el volt törve.

Néha autó zúgott el előttük az országúton, vakító reflektorral, aztán újra sötétség volt körülöttük. Csak apró, gombostűfejnyi fények foszforeszkáltak a bokrok között.

— Szent János-bogarak . . . — emlékezett keserűen Alice — . . . és azt mondta, hogy autógyűnök . . .

Halassy cigarettára gyújtott:

— Verje ki a fejéből, Alice.

— Nincs mit. Már túl vagyok rajta.

— Mért? — szólt közbe Halassyné kis, gömbölyű termetét hintaszéken ringatva. — Olyan lehetetlen?

— Azt hiszem, lehetetlen — felelte Halassy. — Húsz éve élek Amerikában. Tudom, hogy ez nem végződhet házassággal. Mondja — fordult Alice felé a sötétben — volt maguk között valami . . . közelebbi . . .

— Kérem! — ugrott fel a székről Alice.

— Jó, jó. Csak üljön vissza szépen.

— Igaza van! — mondta Halassyné. — Hogyan is kérdezhetsz ilyet!

— Csak azért kérdeztem, mert akkor be lehetne pörölni kártérítésért. Tett házassági ígéretet? Úgy értem, írásban . . . amit bizonyítani is lehetne. Mert azzal is lehetne pénzt szerezni tőlük.

— Kell is nekem a pénzük — fakadt ki Alice. — Mondtam már, hogy túl vagyok rajta. Elmult. Kicsit sajnálom, ennyi az egész. Rendes fiúnak gondoltam, nem tudtam elképzelni, hogy hazudik.

Felnevetett, de úgy, hogy sírásnak is beillett.

— Autógyűnök! . . . És ötven dollárt keres egy héten . . .

A kis Halassynénak szívéig ment a nevetés.

— Mért lenne lehetetlen? — tért vissza makacsul kedves ábrándjához. — A Rhineland-er-fő is elvett egy néger lányt . . .

— Igen, amire kitagadták az örökségből, szana-

tóriumba zárták, aztán évekig harcoltak, hogy megsemmisítsék a házasságot. Végre elváltak, és meggyilkolták egymástól, kifizették a nőt valami aprópénzzel és...

Eldobta a cigarettáját és eltaposta.

— Ügy, ahogyan te képzeled, Matild — fordult a felesége felé — úgy csak a moziban történik. A valóságban kézzel, lábbal, körömmel harcolnak az ellen, hogy idegent engedjenek maguk közé. És nem riadnak vissza semmitől! Övék a pénz, a hatalom, az ország. Minden befolyás a rendelkezésükre áll és minden eszközt igénybe vesznek, hogy elérjék a céljukat. Emlékszel arra az esetre, amikor Bostonban egy pincér és egy societybeli lány beleszerettek egymásba? A lapok is írtak róla. A pincért egy szép napon valami ürüggyel deportálták. És hiába volt minden hírlapi cikk, ügyvédi közbenjárás, a fiút kitoloncolták az országból... Csak nem képzeled, hogy Mrs. Hutchinson bele fog egyezni abba, hogy fia az ő akarata ellenére házasodjék? Ő sem fog válogatni az eszközökben. A legjobb esetben megpróbálnak majd egyezkedni, megkísérlik Alicet kifizetni, hogy tűnjék el, hagyja békén a fiúkat...

— Hozzám ugyan nem fognak jönni — mondta Alice — mert én úgysem beszélek többet Berttel... Hazudott... becsapott... nem akarom látni többet...

Halassyné felkelt a hintaszékből, odament Alice-hoz és a haját simogatta. Talán meg is csókolta a sötétben, mert furesa hangok hallatszottak, szipogás, suttogás.

Halassy is fölkel.

— Csak sírjátok ki magatokat. Aztán gyertek be, mert a gyerekeket le kell fektetni...

Alice reggelre nyugodtabb lett. A napfény világosságától eloszlott az a rejtélyes háló, amelyben eddig vergődött. A szíve üres volt, az idegei nem re-

megtek többé. Úgy ment be a Blue Ribbonba, mintha semmi sem történt volna vele.

Nem fogok rágondolni, határozta el magában, amikor felvette a fehér selyemruhát és belenézett a tükörbe. Megijedt, amikor meglátta, hogy milyen sápadt.

Nem akarom, hogy meglássák rajtam, — gondolta és, szokása ellenére, gyorsan egy kis ruzst tett az arcára.

Gépiesen folytatta a megszokott munkát. Nem történt semmi zavaró esemény egész nap. Csak akkor remegett meg, amikor az estére gondolt. Mi lesz este? Bert bizonyára várni fogja. Vagy talán nem is várja? Jobb lenne, ha várná, akármennyire fél is ettől a találkozástól. Még egyszer beszélnie kell vele, utóljára, ezt nem lehet elkerülni...

Bert várt rá. Alice azonban nem ült be a kocsiba.

— Köszönöm, autobuszon megyek..

A fiú elképedt.

— Miért? Mi történt? Itt voltam tegnap este is. Nem sejthettem, hogy olyan korán elmegy. Addig vártam, amíg mindenki el nem ment.

— Nem arról van szó. Hanem arról, hogy hazudott. Mindent tudok magáról, Bert. Nincs értelme a mi barátságunknak...

Már ment is. A fiú nem tágitott az oldala mellől.

— Hát erről van szó! Alice... drágám... engedje, hogy legalább védhessem magam.

A lánynak nem volt ereje hozzá, hogy felugorjon egy autobuszra. Észre sem vette, hogy letértek az útról egy kis park felé s egy pad előtt megálltak.

— Üljünk le, — javasolta Bert, — hadd mondjam el a védőbeszédemet. Azt állítottam, hogy autógünyök vagyok. Nem hazudtam. Én tényleg az Arrow-márkát képviselem. Ezt mindenki tudja ró-

lam. A walesi herceg is azt mondta magáról, amikor propagandaútra ment Afrikába és Ausztráliába, hogy ő az angol birodalom első ügynöke.

— És ötven dollárt keres egy héten, ugy-e?

— Sajnos, annyit sem keresek. Hogy nem világosítottam fel rögtön? Nem vitt rá a lelkem. Maga olyan édes volt, amikor takarékoszágra intett, hogy nem tudtam kiábrándítani.

Alice felállt. Bert megfogta a csuklóját.

— Ne menjen még. Nem engedem. Egyszer azt mondta, hogy az sem változtatna a helyzeten, ha én ezreket keresnék...

Alice elfordította a fejét.

— Mire való ez? Mért kínoz? Én egész nap dolgozom és fáradt vagyok. Maga ezt nem érti, maga nem dolgozik. Nem tudja, mi az, egész nap talpon lenni, kiszolgálni. Tálcat vinni és szenvedni. Egyszer le akartam ugrani egy hídról, de megakadályozták. Talán jobb lett volna, ha akkor sikerül meghalni. Most itt áll és kínoz, ahelyett, hogy hagyna szépen elmenni. Maga épp úgy tudja, mint én, hogy lehetetlen, hogy nincs semmi értelme a barátságunknak.

Bert dadogva engedte el a lány csuklóját.

— Alice... drágám...

De Alice már ment. Határozottan, megingathatatlanul.

— Holnap, — könnyörgött Bert, — eljövök magáért.

— Ne jöjjön...

— Holnapután.

— Soha többé.

— Jó, — mondta Bert, — nem jövök. De a kocsit elküldöm magáért.

— Minek?

— Vigyázni fogok magára.

Furcsa csengése volt a hangjának, mintha harag, féltékenység, valami különös szenvedély lobbant volna fel benne.

— Még a maga akarata sem szakíthat el magától. Nem fogja semmi és senki sem elvenni tőlem. Nem engedem...

— Isten vele, Bert, — mondta Alice.

Másnap este, amikor hazafelé indult, nem látta Bert roadsterjét. Egy sötétkékre lakkozott limousine állt a helyén, fehérkesztyűs soffőrrel a kormánykerék mellett. A limousine üres volt. Várt valakit...

A soffőr szeme Alicera tévedt, egy pillanatig figyelmesen nézte, aztán hirtelen elébe lépett és tiszteletteljesen kitárta a limousine ajtaját.

Alice félrefordított fejjel ment el mellette.

A soffőr ekkor visszaült a kormánykerék mellé és a kocsit lassan elindult Alice után. Lépésben követte, a gyalogjáró mellett, lassan, szerényen, alázatosan.

Alice azonban nem fordult hátra. Felszállt az autobuszra. A limousine puhán gördült a zúgó, zörgő jítney után.

Egész a házig követte, pontosan, kötelességtudóan. Amikor Alice bement a kapun, a limousine visszafordult s eltűnt a város felé.

Igy ment ez másnap, harmadnap, negyednap.

Akkor — délelőtt — a manager intett Alicenak.

— A telefonhoz kérik.

Alice riadtan emelte fel a kagylót. Bert hangját hallotta.

— Darling, — hallatszott könnyörögve, — holnap este Szilveszter! Ha az újév napján nem látjuk egymást, egész évben nem találkozunk. Ugy-e, megengeti, hogy...

— Sajnálom, jobban el leszek foglalva, mint máskor.

— Odamegyek.

— Minek? Hogy dolgozni lásson? Nincs értelme... Este, amikor elment, nem látta a limousinet.

Körülnézett, hogy talán téved, de nem, a limousine és a fehér kesztyűs soffőr nem volt sehol.

Olyan csalódást érzett, hogy keserű lett a szája. Valami fojtogatta belülről. Az autobusból is visszaneézett — de nem követte őket más, csak egy rozoga Ford-teherautó...

Otthon felsietett a szobájába és a kalapját ledobta az asztalra.

— Vége, — sóhajtotta.

Lefeküdt a diványra. Fejét ráfektette a karjára és lassan megeredtek a könnyei.

*

Szilveszter éjszakája volt. Zene szólt mindenütt, a Blue Ribbonban is. Hat négerből állt a jazz-band, amely úgy harsogott, mintha nem is a „fekete negyedből“, hanem egyenesen Afrikából került volna ide.

Eredetileg — a floridai törvény szerint — csak esti nyolcig volt szabad dolgozni a női kiszolgáló személyzetnek, de a törvény most fel volt függesztve. A lányok mind bent voltak, Alice is egész éjjel dolgozott.

Általában úgy látszott, hogy minden törvényt hatályon kívül helyeztek erre az éjszakára. A szesztilalmat is. Az előkelő, törvénytisztelő, hűvösen józan Blue Ribbonban is folyt az ital, a whisky, a pezsgő. Minden korlátozás nélkül vitték az asztalokhoz a megrendelt „high ballt“, amelyről csak most tudta meg Alice, hogy tulajdonképpen ginger ale, azaz: édes szódavízzel kevert whisky.

A férfiak, majdnem kivétel nélkül, tuxedóban, azaz szmokingban voltak, a nők pedig estélyi ruhában. Az utcákon is tuxedos férfiak és estélyi ruhás hölgyek tömege hullámozott, de nem ünnepélyesen, hanem vidáman, mint a győztes forradalmárok, akik a hétköznapok, az élet szürkesége ellen lázadtak fel és most egyforma ruha viselésével hirdetik a testvériséget.

Alice soha ennyi estélyiruhás embert nem látott együtt. Mintha egész Miami egyetlen bálterem lett volna...

Thompsonék csak kilenc óra felé jelentek meg. Az öreg úr persze szintén feketében, puha, selyem ingmellel, Mrs. Thompson pedig lila, kivágott ruhában, ősz hajában diadémával. Jókedvűek voltak, nem maradtak sokáig, bizonyára máshová siettek. Francia pezsgőt ittak a hideg vacsorához...

Amikor fölkerekedtek, az öreg Thompson egy tízdollárost csusztatott Alice kezébe. Aztán belekarolt a feleségébe és fiatalos jókedvvel igyekezett vele a kocsijukhoz, keresztül a kavargó tömegben.

Az étterem ekkor már zsufolva volt, a bejáratnál tömegek várták, hogy helyhez jussanak, a bentülők arca ragyogott, fejükön fantasztikus papírsapkák színeskedtek, a jazz rikoltott...

Közeledett az éjfél és egyre gyakrabban hangzott fel az éjszaka mámoros csatakiáltása:

— Happy New Year!

Alice egy idősebb urat szolgált ki, azt a magányos, keserű ar kifejezésű aglegényt, aki egyszer, — amikor rosszul értette a rendelést, — összeszidta.

Az öregnek már piros volt az arca, csillogott a szeme, öt dollárt tölt Alice elé, aztán megfogta a kezét és bánatos sóhajjal így szólt:

— Baby, ha akarná...

Alice máskor megharagudott volna, de most, ebben a zajló, kavargó tömegben nem ért rá, csak azt mondta, kötelességszerű mosollyal:

— Happy New Year!

Eltette az öt dollárt és sietett tovább.

Bankjegyek voltak a köténye zsebében, maga sem tudta már, hogy mennyi, senki se adott egy dollárnál kevesebbet...

Éjfélkor — a zene és a harangok zúgásában — Kis Szarvas hívta félre Alicet. Megfogta a kezét és behúzta magával az öltözőbe. Az asztalon, a tükör előtt egy üveg pezsgő állt.

— Loptam — mondta Kis Szarvas — ma nekünk is szabad mulatni. Happy New Year to you... Egy-szerre idd ki!

Alice egy pillanatig habozott, aztán felhajtotta. Megrázkódott, behúnyta szemét és csendesen így szólt:

— Jó... Isten éltesen, princess!

— Téged is. Azért loptam a pezsgőt, hogy legálabb ma éjjel légy jókedvű. Napok óta nem láttalak jókedvűnek...

Kis Szarvas tévedett. Van, aki jókedvű lesz az italtól, van, aki elszomorodik tőle. Alice ezek közé tartozott.

Egy óra múlva Kis Szarvas ott találta az öltözőben, az asztalra borulva.

— Mi bajod? — kérdezte az indián lány ijedten.

— Az apám... az anyám... az egész életem...

— rebegette Alice és a könnyek végigfolytak az arcán. A pohár után nyúlt.

Kis Szarvas elvette előle a poharat.

— Nem... neked nem szabad inni...

Megcsóválta a fejét, törölközőt nedvesített és

megmosta Alice arcát. Aztán megcsókolta, talpraállította a lányt.

— Köszönöm — sóhajtott Alice — Te olyan jó vagy...

Pár perc múlva rendben volt minden. Alice dolgozott tovább, könnyűnek érezte magát és valami édes-bús fájdalom lebegett a szíve körül. Bertre gondolt, arra, hogy azért mégis eljöhetett volna, talán ide is jön...

Az ajtóra nézett, öntudatlanul is várta, hogy egyszer betoppanjon. Most úgy fájt a szíve. Ha most jönne nem tudna haragudni rá...

De idegenek jöttek, folyton idegenek, pedig már hajnalodott.

A fájdalom fáradtsággá nehezedett a szívében, most már jó lenne elmenni innen, hazamenni, lefeküdni, elfelejteni mindent...

Az öltözőben — futtában — megszámolta a zsebében összegyűlt bankjegyeket. Hetven dollár volt, olyan nagy összeg, hogy maga is meglepődött. Felöltözött és kilépett a reggeli világosságba.

A sötétkék limousine ott állt az utcán. De nem volt üres, Bert ül benne, hátrahúzódva az ülésen. Csak az arcéle látszott az ablaküvegen. Most kiugrott, megfogta Alice kezét és behúzta a kocsiba.

— Azt hitte, hogy belenyugodtam? Hogy nem fog látni többet?

Alice bágyadtan, kalapáló szívvel, boldogan túrta az arcába hulló csókokat. Ellágyult, aztán haragosan szólt:

— Hol volt egész éjjel?

— Itt voltam, magára vártam. Mit gondol mutatni voltam? Mással töltöm az újév első éjszakáját? Itt voltam egész éjjel a kocsiban...

— Bert...

A fiú keze után nyúlt és édes melegség ömlött el a szíve körül. Hallgattak.

A fehérkeztűs soffőr lassan elindította a kocsit. Bert megszólalt:

— Táviratot kaptam. Megérkezik az anyám.

Alice nehezen lélegzett.

— Most mi lesz?...

— Mexikóban van egy birtokom. Az már az enyém. Azért hoztam a csukott kocsit... James ki-tűnően vezet.

Halkan, gyorsan, lázasan beszélt:

— Ott könnyen megesküszünk. Estére ott vagyunk. Alice... drágám... jöjjön velem Mexikóba...

— Mexikóba?

Megrémült. Megint egy idegen ország. Kalandos utazás. Szökés.

Egy cikk emléke villant át az agyán, a Mexikóba való leányszöktetésekről. Angyal Károly is mesélt valamit Mexikóról. Hogy a lányokat Mexikóba viszik. És ki tudja, mi vár ott rájuk. Halassy szavai csengtek a fülébe: „ezek semmitől se riadnak vissza...”

Idegenül húzta ki a kezét Bert kezéből.

— Nem! Hazamegyünk...

Bert kiszólt a soffőrnek.

A limousine puhán megfordult és megindult hazafelé.

— Alice... hallgasson rám...

— Nem, nem...

— Az anyám...

— Meg akar szökni az anyja elől?

Bert magába mélyedt. Aztán átölelte a lányt.

— Jó... De ne felejtse el, hogy szeretem.

Lehúzott az ujjáról egy gyűrűt.

— Honey... fogadja el. Ez a családi gyűrű. Ezzel a gyűrűvel jegyeznék el minden nőt a családjunkban.

Alice ujára húzta a gyűrűt. Egyszerű, széles aranykarika volt, a közepén egy világosabb aranyból készült csíkkal.

— Ugye viselni fogja?

Alice feléje fordította az arcát.

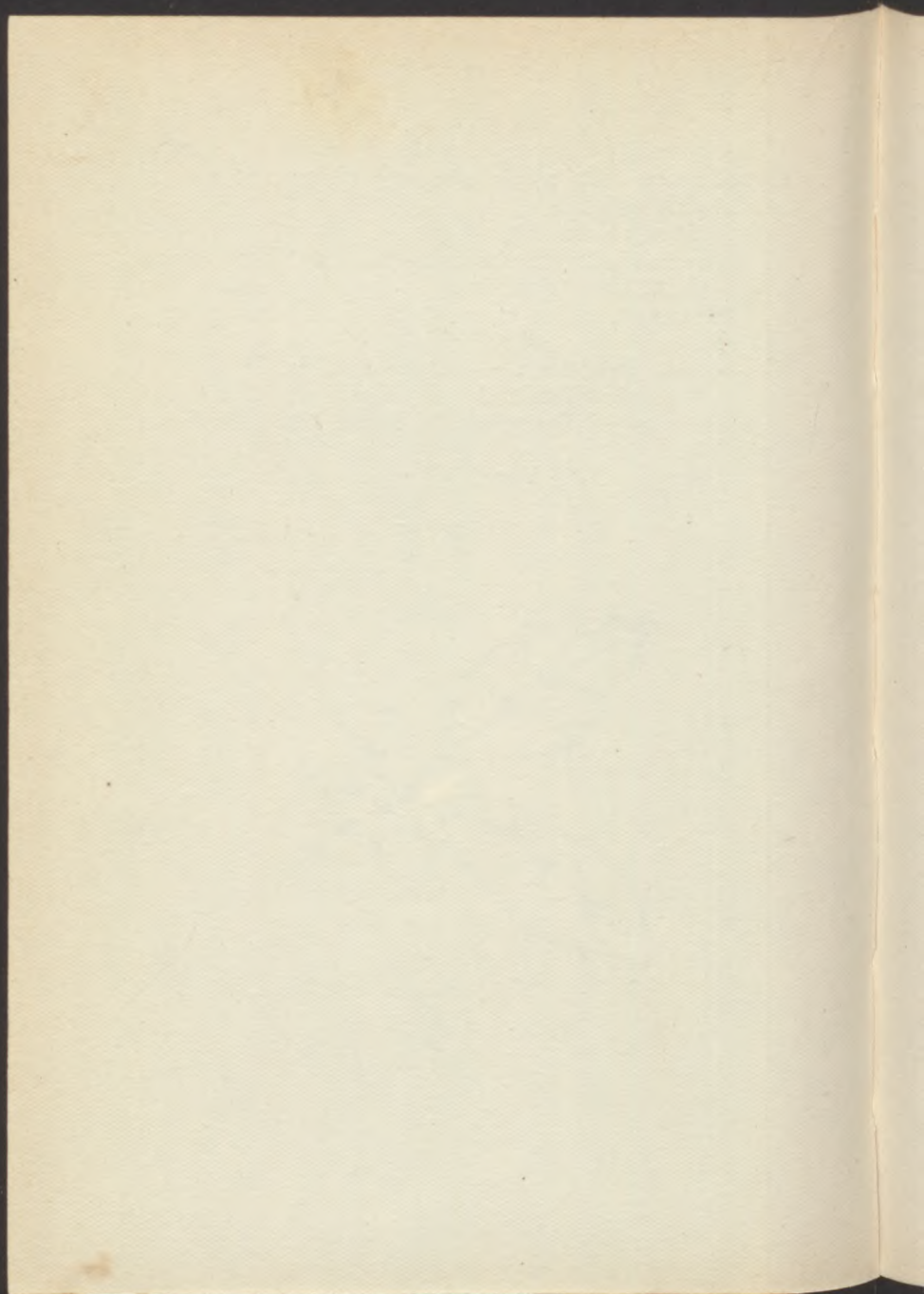
— Bert... csókoljon meg, — mondta halkán.

Hazaértek. Alice kiszállt. A verandáról visszafordult.

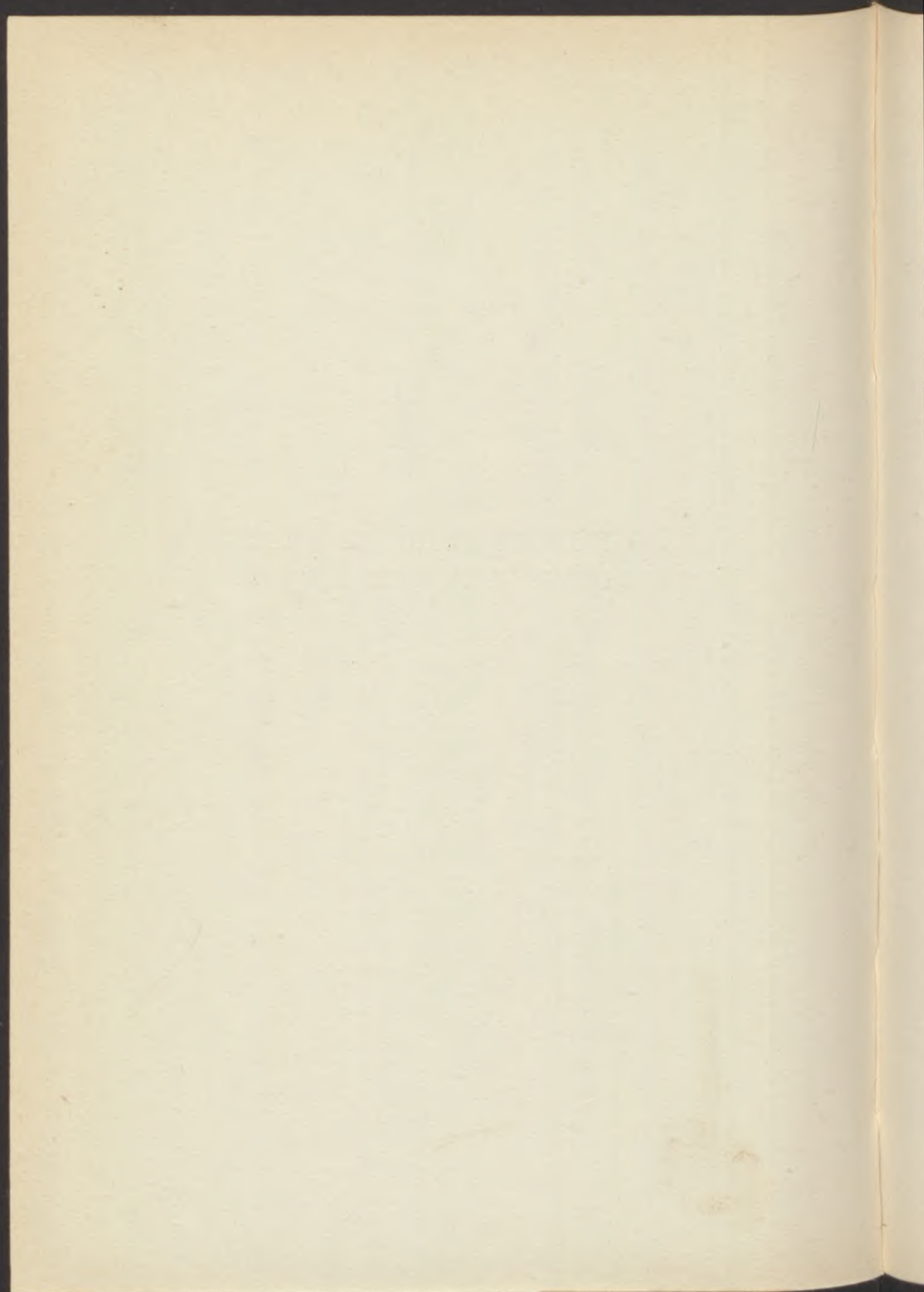
— Good bye, dear, — hangzott feléje.

A nap már fölkelte. Alice mély lélekzettel szívta be a tiszta reggeli levegőt és vidáman kiáltotta vissza Bert felé:

— Happy New Year!

„...EGY IDŐSEBB HÖLGY MIATT
BOSSZÚSÁGA LESZ...”

Lunch-időben magas, előkelő hölgy jött be az étterembe.

Ötven év körül lehetett, de még nem volt ősz. Barna haja volt és energikus arcéle. Világos, nyári ruhában volt, napernyővel. Ékszer alig viselt, általában minden egyszerű volt rajta, de olyan finom, hogy Alice első pillanatra azt gondolta róla:

Igazi Lady . . .

A manager a vendége elé sietett.

A hölgy beszélt vele pár szót, aztán leült Alice asztalához.

Lehúzta a kesztyűjét, megnézte az étlapot és könnyű ételeket rendelt. Minden mozdulata nyugodt, előkelő és határozott volt .

Alice valami furesza zavart érzett. A hölgy hangjában volt valami ismerős. Vagy talán a szeme nézése hasonlított valakire?

Az asztaltól a konyha csapóajtáig nyolc lépés volt a távolság. Ez alatt a nyolc lépés alatt Alice úgy érezte, hogy figyelik. Úgy rémlett neki, hogy a hölgy pillantása kíséri . . .

A konyhában eszébe jutott.

— Bert szemére hasonlít a szeme . . . ugyanolyan kék . . .

Hozta a megrendelt ételeket. A hölgy keveset evett. Amikor befejezte, megszólalt:

— Check, please . . .

Alice odasietett. A hölgy felhúzta a kesztyűjét. Minden sietség nélkül és barátságosan, de fölényesen

nézett Alicera. Tetőtől-talpig megnézte, aztán mosolygva mondta:

— Well... tehát maga az a kis, magyar lány!

Alice elfogódottan állt előtte. Nem tudta, mit feleljen. Homályosan úgy érezte, hogy most valami nagyon megszégyenítő dolog történik vele. A vér lassan az arcába tódult és ügyetlenül, zavartan várta, hogy mi következik.

A Lady ekkor már a másik kesztyűjét húzta. Még mindig mosolygott.

— Nem is csodálom, hogy megtetszett a fiának...

Alice beleharapott az ajkába.

— Mrs. Hutchinson...

— Igen, Mrs. Hutchinson vagyok, — mondta a hölgy finom mosollyal. — Örülök, hogy találkoztunk... Szabad a csekket?

Átvette a számlát, átnézte és kifizette. Borra-valót is tett az asztalra, nem többet és nem kevesebbet, mint szokás. Aztán bólintott és nyugodtan, elfogulatlanul ment ki az étteremből.

Alice berohant az öltözőbe. Felindultan reszketve temette lángoló arcát a kezébe. A keze hideg volt, a teste remegett, nem tudott gondolkozni és nem tudta, sírjon-e vagy nevéssen...

Így ült ott, mozdulatlanul, amíg a manager érte nem jött.

— Mi lesz kérem? Kint türelmetlenek a vendégek!

Egész nap egy gondolat motoszkált a fejében.

— Csak itt lenne Bert! Vagy legalább felhívna! Csak tudnék vele beszélni...

Türelmetlenül, izgatottan várta az estét. Amit azelőtt sosem tett: többször is kiment a kijárat elé, hogy megnézzze, ott áll-e már Bert kocsija?

Nem állt ott. Sem a roadster, sem a kék limousine...

Pedig már nyolc óra volt!

A lányok elmentek.

Kis Szarvas megkérdezte:

— Nem jössz még?

Alice a fejét rázta. Lassan öltözködött. Végre mennie kellett.

Mi történhetett?

Hazament. Otthon felsietett a szobájába. Leült a kis asztal elé és az ujján levő gyűrűt nézte. Lehúzta és megnézte belül. Vésések voltak benne, nevek és dátumok. Bert apja és nagyapja...

Halassy kopogott az ajtón.

— Alice, lefeküdt már?

— Nem. Tessék...

Halassy bejött.

— Az esti ujságot hoztam.

— Mi van benne?

— „Mrs. Muriel Hutchinson és ifjabb Mr. Herbert Hutchinson ma délután különvonaton elutaztak Miamiból.“

Alice kinyitotta a tükrös asztalka fiókját.

— Ügylászik, eljött érte az anyja — folytatta Halassy.

A gyűrű belehullt a fiókba.

*

— Kenje be unguentinnel — ajánlotta Mrs. Halassy.

Részvétellel nézte Alice vállát, amelyről vékony hárttyákban hámolt le a napégette bőr.

— Hol sült le ennyire?

— A beachen! Elaludtam a homokban. Magyar-

országon napok alatt sem sülttem le, itt pedig egy óra alatt...

— Óh, itt veszélyes. Főleg a tenger miatt, mert a nap a sós párán keresztül égeti le az ember bőrét. Fáj?

— Nagyon. Nem is megyek többé fürödni...

De azért másnap is ott volt a homokban s az ernyő alól nézte a tenger habjainak ostromát a part ellen. Szüksége volt erre az egyedüllétre, a szél halk zúgására, a finom homok melegére, a csendre, amely a fürdőházak és a Club közti partrészre borult.

Este azt mondta Halassy:

— Három hét múlva vége a szezonnak.

Alicehoz fordult:

— Mennyi a megtakarított pénze?

— Négy százötven dollár. Holnap még ötvenet viszek be a bankba.

— Úgy-e érdemes volt Floridába jönni...

— Érdemes volt — felelte furesza mosollyal Alice.

Felment a szobájába. De egy perc múlva feldultan rohant le.

— Betörtek...

— Micsoda?

Halassy felugrott. Halassyné reszketni kezdett. Mindahárman felrohantak a kis tető-szobába, amely Alice lakóhelyéül szolgált.

Halassyné nem mert bemenni; reszketve állt meg az ajtóban. Hátha még ott van a betörő?

A szoba valóban fel volt dultva. A szekrény ajtaja tánya-nyitva, a holmik a földön heverték, minden fiók kiborítva.

— Mit vittek el? — kérdezte Halassy.

Alice visszarakta a ruhákat a szekrénybe, az apróságokat a fiókokba. Izgalma csodálkozássá vált.

— Nem vittek el semmit — mondta végre, meglepetten.

— Biztos?

— Ötven dollár volt a takarékkönyvemben, amit holnap akartam bevinni a bankba, azt is itthagyták. Nem értem...

Még rakosgatott egy darabig, a tükrös asztalka fiókját visszatolta a helyére, majd újra kihúzta és azt mondta:

— Mégis elvittek valamit. A gyűrűt...

— Most már értem — bólintott Halassy. Csak a gyűrű kellett nekik. Hutchinsonék lopatták vissza. Nem akarták, hogy maga beperelhesse a fiút házassági ígéret megszegéséért. A gyűrű sokat bizonyított volna... Kár...

A felesége felé fordult, aki még mindig ott állt, sápadtan és reszketve, az ajtóban...

— Látod... mondtam neked, hogy ezek semmitől sem riadnak vissza... Kár a gyűrűért.

Alice vállat vont:

— Az övé volt... — mondta egyszerűen.

— Nem szeretek már itt lenni — mondta borzongva Halassyné. — Meg lehet bolondulni ebbe az állandó napsütésbe. Olyan üres itt minden...

— Üres — ismételte Alice.

— Hálistennek nemsokára visszamegyünk New-Yorkba.

...Kint voltak a pályaudvaron. Halassyné a két gyerekkel már fent vesződött a kocsiban. Alice a vonat lépcsőjén állt, amikor egy férfi hirtelen egy csokor virágot nyújtott feléje.

Az első pillanatban nem ismerte meg.

Gloukopolis volt, a görög vendéglős, aki annak idején Aliceért el akarta hagyni kövér feleségét és meg akart vele szökni Chicagoba. Isten a megmondhatója, hogyan tudta meg, hogy Alice ma utazik el?

A kopasz Gloukopolis lihegett a sietéstől és a homlokát törölgette.

— Köszönöm — mondta Alice, mikor átvette a virágokat.

— Csak azt akartam mondani — suttogta Gloukopolis — hogy nem kell Chicagoba menni, ha nem akar... maga most úgyis New-Yorkba megy, az is elég nagy... majd találkozunk... majd írok magának...

— Igen — felelte Alice szórakozottan.

— Hol lakik New-Yorkban?

Alice habozott kissé, aztán rámondta:

— A Bronxban.

— De hol? Mi a címe?

— Várjon, majd felirom.

Gloukopolis átnyújtotta a noteszét és Alice beleírt egy címet.

— 348 W. 256 Street.

Már leírta, amikor eszébe jutott, hogy csak 240-ig vannak számozva az utcák. 256-ik utca nincs is. Félt, hogy Gloukopolis azonnal rájön, hogy be akarják csapni, amint belenéz a noteszbe.

Gloukopolis belenézett, de nem jött rá, mert nem ismerte New-Yorkot, csak Chicagot.

A vonat füttyült és elindult észak felé...

*

A 13-ik utca még szennyesebbnek tűnt fel, mint amikor elhagyta. A First Avenue tolókecsijainak bűze, az árusok zaja még kiállhatatlanabb volt, mint valaha, a lépcsőház szűkebb és sötétebb, mint gondolta, sőt; a lakás is összezsugorodott. Szinte fojtogatta, amikor belépett.

Alice úgy találta, hogy az anyja kövérebb és zsörtölődőbb, mint azelőtt. Csak „az az ember“ nem változott.

Feri bácsi már rég belebukott az üzletbe, ame-

lyet az ősszel nyitott. Már megint dolgozott és már megint, állandóan elégedetlenkedett, hogy más számára kell dolgoznia. Ivott s utána szemrehányásokat tett az asszonynak, hogy miatta kell robotolnia. Ott-hon már nyugdíja lehetne...

Alice megborzongott.

— Nem birom ki — gondolta.

Fázott. A napsütésből jött és itt még tél volt. Fagyos márciusi szél rázta az ablakot.

Feri bácsi elhallgatott, mert vendég érkezett, Angyal Károly. Virágot hozott. Nem orchideákat, csak egy cserép jácintot.

Alice örült neki.

— Milyen kedves! Honnan tudta, hogy itt vagyok?

Kiderült, hogy Angyal Károly már hetek óta érdeklődött aziránt, hogy mikor érkezik meg Alice. Csillogó szemmel nézte a lányt.

— Mitől lett ilyen barna?

— Lesültem. Hát magával mi van, Karcsi? Látom, elegáns. Olyan, mintha meggazdagodott volna. Autója is van. Mi történt?

— Már nem vagyok ujságíró.

— Mivel foglalkozik?

— Real Estate. Telkeket adok el.

Elmondta, hogy először csak ügynökként dolgozott egy Real Estate Office-nak, mert a végelgyengülésben szenvedő magyar ujságnál már hetek óta nem kapott fizetést. Ügynöki jutaléka már az első héten több volt, mint amennyit az ujságnál egész hónapban keresett, pedig az utolsó időben már hirdetésszerzéssel is összekapcsolta az ujságírást. A telekeladásban nagy segítségére volt, hogy tudott kicsit tótul is, a tótok pedig még jobb vevők, mint a magyarok. Egy napon a főnöke azzal a kéréssel lepte meg, hogy vegye át tőle — ingyen! — az egész üzle-

tet. Csak azt kérte, hogy bonyolítsa le a függőben levő ügyeket. A főnöknek ugyanis valamely homályos nőügye támadt, amely miatt szöknie kellett New-Yorkból. Így lett Angyal Károlyból önálló üzletember.

Meg is mutatta üzleti névjegyét, amelyen ez állt:

CHARLES ANGEL
REAL ESTATE
364 E. 81st
New-York, N. Y.

— És most, persze, jól keres — érdeklődött Alice.

— Elég jól. Eleinte ötven dollárt kerestem egy héten, de most már hetvenöt dollárt keresek. Azt hiszem, ha igyekszem, fel fogom vinni száz dollárra is.

— Gratulálok — mondta Alice őszinte örömmel, de valami megmarkolta a szívét. Valami az eszébe jutott...

— Tessék egy kis bor — invitálta Feri bácsi udvariasan Charles Angelt.

— Köszönöm — mondta Charley és leült az asztal mellé.

Újabb részleteket mesélt el pályafutásából s feltárta a telekeladás rejtelseit. Kiderült, hogy Charleyből azért lett jó telekügynök, mert ő pszichológiával dolgozik.

— Házaspárnak nehéz eladni — mondta — mert a feleség biztosan elrontja az üzletet. Lebeszéli a férjet. Először az asszonyt kell meggyúrni, mert többnyire nála van a pénz. Ha az asszony akar venni, akkor a férj már nem számít, mert a végén úgyis beleegyeznek. A legkönnyebb középkorú özvegy-asszonyoknak eladni. Úgy kell tenni, mintha az ember szerelmes lenne beléjük s ezért olesóbban adná...

— Milyen bölcös lett maga, Charley — nevetett Alice.

— Az ember megtanul egyet-mást — szerénykedett Anygal Károly és elmondta, hogyan adott el egy New-Yorktól 100 mértföldnyire fekvő telket egy tót atyafinak, negyedóra alatt.

A vevő előbb látni akarta a telket, de neki nem volt kedve kimenni vele 100 mértföldnyire, ami oda-vissza, autón is beletart egy fél napba. Felült tehát a subwayra, kiment a vevővel a Bronxba és megállt egy üres telek előtt.

— Ilyen az a telek — magyarázta neki angolul.

A derék tót, aki még csak húsz éve volt Amerikában, tehát nem tudott jól angolul, azt hitte, hogy az az ő telke s rögtön lefizette a vételár felét. A többi másnap vitte be az irodába.

— És tudják, mi a legérdekesebb az egészben? — folytatta Charley. — Napokig, hetekig félttem attól a pillanattól, amelyben újra találkozom a tóttal. Párszor láttam az utcán és ilyenkor mindig sietve átkerültem a másik oldalra. Egyszer aztán, három hónap múlva elfogott. Vártam, hogy mi lesz. El voltam készülve a legrosszabbra. Legnagyobb csodálkozásomra, lelkesen kezdte rázni a kezemet. „Mister! — kiáltotta megtaláltam a telket! Kicsit messze van, de épp most építették oda a villanyvonatot. Már kétszáz dollárral többet ígérték érte. Köszönöm Mister, hogy olyan szíves volt...”

Alice nevetett. Mindnyájan nevettek.

— Erre iszunk egyet — mondta Feri bácsi.

Nem — intett Alice a szemével Charleynak. Tudta, hogy a vendégeskedés mindig azzal végződik, hogy Feri bácsi többet iszik a kelletténél.

Charley felállt.

— Ha megengedi, elviszem kicsit autozni — mondta Alicenek.

— Az autóján? Hogyne! Kipróbáljuk.

Charley autója lent állt a ház előtt. Egy meglehetősen kopott, idős Chevrolet volt, amely szem-melláthatólag unta már az élet hajszáját. Tiltakozva berzenkedett, hörgött, amikor Charley el akarta indítani s minden ízében reszketve indult útnak. De azért valahogy mégis nekimelegedett s néhány utcasarok után már egész rendesen futott.

Csakhamar kiérték a szennyes east-sidei utcákról a Fifth Avenuere.

Már alkonyodott, a kirakatokban villanyfények égtek és egyszerre kigyulladtak a nagy, sárga ívlámpák is. Az áruházak előtt hemzsegték a nők és fényes limousine-ok surrantak tova.

Charley azonban nem törődött a limousineokkal. Úgy vezetett, mintha az ő Chevroletje lenne a legelőkelőbb kocsí. Mintha az övé lenne az egész utca! Büszke és boldog volt, hogy ezt megérhette! Alicet a saját autóján vihetette a Fifth Avenuen!

Észrevette, hogy Alice oldalt néz. Talán a kirakatokat akarja nézegetni?

Charley lassított és lépésben hajtott tovább, hogy Alice kedvére nézdelődhessen.

Körülöttük megsokasodtak a kocsik, túlköltek, már egész kocsitenger volt a hátuk mögött. De mit bánta ezt Charley! Nem törődött a háta mögötti túlkölő kocsikkal, nem látott, nem hallott, egészen addig, amíg egyszer csak egy szálas rendőr nem lépett a kocsija mellé és nem kiabált a fülébe:

— Hé! Fiatalember, ébredjen fel! A Fifth Avenuen van, New-Yorkban...

Charley rálépett a gyorsítóra.

A Central Park kanyargó útjain nekieresztette az öreg Chevroletet, hogy megmutassa: milyen fürge még. A Chevrolet bírta is az iramot, egyideig, de aztán fehér gőz kezdett felszállni az orrából.

— Mi az? — kérdezte csodálkozva Alice.

— Semmi! Folyik a radiátor. Kevés víz van benne, azért gőzölög. Vízet kell tölteni bele.

— Hol vesz itt vizet?

— Sehol. Valahol megállunk egy kicsit, az alatt lehül.

Egy tisztáshoz értek, ahol parkolni lehetett.

A tisztás bokrok között volt s már több kocsí állt a szélén. Mindegyikben párok ültek, szótlánul, vagy csöndesen suttogva.

Ők is hallgattak egyideig. Végre Charley megszólalt.

— Alice, olyan boldog vagyok, hogy itt van.

— Igazán?

— Úgy vártam, hogy visszaérkezzék. Elhatároztam, hogy amint megjön, megmondom magának, hogy...

Egy kocsí indított, mellettük. A hátsó kipuffogó akkorát durrant, mint egy puskalövés.

— Jaj — mondta Alice megremegve.

— Nézze Alice... én most már keresek annyit... amennyi két embernek... ha szeretik egymást...

Alice rátette kezét a fiú kezére.

— Maga nagyon jó fiú, Charley. De most ne beszéljünk erről.

— Hát mikor?

— Nem tudom... majd egyszer...

— Várjak? Én tudok várni! Csak arra kérem, ne felejtse el, hogy magára várok és itt vagyok amikor akarja...

— Köszönöm, — suttogta Alice, aztán kissé hangosabban hozzátette: — Nézze, már le is hült a radiátor...

A 13-ik utcában a kapu előtt azt kérdezte Charley.

— Feljöjtek? Felkísérjem?

— Ne — felelte Alice — Talán már le is feküdtek...

Tudta, hogy még nem feküdtek le, de arra gondolt, hogy Feri bácsi biztosan nem hagyta abba az ivást és azóta már el is kezdte a veszekedést az anyjával. Elbúcsuzott Charleytől és sietett fel a rozoga falépcsőn, amelynek deszkái panaszosan nyikorogtak a lába alatt.

Valóban az anyja épp azzal volt elfoglalva, hogy Feri bácsit csittította.

Alice sietve menekült a szobájába.

Néhány perc múlva bejött hozzá az anyja. Leült az ágya szélére és suttogva panaszkodott.

— Ferivel nem lehet bírni, mióta hazajöttél. Tudja, hogy van ötszáz dollár spórolt pénzed és most az bántja. Tőled nem fog kérni, ne félj, annál sokkal büszkébb. De engem zaklat és kínoz, hogy kérjem kölcsön tőled...

Alice tágranyílt szemmel ült fel az ágyban.

— Mama, én ezt nem fogom kibírni. Elmegyek innen.

— Hová mennél?

Alice hallgatott. Az anyja faggatta:

— Férjhez akarsz menni?

— Nem.

— Miért nem? Ez a Charley egészen rendes fiú. Azt hiszem elvenne...

— El. De én nem megyek hozzá.

— Hát mit akarsz csinálni?

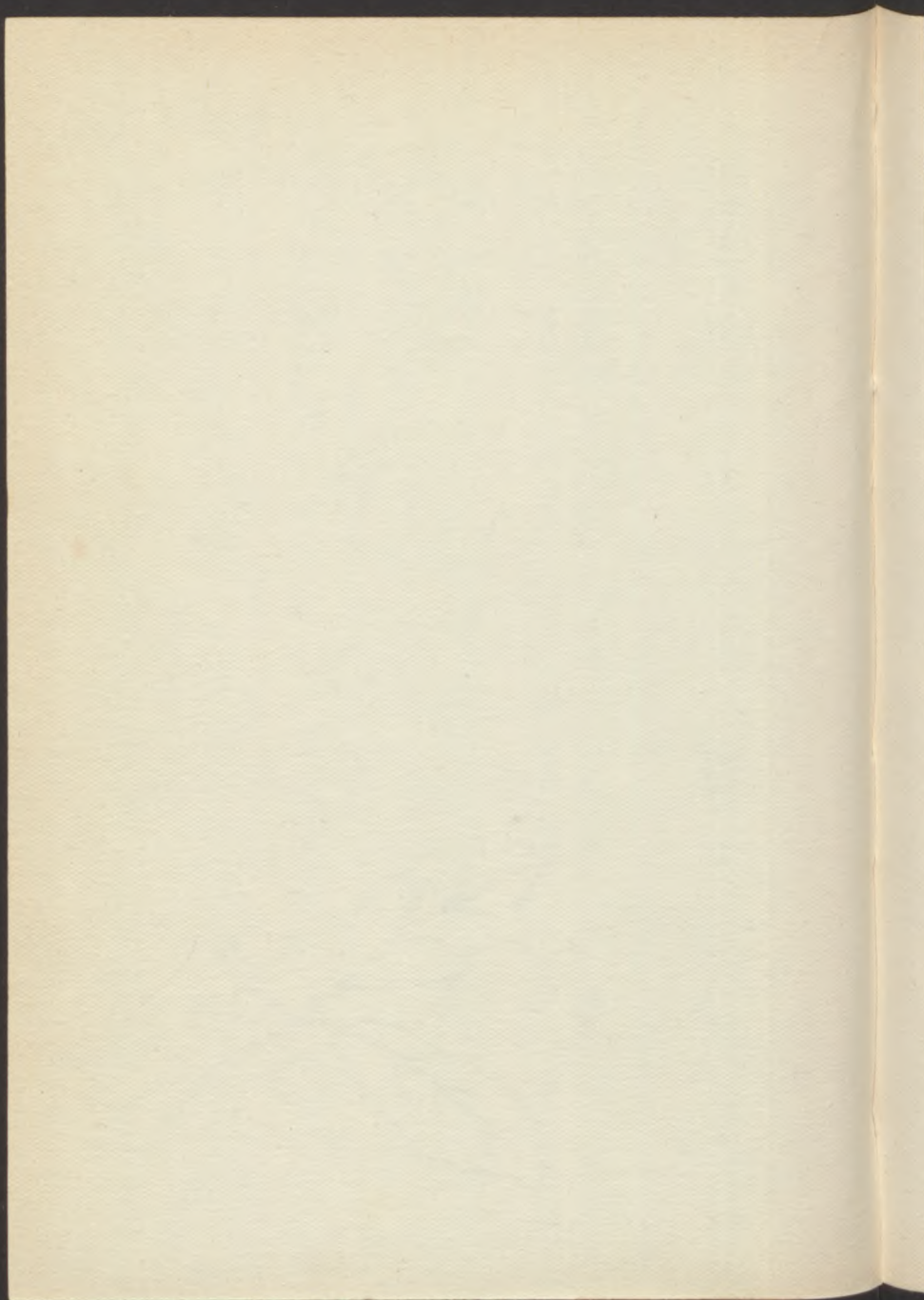
— Dolgozni fogok. Független akarok lenni. A magam emberségéből akarok megélni.

Az anyja a fejét csóválta.

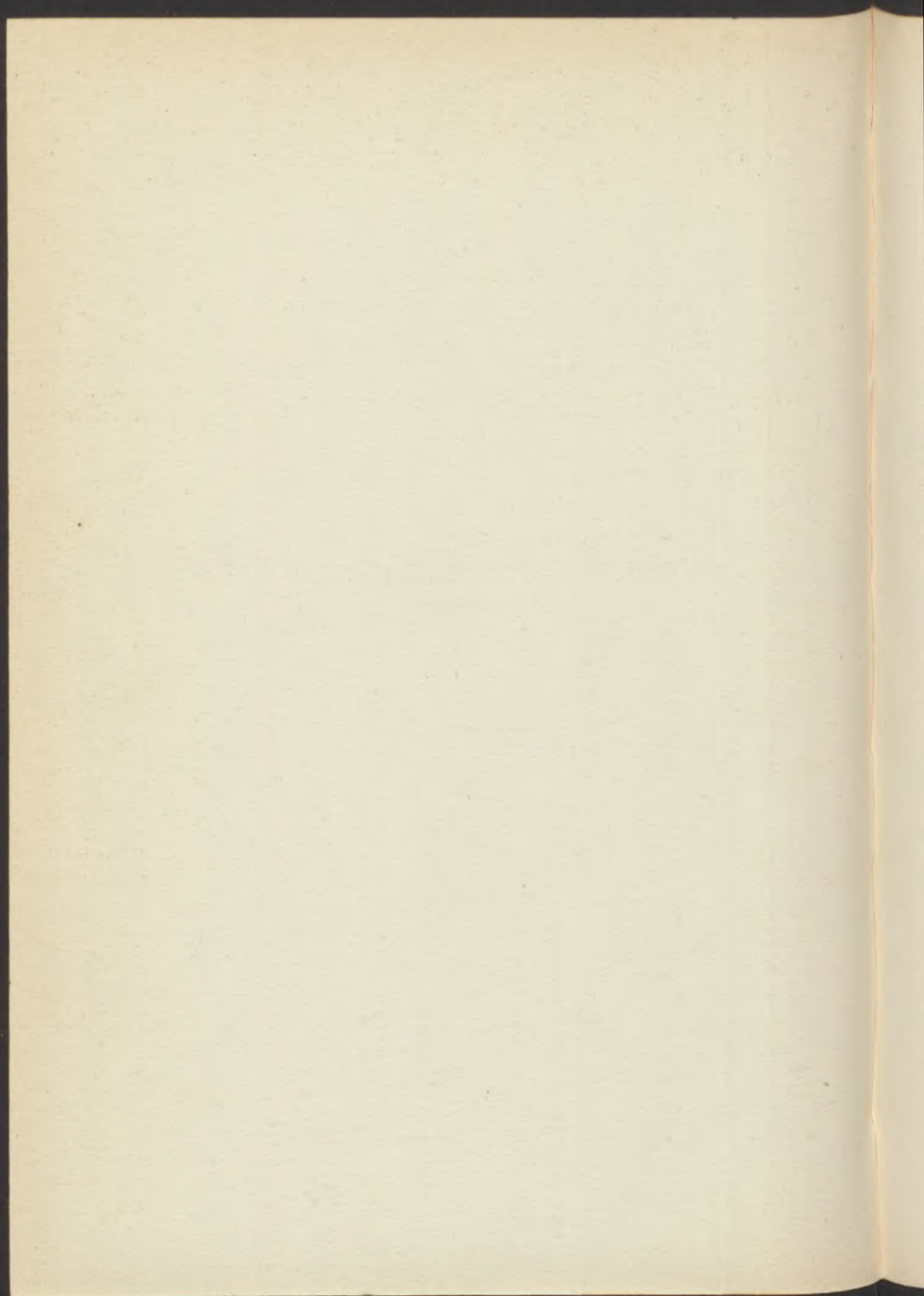
— Bolondokat beszélsz. Aludjál...

Kiment a szobából.

Alice másnap átment a West oldalra, hogy minél távolabb legyen az anyai háztól és kivett egy bútorozott szobát.

„... KÉSŐBB SZERENCSE KÍSÉRI MINDEN
LÉPÉSET...”

A bútorozott szoba, amelyet Alice bérelt, egy „rooming house“-ban volt, azaz olyan házban, mely csupa bútorozott szobából állt. Ez a ház a 21-ik utcában állt, a West oldalon közel a legszélső Avenuekhoz, amelyek már a Hudson mellett húzódnak felfelé. Idelátszottak a dockok, ahová a tengerjáró hajók térnek be pihenni s a partmenti raktárak felett kimagaslott egy-egy árbocrúd vagy gyéren füstölgő, színes hajókémény, amely néha elbódult az éjszaka csendjében, mély, dörmögő hangon...

Alice, amikor elfoglalta a szobát, egy kis lapos rézkulesot kapott, amely az utcára nyíló és kapuként szolgáló üvegajtót nyitotta. Innen egyenesen a keskeny hallba jutott az ember, amely nappal elég kopárnak tetszett, este azonban hangulatos volt, mert egy négyszögletes színesüvegű lámpás világította meg.

A hallból szőnyeggel borított falépcső vezetett fel az emeleti szobákhoz.

Alice szobája az utcára nyílt, szellős volt, egyszerű és tiszta. Az ágyat fehér gyapjútakaró fedte, amely könnyű volt és meleg. Gőzfűtés melegítette a rooming house-t.

Alice nem kerülhette el, hogy össze ne barátkozzék a tulajdonosnővel, Mrs. Ganonnal. A „landlady“ ír asszony volt, szaporabeszédű és vallásos. Alicenak mindjárt beköltözködésekor figyelmébe ajánlotta, hogy a templom közel van.

Azt is megkérdezte Alicetől, hogy mit dolgozik?

— Még nem tudom — mondta Alice — Most jöttem Floridából, ahol vendéglőben dolgoztam. De nem szeretem azt a munkát. Fárasztó és nem hiszem, hogy Newyorkban sokat lehetne keresni vele.

— Nincs jövője — mondta a háziasszony — Nekem volt egy húgom, aki kalapgyárban dolgozott. Jól keresett, később tervező, desinger, lett belőle.

— És most hol van?

— Irelandban. Hazament. Vőlegénye volt, férjhez ment.

— Kár — mondta Alice — megkértem volna, hogy mutassa meg, hol vannak ezek a kalapgyárak. Valamikor én is csináltam kalapokat, megpróbáltam volna...

— Menjen csak be akármelyik házba a 30-ik utcától a 40-ik utcáig, a 6-ik és 7-ik avenuek között. Ott minden házban női kalapokat csinálnak. Csak menjen be és ajánlkozzék.

— Megpróbálom. Köszönöm, Mrs. Ganon.

Az őszhajú, szaporán beszélő háziasszony kijavította:

— Szólítson csak Miss Ganonnak.

— Bocsánat, azt hittem özvegyasszony...

A landlady nevetett.

— Persze, hogy özvegyasszony vagyok. Három férjet is eltemettem. De mindig dolgoztam és a dolgozó nő mindig csak Miss marad. Amikor férjnél voltam, akkor is Missnek szólítottak. Én már csak Miss Ganon maradok.

... Alice a Hatodik Avenueről befordult a 30-as utcák egyikébe. Zaj, tolongás, sürgés-forgás mindeütt. Az autók alig tudtak közlekedni az utcán, mert az utca szélén álló teherautók elfoglalták a hely nagy részét. A teherautókra hatalmas, barna dobozokat raktak fel, amelyekre kék ceruzával a legfantasztikusabb amerikai városnevek voltak felírva:

— Nangatuck, Stamford, Babylon, Oshkosh, Kansas City, Troy, Elmira, Sharon...

Ügylátszik innen, ezekből az utcákból vitték a női kalapokat Amerika minden részébe.

Bement az egyik épületbe és egyenesen besodródott a kapu alatt levő liftbe, ahol kívülre még egy tucat lány szorongott.

A lift olyan szédületes gyorsasággal vitte felfelé, hogy émelyegni kezdett a gyomra.

A lányok csoportokban szálltak ki az egyes emeleteken.

— Hová? — fordult hozzá a néger liftes fiú.

Alice szó nélkül kiszállt az egyik emeleten. De nem folyósóra került, mint várta, hanem egy műhelybe, még pedig egy női kalapműhelybe, mert más nem is volt az épületben. Minden műhely egy teljes emeletet foglalt el. Alice tudta, hogy körülbelül a tizedik emeleten van, de sejtelve sem volt, hogy melyik cégnél?

Egy felgyúrt ingujjú, borostás arcú ember került eléje.

— Mit akar?

— A főnökkel szeretnék beszélni — dadogta Alice.

— Én vagyok. Munkát akar?

— Igen.

— Van gyakorlata?

Alice azt akarta felelni, hogy van, de nem volt hozzá bátorsága.

— Nem sok. De megpróbálnám...

— Sajnálom, kezdőket nem veszünk fel. Sok a munka, nem érünk rá.

Alice izgatott lett. Már kint elhatározta, hogy nem engedi elküldeni magát. A hangja remegni kezdett:

— Please, — mondta könyörgő hangon — igyekezni fogok... dolgozom ingyen is, csak...

A boss ránézett. Az „ingyen“ szó megütötte a fülét.

— És amit elront?... Na mindegy... próbáljuk meg...

Alice egy hosszú asztal mellé került, ahol már vagy húsz lány dolgozott. Egy másik hosszú asztal mellett is ugyanennyi lány volt, akik mind egyszerre beszéltek, a legkülönbözőbb angol kiejtéssel, de közben járt a kezük. Az asztal közepére tűzött, nagy „spulnikról“ szedték le a selyemcérnát, tűzték, vágták, díszítették a kalapokat.

A terem másik végében gépek voltak, villannyal hajtott masinák, amelyek felől forróság áradt: ezek préselték ki a kalapok formáját. Ingujjas férfiak dolgoztak a gépek mellett, a „blocker“-ek.

És ott volt, üvegfallal elkerítve, az iroda is, ahol egy székehajú lány kopogott lázasan az írógépen.

Egy másik, elkerített része is volt a „gyárnak“: a „show-room“, ahol az új kalapmodelleket mutatták be az ügynököknek és a nagybani vásárlóknak...

Az asztalok mellett fogasok álltak, egyszerű fakarokkal, olyanokkal, mint amilyenekre a falusi magyar asszonyok akasztják a köcsögöket. Ezekre a fogasokra akasztották a lányok az elkészített kalapokat. Tele volt velük a terem. Kalapok, egyforma, gömbölyű női filz kalapok ragyogtak különböző szalagokkal és különböző színekben a fogasokon, a dobozokban, az asztalon, az asztal alatt, a polcokon, mindenütt...

Egy fiatal, de szerfölött kövér nő jött oda Alice-hoz és megmutatta neki, hogy mit kell csinálni. A filz kalap készen volt, csak „trimmelni“ kellett. Belevarrni a bélést, aztán szalagot varrni köréje és a tetejét összevarrni, hogy ízléses ráncot vessen...

A kövér hölgy Miss Mills volt, a „desinger.“ Megmagyarázta Alicenak, hogy egyforma, kiszámított öltésekkel kell varrni, akkor sokat tud elkészíteni egy nap, mert az a fontos, hogy sokat csináljon, mint a többi lányok, akik mind darabszámra dolgoznak.

Egy másik nő az asztalok körül járt és a lányok kezébe adta az anyagot, a bélést, a kalapokat, a szalagot, hogy ne veszítsenek azzal el időt. Ez volt az előmunkásnő, a „forelady“.

Miss Mills visszament az asztalfőre és újabb kalapot tervezett. Nem rajzolgatott, egyszerűen elővett egy filz kalapformát, más oldalról nyomta be, szalag helyett egy kis bársony díszet tett rá és kész volt az új „kreáció“. Nézegette egy ideig minden oldalról, aztán megmutatta a bossnak, aki rövid tünődés után helyeslőleg bólintott.

— Azt hiszem jó szám lesz. Adhatjuk tucatonként húsz dollárért.

Alice félfüllel elfogta a beszélgetést és annyit megértett belőle, hogy minden új kreációt más számmal jelölnek meg.

— Remélem, ez a szám az egész szezonban futni fog — jelentette ki bizakodva Miss Mills.

— Majd meglátjuk mennyi rendelést hoznak be rá az ügynökök — felelte a boss óvatosan. — Egyelőre csinálhatnak belőle nyolevan tucatot...

Alice este fáradtan ment le a lányokkal a liften. Az ujjai fájtak a sok varrástól.

A kapu alatt megnézte, hogy melyik cég van a tizedik emeleten. Így tudta meg, hogy az Ace Hat Company-nál dolgozik.

Ez csütörtökön volt. Szombat este a boss behívta az irodába és öt dollárt adott neki.

— Minden munkáért fizetés jár — mondta —

Amerikában nem dolgozik senki sem ingyen. A jövő héten darabszám kap fizetést, mint a többi lányok...

Alice boldogan tette retiküljébe az öt dolláros bankjegyet. Jobban örült neki, mint amikor a Blue Ribbonban Szilveszter-éjjelén hetven dollárt szedett össze — borraivalókból...

Egy könyvecskét kapott, melybe minden nap beírták, hogy mennyi kalapot készített. Szótlanul dolgozott, a lányokkal alig beszélt, nehezen barátkozott skülönben is fütötte az ambició. A hét végén huszonhét dollárt és hatvanöt centet fizettek ki neki.

Boldog volt.

Lefelémenet a liftben megkérdezte az egyik lánytól.

— Mennyit keres Miss Mills, a designer?

— Hatvan dollárt hetenkint.

Leérték az utcára.

— Designer leszek — határozta el magában Alice.

*

Ősz volt. Csípős, hűvös, októberi hétfő-reggel.

Alice izgatottan készülődött, szépítette magát, új ruhát vett fel. A hallban megállt a tükör előtt és mégegyszer végignézte magát tetőtől-talpig.

— De elegáns valaki! — mondta Miss Ganon, aki a lépcső karfájáról törölgette a port.

— Muszáj! — felelte Alice — ma próbálom meg, hogy felvesznek-e designernek?

Mégegyszer megnézte a kezében levő ujsághirdetést.

— Peacock Hat Co. 55 W. 36 Street. Designer eddig dolgoztam — mondta elgondolkodva.

— És nem lesz baj, ha megtudják, hogy a másik wanted... Egy utcával messzebb van, mint ahol

helyen még darabszámra dolgozott? — aggódott Miss Ganon kócos, ősz haját hátrasimítva.

— Nem tudják meg. Kétezer női kalapgyár van a 30-ik utcától a 40-ikig. Van olyan épület is, ahol húsz műhely van — mondta Alice. — Remélem, sikerül designeri állást kapnom...

Miss Ganon lejött a lépcsőről.

— Adjon tíz centet Szent Antalnak, akkor biztosan sikerül.

Alice elővett tíz centet és az öreg hölgy kezébe nyomta:

— Már nincs időm bemenni a templomba, mert korán ott akarok lenni, mielőtt más jelentkezik. De maga úgyis elmegy a templomba...

— Jó... Odaadom Szent Antalnak... és imádkozom is magáért...

Alice a ház előtt taxiba ugrott.

A Peacock Hat Company főnöke kövér, szemüveges ember volt. Szuszogva, de udvariasan vezette be Alicet az irodába.

— Hol dolgozott eddig?

— Párisban — felelte Alice, aki már készen tartotta ezt a választ — Párisban tanultam a kalaptervezést...

A szuszogó főnök kövér arcán meglepett csodálkozás jelent meg egy pillanatra, majd helyet adott valami bizalmatlankodó kifejezésnek.

— Amerikai gyakorlata nincsen?

— De van. Az Ace Hat Companynél dolgoztam.

Már megbánta, hogy kimondta. Hiszen ott volt a boss előtt a telefon, csak fel kellett volna emelni és áttelefonálni az Ace Hat Companyhoz.

De a boss nem nyúlt a telefonhoz, hanem azt kérdezte:

— Mennyi fizetést akar?

— Hatvan dollárt egy hétre — felelte nyugodt hangon Alice.

A boss arcán a megelégedés kifejezése suhant át: az előző designernek úgylátszik többet fizetett.

— Jól van, megpróbálhatjuk. Majd kiderül, hogy mit tud...

Alice leült az asztalfőre, az idegen lányok közé. Mosolygott, de szorongó szívvel fogott a munkához. Formálni kezdett egy kalapot, de túl mélyre szaladt az ollója. Félórai kínlódás után látta, hogy elrontotta. Gyorsan az asztal alá rejtette, hogy a boss ne lássa és egy másikba kezdett. Az már jobban sikerült. Délig még egyet csinált.

A kövér főnök odajött és megnézte. Háromszor is megigazította az orrcsipesztjét.

— Nem rossz... hm... Miss... Miss...

— Miss Komlós — egészítette ki Alice.

— Majd Miss Ké-nek fogjuk szólni. Azt a lányok is könnyebben tanulják meg és gyorsabban lehet kimondani... Nem rossz, amit csinált... csak kevés. Gyorsabban kell dolgozni. Ez kisebb üzem, mi kevesebbet gyártunk minden számból és így több modelt kell csinálni. Legalább hatot egy nap...

Alice nekifeküdt a munkának. Estére kész volt a hat model. Másnap nyolcat csinált. És mind sikerült. A boss egyet se dobott vissza. Közben a lányoknak is kellett magyarázni, meg kellett mutatni nekik, hogyan csinálják hatásosan az apró változtatásokat, anyagot kellett adni a „trimmereknél“, mert a kis üzem nem tartott külön „foreladyt“...

Alice estére holtfáradt lett. De a hét végén azzal jöttek be az ügynökök, hogy „az új számok jól futnak a marketen“. Rendeléseket is hoztak. Az egyik kalapból, amelytől Alice legjobban félt, egy „grosst“, azaz tizenkét tucatot rendelt egy bronxi kalapüzlet.

Szombaton már tudta Alice, hogy győzött.

A lányok megszerették az új designert, mert kedves volt hozzájuk.

— Miss Ké! Kérek egy tucat bélést!

— Miss Ké! Hogy' kell ezt vágni?

— Miss Ké! Kész vagyok... Kérek munkát...

— Ez nem jó Gene! Ne csapd össze a kalapokat, mert felszakítom a bélést és csinálhatod újra. Ide csak nyolc öltés kell, egész apró öltések! Nézd meg, hogy dolgozik Shirley. Olyanok az öltései, mintha hímezne...

— Miss Ké! — hangzott hátulról is, a hidraulikus gépek felől. Az egyik „blocker“ akarta tudni, hogy Miss Ké milyen formára kívánja préseltetni az új téli modellt... Az egész gyárat Alice dirigálta.

Karácsonykor a lányok ajándékot vettek neki. Mindegyik adott hozzá pár centet: Hilda, Shirley, Gene, Rose, Jane, Maud, Yetta, Eva, Muriel, Jean, Francis, Viola, Betty, Ida, Juliette, Bebe, Virginia, Marion, Aimee, Clara, Mertie... valamennyien szerették.

Januárban — egy reggel, mielőtt felment a műhelybe — valaki megérintette a karját a hallban. Egy ügynök volt, aki kalap-kellékeket szokott ajánlani neki.

— Mr. Seymour szeretne beszélni magával — mondta az ügynök.

— Ki az a Mr. Seymour?

— A Seymour Hat Company tulajdonosa. A kilencedik emeleten. Designert keres.

— Köszönöm, de nekem van állásom. Meg vagyok elégedve a „job“-ommal.

— Tudom. De a Seymour Hat Company háromszor akkora cég, mint a Peacock. Többet is fizetne. Magát ajánlottam...

— És miért ajánlott engem? — kérdezte Alice. Az ügynök sunyin mosolygott.

— Ha megkapja az állást és bélést, vagy szalagot rendel, gondoljon rám...

— Jó — mondta Alice elgondolkozva. — Mondja meg Mr. Seymournak, hogy én heti száz dollárt kérek...

Harmadnap újra jelentkezett az ügynök.

— Menjen fel Mr. Seymourhoz és beszéljen vele. Az öreg megpróbálja majd lealkudni heti nyolcvanra, de maga ne engedjen...

Alice a következő héten már a Seymour Hat Companynál dolgozott heti száz dollárért. Több dolga volt és esténként még kimerültebben ment haza, de büszke volt a sikerére. Ha megnézte a takarékkönyvét, amelyben már ezernyolcszáz dollár volt, mosolygott.

Az anyja mindig eljött hozzá, ha új ajándékalapra volt szüksége. Összes barátnői Alice kreációit viselték...

Charley hetenkint kétszer jelentkezett és színházba ment Alice-szal a Broadwayre. Szerdán drámát, vagy vígjátékot néztek meg, pénteken látványos, zenés darabot. A „musicala show“-t, vagy review-t azért kellett megnézni, mert gyönyörű, új kosztümöket lehetett látni a színpadon; a ruháknak, selymeknek, kalapoknak egész orgiája pompázott a káprázatos díszletek között.

Egyszer, amikor a zene lágyan szólt és a primadonna forró szerelmes melódiát énekelt, Alice ábrándosan odafordult Charleyhez:

— Tudja, hol van Shamokin?

— Pennsylvaniában, ugye?

— Ott. Shamokinban mindössze két kalapüzlet van. Mindakettőnek mi szállítunk. Shamokinban minden nő az én kalapjaimat viseli...

Charley arcán nem látszott meg, hogy méltányolja ezt a dicsőséget. Újra a színpad felé fordult

— a szerelmes melódiát hallgatta — és a szemében a csalódás fájdalma borongott.

...Miss Ganon egy vénkisasszonyt protegált Alicenál. A vénkisasszony ott lakott a rooming house-ban és nem tudta fizetni a lakbért. Alice jólelkűen munkát adott a vénkisasszonynak, aki nem győzött hálálkodni.

Az anyja is protegált szegény asszonyokat. A magyar negyedből hozzásiettek a nők, akik nem tudtak másképp kenyeret keresni... nemcsak lányok, idős asszonyok is...

Egy nap a munkaasztalnál új munkásnőt pillantott meg. Meglepetve ismerte fel. Halassyné volt.

Örömmel futott oda hozzá.

— Halassyné... drága... hogy kerül ide?

— Dolgozni jöttem — mondta a kis, gömbölyű asszony szégyenkezve — megpróbálom megtanulni ezt a mesterséget... Úgy-e segíteni fog?

— Persze, persze... De mit csinál az ura?

— Most jött ki a kórházból. Operálták. Az orvos azt mondta, hogy hat hónapig pihennie kell. Félek, hogy azután sem lesz képes dolgozni. És a gyerekeknek ruha kell... Két kabát, két pár harisnya, két pár cipő...

Alice fájdalmas zavarral állt ott. Aztán gyorsan egy tucát kalapot ejtett Halassyné ölébe és halkán mondta:

— Ezeken kevés munka van, ebből többet tud csinálni... majd megmutatom, hogyan...

•

Este átment az East Side-ra, Yorkvillebe, egy csendes, magyar vendéglőbe. Az anyja már vidéken dolgozott, nem kérhette meg, hogy főzzön neki, pedig hirtelen magyar ételre támadt kedve.

Későre járt az idő, a vendéglőben már alig volt valaki. Egyedül fogyasztotta el a paprikás csirkét.

Egy maszatos néger fiú kukkantott be a vendéglőbe, hóna alatt egy csomó ujsággal. A Daily Mirrort árulta, azt a színes, kisformájú ujságot, mely a világ híreit csak egy-két sorban közli, ellenben tele van képekkel, rablógyilkosságokkal, válópörökkel és pletykákkal. Ezért jelenik meg egymillió példányban . . .

Alicenak két fényképen akadt meg a szeme. Az egyik fénykép Bert Hutchinson-t ábrázolta. A másik egy fiatal lányt. Az volt alája írva:

— Miss Ellen Moore MacClay.

Alice mohón lapozta át az ujságot. A képekhez tartozó szöveget kereste. Végre megtalálta. Megtudta belőle, hogy a New-Porton időző society-nak nagy szenzációja van. Mr. Bert Hutchinson eljegyezte a híres Commodore MacClay lányát, Miss Ellen Moore MacClayt, akit tavaly mutattak be az angol udvarban. Az esküvő valószínűleg összel lesz . . .

Másnap ott látta a Daily Mirrort az egyik lány előtt, a munkaasztalon.

— Minek olvasol ilyen szemetet? — kérdezte ingerülten.

Shirley ráhajolt a munkájára és sunyin mosolygott. Később mégis megszólalt, szemtelenül fitos orrát Alice felé fordítva.

— Miss Ké! — kérdezte nem titkolható érdeklődéssel — igaz, hogy magát egyszer egy milliárdos fia akarta elvenni? Halassyné mondotta . . .

Alice Halassynéra nézett. A gömbölyű asszonyka halvány arca lángvörös lett. Büntudattal hajtott le a fejét. Látszott rajta, hogy most belül, a lelke mélyén fogadalmat tesz, hogy soha többé nem nyitja pletykára a száját . . .

Alice nem haragudott meg. Szinte vidáman mondta:

— Igaz... Látod, Shirley, te mozira költöd a pénzedet, hogy ilyen történeteket láthass, filmen... Takarítsd meg a mozi árát és nézz meg engem...

A nevetése kissé hamis volt, de a keze nem remeggett, amikor energikus mozdulattal levágta egy kalap karimáját...

— Idegesítenek ezek a hajókürtök, — mondta Alice — éjjel elbődül valamelyik és akkor azt álmodom, hogy a hajón vagyok és megyek vissza Európába... Aztán dobogó szívvel felébredek és itt találok magam, a 21-ik utcában...

— Hát hová akar menni, lakni? — kérdezte Charley.

— Átmegegyek Astoriába. Ott minden tiszta és csendes. A levegő is jobb, fák vannak és kertek. A családi házak körül békesség leng és az új, kis apartment-házak berendezése modern. Ott veszek ki magamnak egy kétszobás garçonlakást. Bebútorozom szépen. Legalább lesz egy kis fészkem, ahol minden az enyém és ahová örömmel térek haza...

A következő héten már át is költözött. Lázasan kezdett berendezkedni. Ez hetekig, hónapokig lefoglalta. Alacsony, modern heverőt akart. A heverő fejéhez kombinált könyvszekrényt csináltatott. Csillár helyett a falakra oldalt szereltette fel a világítást, modern üvegellenzők mögé. A hálósobában a menyegyzet négy sarkába került a rejtett világítás. Persze mindenütt voltak állólámpák, fantasztikus ernyőjű világítótestek, amelyeket tetszés és hangulat szerint lehetett beállítani.

Aztán szőnyeget szerzett és képeket. A majolikás fürdőszobával sokáig nem volt megelégedve, mert a zuhanyt csak egy nikkel karikákon futó vízszonfüggöny zárta körül. Alice a zuhanyt külön fülké-

ben akarta elhelyezni, amely üvegajtóval csukódik. Végre ezt is megcsináltatta... Mire készen lett, kisé már únta is a lakást.

— Ideges vagyok — mondta Charleynak.

— Fáradt. Sokat dolgozik.

— Nem a munka fáraszt, hanem a környezet. A gyár. Az az átkozott hidraulikus préselő gép... Tönkretette az idegeimet. Az a folytonos zaj. Izgat a munkások veszekedése, a lányok fecsegése... minden.

...Pár hét múlva azt mondta Alice Charleynak:

— Csináltasson nekem névjegyeket, Charley. Pergament papíron. Az előnevemmel és nemesi koronával. Vigyázzon, ki ne felejtse a „de“ szócskát a nevem előtt...

— Mire kell az magának? — kérdezte Charley elképedve.

— Szükségem van rá új állásomban — felelt Alice nyugodtan. — Elsejétől kezdve a Stuart & Franklin cég kalaposztályát vezetem. Hallott már erről a cégről?

— Azt az áruházat gondolja, amely ott van a Fifth Avenuen, a Plaza közelében?

— Azt. Örülök, hogy ismeri. Így legalább nem kell sokat magyaráznom. Stuart & Franklin a legelőkelőbb női divatot jelenti Amerikában. Közönsége a legjobb és az árai is olyanok, hogy csak a society engedheti meg magának, hogy ott vásároljon. Amióta azonban a szemközt levő Saaks-áruház egy orosz hercegnőt szerződtetett üzletvezetőnek, azóta a vevők egyrésze átpártolt oda. A societybeli hölgyek szeretik, ha vásárlás közben is társaságbeli életet élhetnek. Stuart & Franklin tehát a volt amerikai elnök özvegyének ajánlotta fel a manageri állást, aki el is fogadta. Az elnökne a kalapokhoz nem ért. Egy kalap se áll jól neki, különben is: a kalaposztály külön van,

az első emeleten és így oda más valakit kellett alkalmazni.

— És magát elég előkelőnek találták?

— Nem egészen. Legalább egy grófnőt szerettek volna, a kalapokhoz viszont érteni kell. Kitűnő referenciákkal szolgálhattam, elegáns is voltam s így felvettek. Ők mondták, hogy milyen névjegyeket nyomassak. Örülök, hogy megkaptam az állást, mert kényelmes és a fizetésem több, mint eddig bárhol... Persze, többet kell majd költenem ruhára, mint eddig...

Egy héttel elseje előtt otthagyta a designeri állást és hozzákezdett az előkészületekhez. Abban a ruhában, amelyben először jelentkezett a Stuart & Franklinnál, nem mehet el újra. Nem vallhatja be, hogy csak egy elegáns ruhája van. Sorra vette a ruhaüzleteket, a nagy áruházakat, szabónókkal tanácskozott, készült új szerepére.

A haját is rendbe kell hozatni. Bement egy beauty parlorba — Mme. Zile „szépészeti szalónjába“ — ahonnan csak egy félnap mulva került elő. Egész kis vagyont hagyott a beauty parlorban, de megvolt az eredménye. Úgy ment be, mint egy szürke, egyszerű lány és úgy jött ki, mint egy hercegisasszony. Finom volt és szép, feje búbjától körme hegyéig ápolt. A szempillája sejtelmes árnyékot vetett, a szeme ragyogott, az arcüre üde volt, talán nem is annyira a kozmetikától, mint inkább a fiatalságtól, az izgalomtól, a boldogságtól, mert neki magának is tetszett ez a hódító külsőt kívánó új szerep...

Lámpaláza volt, mégis sikerrel úszta meg az első napot. Az áruház főrésztvevényes-igazgatójának a felesége véletlenül épp ezen a napon tévedt be kalapot venni. Az öreg hölgy kedves volt, azonnal megszerette Alicet és ez megalapozta az új manager pozícióját.

Néhány nap mulva már teljesen ura volt a hely-

zetnek. A süppedő szőnyegeken úgy járt-kelt, mintha ott nőtt volna fel. A vásárló hölgyektől eltanulta az angol nyelvnek azt a különleges hangsúlyozását, amelyet a society használ. Csak egy kis magyaros akcentus maradt a kiejtésében, de ez nem volt baj, sőt ellenkezőleg: az idegenszerűség varázsával fűszerezte a hangját. Az öreg hölgyeknek tetszett Alice kissé idegenes kiejtése, azt következtették belőle, hogy európai arisztokrata.

— A kiejtése franciás — mondták Alicenak hízlekedően, hogy ily módon szóra, vallomásra bírják.

De Alice nem nyilatkozott, nem fedte fel származása titkát. A Stuart & Franklin vezetésével megbeszélte haditervhez híven: nem árult el semmit sem magáról.

Már egy hónapja volt a cégnél, amikor a volt elnök özvegye egy fiatal hölgyet vezetett át a kalaposztályra.

A hölgy egyszerűen volt öltözve, olyan egyszerűen, ahogyan csak a legelőkelőbb társaságbeli, leggazdagabb lányok mernek öltözködni. Valamivel magasabb volt, mint Alice és sovány. Látszott rajta, hogy sokat sportol. A bőrét enyhén barnás patina vonta be: a sok sport, a szabad levegő és a napsütés emléke.

— Menyasszonyi kelengyét szeretnék — fordult Alicehoz, amikor a volt elnökné diszkrétan magukra hagyta őket — menyasszonyi koszorút, fátyollal... És egyéb holmikra is szükségem lenne. Sportsapkákra, néhány utcai kalapra...

Alice a legbájosabb mosolyát vette elő, nehogy zavarba hozza a fiatal hölgyet.

— A nászútra, ugyebár?

A lány azonban a legkisebb elfoglaltság nélkül felelte:

— Természetesen.

Nemcsak a modorával, a tekintetével is elárulta, hogy nyílt, egyenes természet.

Alice valami könnyű zavart érzett a jelenlétében. Olyasfélét, mint amilyent akkor érzünk, ha ismerős arcot látunk, amelyről nem tudjuk bizonyosan: hol láttuk?

Alice intett és a következő pillanatban már két-három kiszolgálóleány ügyeskedett a látogató körül.

Amikor a menyasszonyi fátyol kiválasztására került a sor, az ifjú hölgy lehúzta a kesztyűjét. A lány kisportolt, barna kezén nem volt más ékszer, csak egy gyűrű. Egyszerű, széles aranykarika, a közepén egy világosabb aranyból való csíkkal...

Alice rögtön felismerte. A Bert Hutchinson családi gyűrűje...

Amikor a barna lány visszafordult a tükörtől, Alice arca már ismét mosolygott.

— Ugye, kérem, lesz szíves ezeket a holmikat hazaküldeni? — fordult az ifjú hölgy Alicehoz.

— Természetesen — felelte Alice. — Ha megengedi felírom a címet.

És már írta is, anélkül, hogy a másik mondta volna:

— Miss Ellen Moore MacClay.

A barna lány csodálkozva nézett a papírra.

— Honnan ismer? Mi Chicagóból valók vagyunk...

Alice azt is felelhette volna, hogy az ujságban látta Miss Ellen MacClay arcképét, de nem ezt mondta. Minden, amit eddig magába fojtott, kitört belőle. Itt állt előtte Bert menyasszonya. Ott az ujján a gyűrű, amelyet őtőle loptak el. És ő válassza ki számára a menyasszonyi fátyolt? Ő szolgálja ki?

Lehet szó nélkül elviselni az életnek ezt a gonosz és ostoba tréfáját? Nem! Még ha az állásába kerül, akkor sem!

— Honnan ismer, my dear? — ismételte a kérdését Miss Ellen.

Alice ugyanolyan nyájasan felelt:

— Nem önt ismerem, hanem a gyűrűt... Bert gyűrűje, ugye?

— Honnan tudja?

Alice könnyedén vállat vont:

— Ezelőtt én viseltem... Először nekem adta...

Miss Ellen arcáról eltűnt a mosoly. Nyugalmat erőltetve kérdezte, halkan:

— És... és mi történt maguk közt?

Most Alice kínlódott egy pillanatig. Mit feleljen? Nem mondhatja el az igazat, mert azt hosszú volna elmesélni. Talán közben remegne is a hangja.

Megint felvonta a vállát és mosolygott:

— Semmise történt... Visszaadtam neki.

Miss Ellen egy pillanatig hallgatott, aztán udvariassan így szólt:

— Örülök, hogy találkoztunk... A címem...

És feldiktálta a Park avenuei címet. Bólintott és elgondolkozva ment az ajtó felé.

Alice a lépcsőig kísérte. Azután az ablakhoz ment és utána nézett. Láta, hogy az egyenruhás soffőr leugrik az ülésről, szolgálatkészzen kinyitja a limousine ajtaját, Miss Ellen belép a kocsiba. Az ajtó becsapódik. A limousine elrobog...

Alice végigsimítja a homlokát. Érzi, hogy forró. A hangja nem könnyed többé, az arca nem mosolyog, ahogy suttogva mondja magában:

— Semmise történt... Visszaadtam neki!...

*

Éjjel nem tudott elaludni.

Másnap egész nap idegesen dolgozott, néha, önkéntelenül az ajtóra nézett, hogy nem jön-e be rajta

Miss Ellen MacClay, vagy más valaki, aki a multat idézi elébe?

De nem történt semmi. A következő nap is eseménytelenül telt el.

A harmadik napon Alice végre megnyugodott. Ekkor már nyilvánvaló lett, hogy Miss Ellennel való találkozása mindössze epizód volt, amelynek nem lesz folytatása.

Egy hét múlva — amikor már kezdte elfelejteni a dolgot — megjelent Miss Ellen. De nem egyedül. Egy férfi volt vele. Bert...

Alice megremegett. Bekövetkezett, amit sejtett, amit várt, amiben öntudatlanul reménykedett, amittől félt.

Herbert Hutchinson vállasabbnak látszott, mint azelőtt. Az elmúlt évek folyamán alakja, arckifejezése férfiasabb lett. De a haja még mindig olyan szőke volt, mint akkor, a szeme kék és a fogai hófehéren villantak meg, ha mosolygott.

Ott állt levett kalappal, kesztyűjét kezében tartva, Miss Ellen MacClay mellett.

Alice néhány pillanatig szinte megdermedve nézte. A lélekzete is elállt. De aztán felocsudott dermedtségéből és előrelépett. Mosolyogva ment feléjük, hogy üdvözlje őket. Hiszen az ajtóban álló fiatal hölgy az áruház vevője volt...

Miss Ellen nyájasan köszönt, Bert azonban elsápadt, szeme tágranyílt: meglátszott rajta, hogy meglepetésként éri ez a találkozás.

— Megfelelnek a kalapok, amelyeket legutóbb vett? — kérdezte Alice Miss Ellentől

— Ó, nagyon. De néhány utcai kalapra is szükségem lenne.

— Azonnal...

Indulni akart, de Bert megszólalt:

— Alice...

— Hallo Bert...

Kezet nyujtott:

— Nem akartam zavarba hozni... Azt hittem, már elfelejtett... Vagy nem akar megismerni...

— Alice! Hogy' képzelsz ilyet!

Még mindig kezében tartotta a lány kezét.

Miss Ellen eddig szótlanul figyelte őket.

— Nem gondolta, úgy-e, hogy régi ismerőst talál a kalapszalónban? — kérdezte most Bertől. — Sejtí már, hogy miért unszoltam, hogy jöjjön velem kalapot választani?

— Maga tudta?

— Tehát utcai kalapokat parancsol — kérdezte Alice és diszkréten hátravonult, mint aki egy családi jelenetből vonja ki magát.

A terem másik végébe ment, utasításokat adott a kiszolgáló lányoknak, hogy milyen kalapokat mutassanak be, de túlérzékeny, feszült idegei, intézkedés közben is felfogták azokat a szavakat, amelyet Bert mondott halk hangon menyasszonyának:

— Miért tette ezt Ellen?

— Tudni akartam, igaz-e? Tudni akartam, jelent-e még valamit a maga számára?

Alice, a terem másik végén, behúnyta szemét egy pillanatra. Úgy várta a férfi válaszát: „Nem jelent semmit!”

De nem hallotta a választ, nem hallotta mit felelt Miss Ellen kérdésére a fiú.

Kezébe vett egy kis bársonykalapot és visszament hozzájuk.

Miss Ellen felpróbálta a kalapot. Alicet valami nagy nyugalom szállta meg. Megigazította a kalapot Miss Ellen fején, mintha Bert nem is volna ott, pedig folyton magánérezte a férfi tekintetét.

Végül már nem tudta megállni szó nélkül:

— Megváltoztam, ugye? — kérdezte Bertől, ami-

kor Miss Ellen, kalappal a fején, egy másik tükör elé lépett.

— Megszépült — felelte Bert halkan. Egyszerűen, csendesén mondta, de úgy hangzott ez a szó, mint egy vallomás.

Alicenak melege lett tőle. Gyorsan elfordult.

... Miss Ellen, úgylátszik, nem hallott semmit. Érdeklődését teljesen lefoglalta a kalap, amelyet most levett a fejéről.

— All right, dear. Szíveskedjék ezt is hazaküldeni ...

Berthez fordult:

— Lemegyünk a ruhaosztályba. Ott is szeretnék körülnézni ...

— Köszönöm. Good bye! — mondta Alice és mintha a rendelést akarná feljegyezni, gyorsan hátrament, hogy elkerülje a búcsúzás zavarát.

Egyedül maradt a teremben. Vevő nem volt, az eladónők a polcoknál rendezgettek, Alice most végre átadhatta volna magát az érzéseinek, sóhajthatott, mosolyoghatott könnyezhetett volna anélkül, hogy bárki észrevehette volna. De nem sóhajtott, nem mosolygott, nem sírt. Csak állt, egy helyben, lecsüngő karokkal, fáradtan. A gyomrában egy kis reszketést érzett. Az izgalom most tört ki rajta.

De nyílt az ajtó s erre hirtelen kiegyenesedett. És már mosolygott is.

Bert jött vissza. Úgylátszik alkalmat talált rá, hogy néhány percre elmaradjon a menyasszonya mellől.

— Beszélnem kell magával — mondta Bert.

— Nincs miről.

— Csak egy félóráig ...

— Nincs értelme.

— Kérem, nagyon kérem, adjon alkalmat arra, hogy találkozhasam magával.

Alice megrázta a fejét.

— Miss Ellen nagyon kedves lány — mondta és kezét nyújtott. — Sok szerencsét kívánok a házasságához...

Bert felelni akart, de egy őszhajú, kövér hölgy lépett a terembe: egy szenátor felesége, aki valahányszor feljött Washingtonból New Yorkba, mindig ide sietett először, hogy tájékozódjék a legújabb divatról.

Bert meghajolt:

— Köszönöm — mondta. — Good bye.

És elment.

A kövér hölgy megszólalt:

— Egy picit, édes, fiatalos kalapot szeretnék, kisasszony. Nem baj, ha kicsit kacér...

*

Fáradtan ment haza. A lakása előtt Charley várt rá.

— Régóta vár? — kérdezte Alice.

— Régóta, de szívesen — felelte a fiú... az a sorsom, hogy várjak... ameddig csak akarja...

Bementek a lakásba.

Alice forró szánalmat érzett. Szegény fiú! Milyen kedves, milyen hűséges! Mellette nem kelene csalódástól tartania, se álmatlan éjszakáktól.

— Nem akar moziba jönni? — kérdezte Charley.

— Nem — felelte Alice. — Ki nem állhatom a mozit.

— Mért?

— Mert a film ostoba. Örökké ugyanazt a témát nyúzza. Vagy milliomos fiú és szegény lány szerelméről szól vagy szegény fiú és milliomos lány „regényéről“. Torkig vagyok ezekkel a hazug históriákkal. Itthon maradunk.

Charley leült. Azt akarta ajánlani, hogy kapcsolják be legalább a rádiót, de nem merté. Háttha az se tetszik a lánynak. Olyan különös, ideges ma este.

Alice az ablakhoz lépett és kinézett az utcára.

A ház előtt Charley autója állt. Az öreg Chevrolet innen, fentről még szegényesebbnek látszott, de — ha kopott is, szegényes is — ott áll, híven és kitartóan. Igaz, hogy egyetlen; száguldani se igen lehet vele, de megbízható.

— Charley, — szólalt meg Alice — jöjjön ide.

A fiú az ablakhoz lépett.

— Csókoljon meg!

Angyal Károly telekügynök úgy állt ott, mint akit fejbeütöttek. A testén forró vérhullámok zuhogtak keresztül. Megremegett. Aztán — mintha álmában cselekednék — kinyújtotta a karját. Magához ölelte a lányt, aki némán, mozdulatlanul, lehunyva szemmel várta a csókot. De a csók nem tüzesítette át az ajkát, elcsúszott az ajka mellett, csak az arcát érte.

Alice kinyitotta a szemét.

Nem lángolt fel benne semmi a csóktól.

— Alice — hebegte a fiú lázas boldogsággal — ha tudná... hogyan vártam erre!

Kivonta magát a fiú öleléséből és leült a díványra.

— Tudom, hogy várt... de nem okosan! Jutott-e eszébe például, hogy megvárjon, amikor kijövök a munkából és hazahozzon a kocsiját?

— Ó, hát megengedné? Eddig attól féltem, hogy ez az öreg Chevrolet ott, az előkelő üzlet előtt talán...

— Nem is arra gondoltam, hogy az áruház elé álljon azzal a tragaccsal. De várakozhatna például, a legközelebbi mellékutcában. Mondjuk, az 58-ik ut-

cában... A Lexington avenue felé van egy lunch-room, ott leállíthatja a kocsit. Be is ülhet a lunch-roomba...

— Ott fogom várni — mondta Charley engedelmesen.

...Alice másnap nyugodtabb volt. Biztonságban érezte magát. Vége! Lezárta a multat. Az életét olyan sínpárra helyezte, amelyen kanyargók nélkül fog haladni a végső cél felé. Ami belső nyugtalanság még feszíti a szívét, az elsímul majd, el fog múlni... Egyszer minden elmúlik.

Gépiesen végezte a munkáját egész nap. Jön az este, nemsokára bezárnak. És Charley vár rá a lunch-roomban...

Hat óra előtt tíz perccel bement az öltözőbe, hogy kissé rendbehozza magát. Nemsokára kopogtattak az öltöző ajtaján. Egy boy jelentette, hogy egy gentleman keresi.

Idégesen sietett ki a nagy szalonba.

Bert állt előtte.

— Kalapot szeretnék venni — mondta lágyan, szinte bocsánatkérően.

— Szolgálhatunk a legújabb párisi modellekkel is — felelte Alice, mert vevők álltak a közelben.

— Ne fárassza magát — mosolygott Bert. — Akármelyik kalap megfelel a célnak. Például ez is!

— Nem hiszem, hogy ez jól állna Miss Ellennek. Inkább ezt a széles Florentinet ajánlom. Igaz, hogy kicsit drága. Huszonöt dollár.

— Rendben van — jelentette ki Bert elcsüggedve, mint aki megadja magát a harcban — megveszem! Látom, hogy már nem takarékoskodik a javamra — tette hozzá fáradt mosollyal — mint valamikor... amikor azt ajánlotta, hogy szendvicset egyem sült csirke helyett..

— Mire való ez a játék? — kérdezte Alice szomorúan és a kalapot csöndesen visszatette a helyére.

A férfi könnyörgőn nézett rá.

— Nekem okvetlenül beszélnem kell magával, Alice. Nem véletlen, hogy ilyen későn jöttem. Szeretném megvárni. Engedje meg, hogy hazakisérjem és útközben elmondhassak mindent, ami...

— Nem lehet. Várnak rám.

— Ki várja?

— A vőlegényem.

Bert tekintete elsötétedett.

— Nem hiszem. Maga most csak kínozni akar. Büntetni...

— Mért tartja olyan hihetetlennek?

— Ha vőlegénye van, én akkor is megvárom.

Alice gondokozott:

— Hát jó. Nem bánom — mondta tétovázva. — Várjon meg a sarkon. Az 57-ik utca felé.

Arra gondolt, hogy Charley az 58-ik utcailunchroomban vár rá, ő egyenesen oda megy, nem is fog az 57-ik utca felé nézni. Így rázhatja le Berthet a legkönnyebben.

Amikor azonban kilépett az utcára, először mégis csak az 57-ik utca felé nézett. Ott állt Bert. Várt rá.

És Alice megindult feléje.

Lassan mentek egymás mellett.

— Mennyit kerestem... mennyit kutattam maga után — mondta Bert. — Mindent elkövettem, hogy megtaláljam.

— Miután ott hagyott...

— Nem ellenkezhettem anyámmal Alice. Ő nevelt fel, sohasem cselekedtem az akarata ellen. És mert rábeszél, könnyörgött — nem volt más kiút a számomra, minthogy pillanatnyilag engedek neki — aztán visszamegyek, magáért. Vissza is mentem,

de magát már nem találtam ott. Senki sem tudta, hova ment. Kétségbe voltam esve. Egyszer már azt hittem, hogy a nyomára akadtam. Abban a vendéglőben, ahol először láttam magát: a görög tulajdonos azt mondta, hogy maga Newyorkba ment és megadott egy bronxi címet. Még most is emlékezem rá. 348 W. 256 Street. De becsapott a nyomorult! Hiszen nincs is 256 street. Csak 240.

— A görög nem csapta be magát, — mondta Alice. — Én adtam neki a hamis címet.

Most már hitt Bertnek.

És egyszerre megelevenedett előtte minden emlék. Úgy érezte, mintha csak nemrég váltak volna el és semmivé foszlana mindaz, ami azóta történt. Olyan természetes volt, hogy a newyorki utcán most itt mennek, egymás mellett ugyanúgy, mint akkor, ott, a pálmák alatt...

Egy „tea-room“ előtt haladtak el.

— Menjünk be, — ajánlotta Bert..

Alice szó nélkül követte.

A sarokban volt egy üres páholyfülke. A kellemes félhomályt színes ernyőjű villanylámpa felragyogó fénye oszlatta el.

Alice lassan kavargatta a teáját. A múltba révült tekintettel nézett maga elé. Aztán fátyolos hangon kérdezte:

— És a gyűrű... amelyet elraboltak tőlem?...

— Anyám vitette el — felelte Bert szégyenkezve, halkán. — Én nem tudtam róla. Csak most derült ki, amikor anyám nógatására eljegyeztem a MacClay-lányt... csak akkor tudtam meg, hogy anyámnál van a gyűrű. Ő adta oda Ellennek... De az a gyűrű nem illet mást, mint magát... Most már nagykorú vagyok, szabadon rendelkezem a vagyonommal és tudom, hogy mit akarok.

Alice megrázta a fejét.

— Egyszer már csalódtam magában...

— Többször nem fog csalódní.

— Mi nem lehetünk egymáséi. Valaki mindig közénk áll. Bert, ebbe bele kell nyugodni. De azért nagyon örülök, hogy találkoztunk. Ez nekem elég. Így is boldoggá tesz... hogy gondolt rám... és hogy...

— Szeretem — fejezte be a mondatot Bert.

Átnyúlt az asztalon és a keze a lány kezére símult.

Alice tikkasztó hőséget érzett.

— Köszönöm — suttogta lágyan és felállt. — Most mennem kell.

— Hová?

— Várnak.

— Ne menjen. Úgy érzem, ha most elmegy, megint elszakadunk egymástól. Megvacsorázunk és együttmaradunk egész este.

— Lehetetlen.

— Én pedig nem engedem el.

— Charley vár rám a lunch-roomban...

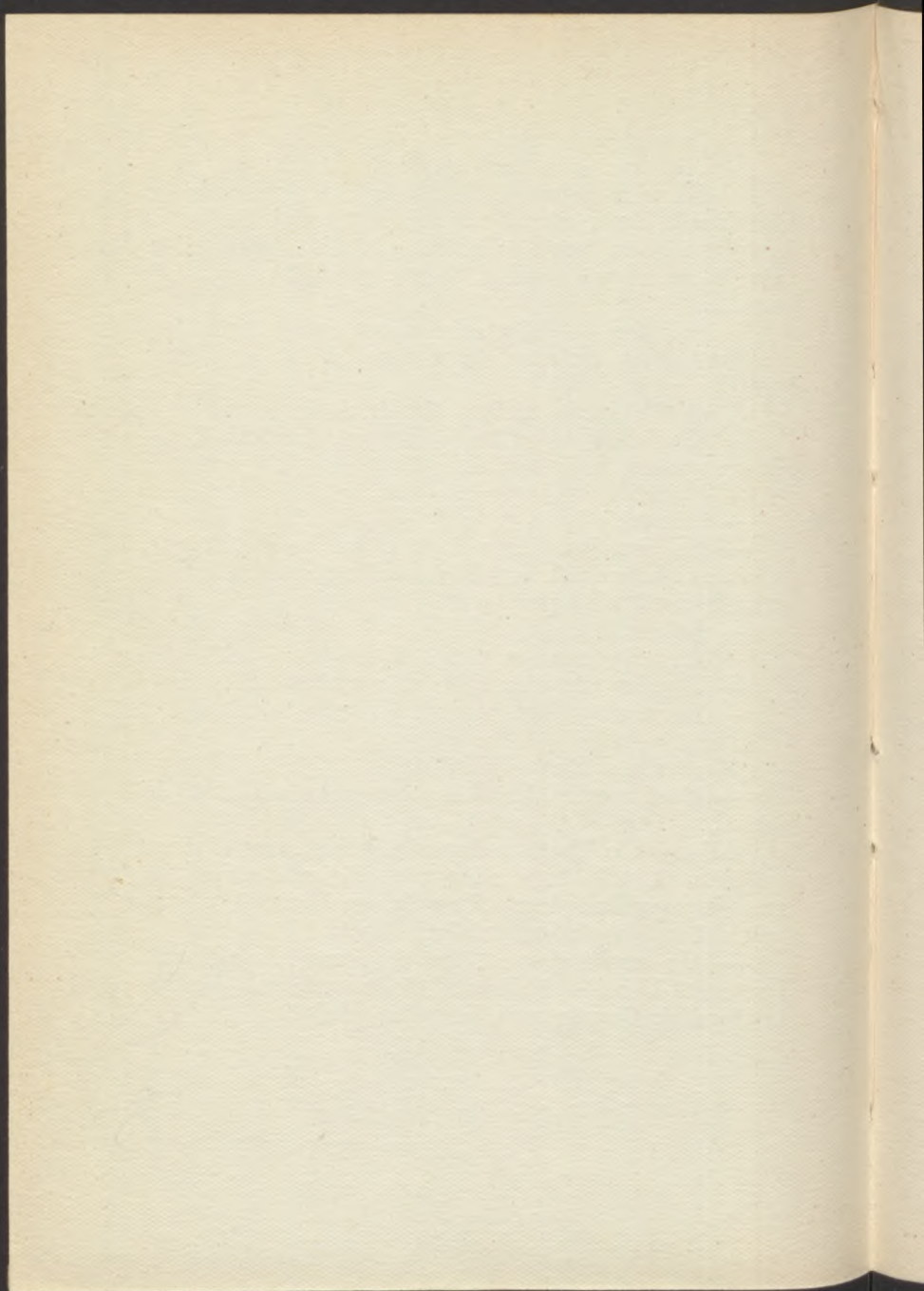
— De maga velem marad. Ma este és mindig... örökké...

Megfogta a lány csuklóját.

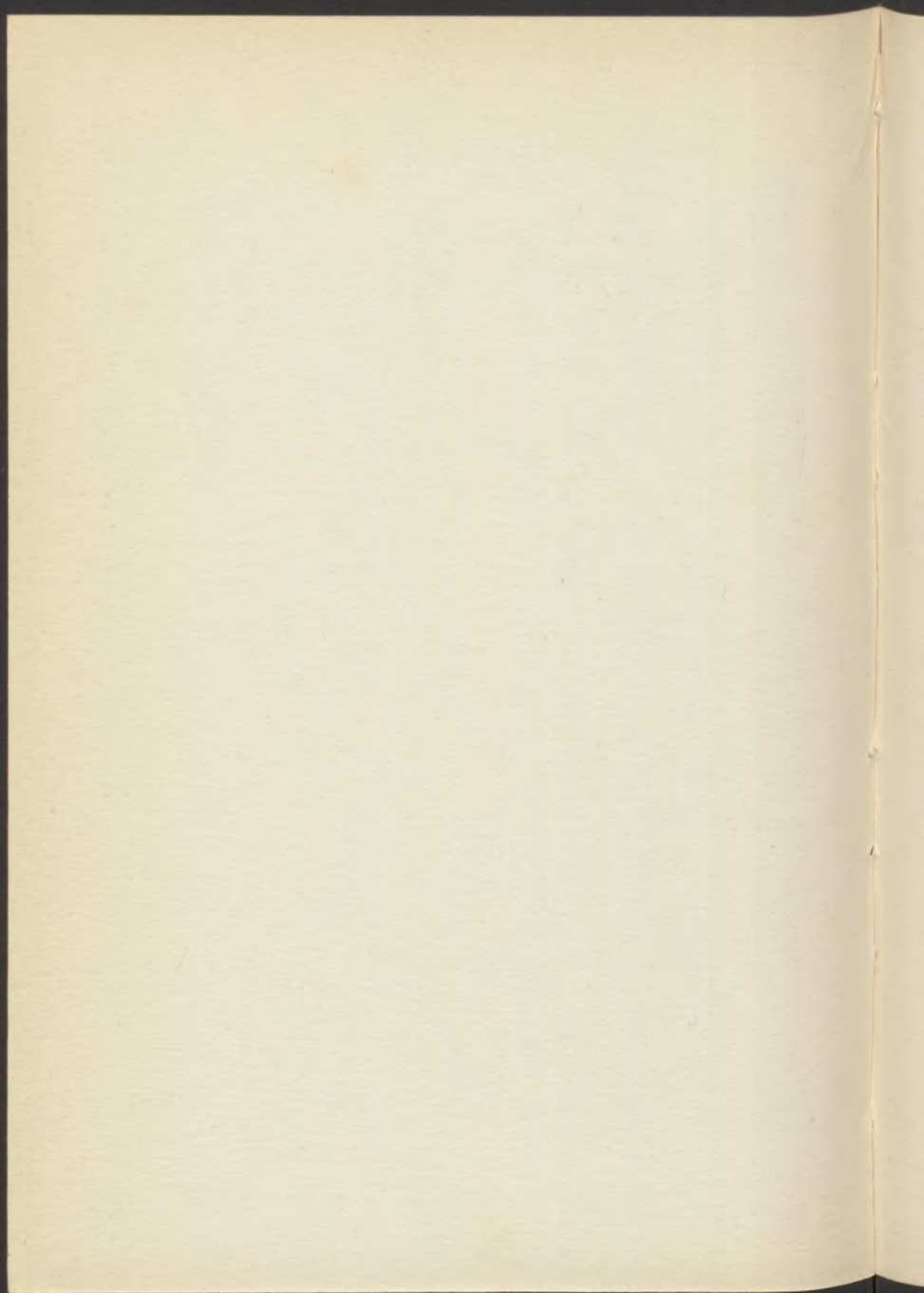
— Most megtaláltam és nem engedem el többé soha...

Alicenak csillogó nedvesség jelent meg a szempilláján. A tekintete ellágyult, végigsiklott a termen és megállapodott az egyik sarokban. A teremnek abban a sarkában telefonfülke állt.

— Ha csakugyan... ha így van... akkor... buggyant ki belőle boldogan, síró nevetéssel — akkor telefonálok Charleynak, hogy ne várjon...

„...NAGY BOLDOGSÁG VÁR MAGARA...”

Alice vidáman és boldogan dolgozott egész nap.

Nem törődött vele, hogy mit hoz a jövő. Szerelmes volt és nem gondolkozott.

Esténként egy világosszínű roadster várta az áruház előtt. A roadsterben Bert ült. Úgy, mint valamikor, Miami-ban...

A roadster most is ott állt, a járda mellett. Hat óra múlt, Alice jött és beült a kocsiba.

— Hová megyünk? — kérdezte.

— Hozzám — felelte Bert és elindította a kocsit.

Alice mondani akart valamit, de hallgatott. Eszébe jutott, amikor Bert arra kérte, hogy szökjenek el Mexikóba. Ha akkor nem lett volna gyáva, milyen másként alakul az élete! Titokban megesküdték volna... De akkor nem bízott Bertben.

Most nem volt bátorsága tiltakozni. Azóta idősebb lett és szerelmesebb. A tea-roomban lefolyt beszélgetés óta nem volt szó köztük Bert menyasszonyáról, arról a félszeg helyzetről, amelyben mindketten vergődnek, mert Alice nem akart tudni semmiről sem. Nem gondolkodott, nem törődött a jövővel, csak szerelmes volt és boldog akart lenni. Mindegy, milyen áron! Olyan jó volt Bert mellett ülni! Szemét lehúnyta, keze, mint egy könnyű, fehér lepke, rátévedt Bert karjára, amellyel a kormánykereket fogta.

— Hol lakik? — kérdezte halkan.

— Egy pent-houseban — felelte Bert.

Alice hallott már a pent-house-okról. Látott is egyet-kettőt, de csak alulról. A pent-house ugyanis a magasban van. Csak mintegy tíz év óta divat, amióta egy külön milliomosnak először jutott eszébe, hogy egy húszemeletes apartment-ház lapos tetejére villát építtessen magának. A ház tetejének magas köpereme szolgált kerítésül. A „kerítés“ virágos, pázsitos kertet zárt körül s a kert közepén állt a villa, olyan elszigetelten, olyan magányosan, mintha csak vidéken lenne. Csakhogy ez az éppen: a pent-house nem vidéken áll, hanem Newyork kellős közepén, huszonöt emelet magasban az utca fölött...

A roadster a Park-avenue felé kanyarodott velük.

— Egyedül lakik? — kérdezte Alice.

— Dehogy — felelte Bert. Velem lakik a dadám... Aunt Minna. Most házvezetőnő. Aztán ott van Jenkins is, az inasom. A felesége a szobalány! Azt akarja tudni, hogy anyám velem lakik-e? Nem. Ő visszavonult a Detroit melletti birtokra, amikor rám szállt az örökség. De azért ne féljen, nem leszünk egyedül...

A roadster egy felhőkarcoló-bérház előtt állt meg. A kapuban hosszú köpenyes, tengernagyi sapkás portás fogadta őket. A márványos kapualj asztalokkal, karosszékekkel bútorozott, szőnyeges helyiségbe vezetett, amely olyan volt, mint az előkelő szállodák halljai. Innen nesztelen gyorsasággal vitte fel őket a lift a huszadik emelet fölé. Huszonnégy, huszonöt...

A lift ajtaja kinyílt. Üveg folyosóba jutottak. A folyosó végén kert zöldelt.

Lent, az utcán párás, májusi meleg volt. Itt fent, enyhe szél lengette a pálmák leveleit.

A kert közepén új stílusban épült ház állt. Egyik falát örökzöld borította, a fal tövében pedig medence

volt, amelyben víz csobogott. Szökőkút? Alice oda akart menni, hogy megnézzze. De Bert gyengéden karongta és már vezette is a bejárat felé, amelyet Jenkins előzőkenyen tárt ki előttük. Elvette Bert kalapját, kesztyűjét, azután hangtalanul eltűnt.

A fogadószobában alacsony bútorok, síma falak, tökéletes színharmónia. Minden egyszerű volt és mégis szinte pompás. Alice eddig csak lakásművészeti magazinokban látott ilyen képet.

De nem ért rá körülnézni.

Bert a karjába kapta, ujjongva szorította magához és szája a lány remegő ajkát kereste.

— Alice... drágám...

Alice nem tudott kibontakozni az ölelésből, eleredten szédült bele a tikkasztó csókba.

Amikor lélekzethez jutott, így szólt, elfulladva, védekezően:

— Azt mondta, hogy nem leszünk egyedül...

— Nem vagyunk egyedül — mosolygott Bert. — Jöjjön!

A másik szobába vezette. Tágas szalón volt, enyhe világítással. Az egyik fotelben — egy japáni ernyős lámpa alatt — karesú, barna lány ült: Miss Ellen MacClay. Cigarettázott.

— Csakhogy megérkezett drágám... — mondta Alicenak.

Megfojtotta cigarettáját egy vízzel telt hamutartóban és azonnal rátért a tárgyra.

— Én ajánlottam Bertnek, hogy beszéljük meg ezt a dolgot hármasban. Maguk szeretik egymást. Nincs értelme, hogy az útjukba álljak.

Alice zavartan, meghiúsultan nézett le a szó-

nyegre. Amikor megszólalt, a hangja önmaga előtt is idegenül csengett.

— Nem, — mondta nehezen lélegezve — nem fogadhatom el... hogy feláldozza magát...

Ellen meleg tekintettel nézett rá.

— Áldozatról szó sincs, Bert úgyis tudja, őt nem bántom meg vele, ha elmondom magának, hogy nekem is... velem is... én is... szeretek valakit.. Terryt. Remélem ismeri?

Alicenak be kellett vallania, hogy sejtelve sincs: kiről beszél?

Ellen majdnem sértve érezte magát ekkora tájékozatlanságtól.

— Látszik, hogy nem sportol, — vigasztalta magát Ellen — Terry tennisz bajnok. Néki van a legtöbb reménye a világbajnokságra.

Majdnem elérzékenyült attól a gondolattól, hogy Terry, esetleg, világbajnok lesz.

— Sajnos, Terry szegény. Nincs egyebe, mint egy tucát tenniszrackettje. A szüleim nem egyeztek bele. Elhatároztam, hogy kibőjtölöm őket. Megvárom, amíg Terry világhírű nem lesz, amíg vagyont jelentő moziszerződést nem kap. De a szüleim sem maradtak tétlenül. Én ugyan ügyesen kitértem minden elől, amikor azonban Berttel hozott össze a család, nem találtam kifogást. Bert fiatal is, gazdag is, rokon-szenves is és én elég gyáva voltam, hogy hallgassak. Szerencsére jött maga és én... tegnap találkoztam Terryvel...

Felállt és lehúzta ujjáról a gyűrűt.

— Nem Bertnek adom vissza, — mondta kedvesen — hanem magának, kedves. Engedje meg, hogy én húzzam fel az ujjára. Hiszen a magáé...

— Köszönöm — hallotta Alice a saját, kábult, suttogó hangját.

Érezte ujján a gyűrű kellemes hűvösségét és látta, hogy Ellen már megy is kifelé, már ott áll az ajtóban, ott éri utól Bert.

— Köszönöm Ellen, — mondta Bert melegen, egyszerűen — engedje meg, hogy kikísérjem...

Alice egyedül maradt a szobában.

Az ablakhoz ment, amelyen át üdítő, hűs levegő áradt be.

Beesteledett. Alulról, mint tenger mormolása szűrődik fel az élet zaja. Milliónyi lámpás! Az a fekete sáv, ott, a távolban, a Hudson. Ott kígyózik, nem messze tőle, csillogó ablaksorával a magasvasút, olyan, mint egy tündéri hernyó. Az ott nyilván a 9-ik avenue, ahol egyszer egy indián jósnő elvette az utolsó tíz centjét.

Mit is mondott?

— Kegyed kedvező csillagzat alatt született... Kegyed a csillagok leánya.

Melyik is volt az a csillag, amelyet akkor kiválasztott?

Két kar ölelte át hátulról.

— Nézze Bert — mondta Alice ujjongva. — A csillagom! Megismerem...

— A Véga, — felelte Bert — a Lira csillagkép Alfája...

De nem felfelé nézett, nem az égboltra, hanem le, a lány arcára, amelynek élére ezüstös fény esett.

Alice se látott már semmit. A szemén egy meleg férfiszáj hosszú, gyöngéd csókját érezte.

— Ó Bert, — suttogta — az ember nem tudja, hogy mi a valóság és mi az álom. Néha olyan az élet, mintha álmodnánk, sokszor pedig álmunkban egészen úgy érezzük, mintha élénk. Minden olyan titokzatos... Talán az igazi életünk az, amikor álmodunk...

...Fölöttük reszkettek a csillagok.

— VÉGE. —

